

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

**POLIITIKKOJEN BLOGIT TURVALLISUUSPOLIITTISENA
AREENANA**

Pro gradu -tutkielma

Yliluutnantti
Lasse Mannonen

Sotatieteiden maisterikurssi 2
Maasotalinja

Huhtikuu 2013

TIIVISTELMÄSIVU

Kurssi Sotatieteiden maisterikurssi 2	Linja Maasotalinja
Tekijä Yliluutnantti Lasse Mannonen	
Tutkielman nimi POLIITIKKOJEN BLOGIT TURVALLISUUSPOLIITTISENA AREENANA	
Oppiaine johon työ liittyy Strategia	Säilytyspaikka Maanpuolustuskorkeakoulun kurssikirjasto
Aika Huhtikuu 2013	Tekstisivuja 68 Liitesivuja -
TIIVISTELMÄ <p>Sotilaallinen kriisinhallinta on yksi usein julkisuudessa esillä olevista aiheista, josta suomalaisessa turvallisuuspoliittisessa keskustelussa kiistellään. Työssä tutkitaan millaisena sotilaallinen kriisinhallinta esiintyy poliitikkojen blogeissa ja miten poliitikot muokkaavat todellisuutta blogiteksteillään. Tutkimuksen lähdeaineiston muodostavat kansanedustajien vuosien 2008–2011 välisenä aikana kirjoittamat blogitekstit sotilaallisesta kriisinhallinnasta.</p> <p>Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä on sosiaalinen konstruktivismi, jossa yhtenä lähtökohtana on todellisuuden sosiaalinen muodostuminen. Tutkimusmenetelmänä on diskurssianalyysi, jossa painotetaan kielen käyttöä tekemisenä ja todellisuutta muokkaavana. Diskurssianalyysillä tarkastellaan millaiseksi poliitikot sotilaallisen kriisinhallinnan esittävät ja miten he yrittävät vakuuttaa yleisönsä oman versionsa oikeellisuudesta. Sovellettavaan metodiin kuuluu myös retorinen analyysi. Siihen kuuluu sekä argumentaatiokeinojen, että argumentoinnin oletusten tarkastelu.</p> <p>Analyysin tuloksena lähdeaineistosta tulkittiin kansainvälisyys-, kansallisuus-, vaativuus- ja talousdiskurssit. Tutkimuksen perusteella kansanedustajien blogeista on tulkittavissa selkeää vastakkainasettelua sekä erilaisia käsityksiä sotilaallisesta kriisinhallinnasta. Teksteistä on myös tulkittavissa ääneen lausumattomia ennako-oletuksia. Sotilaallinen kriisinhallinta näyttäytyy blogeissa joko kansainvälisesti sitovaksi velvollisuudeksi, tai kansalliseksi eduksi. Samalla sotilaallisesta kriisinhallinnasta on tullut myös vaativampaa ja entistä kalliimpaa.</p> <p>Tutkimuksen tuloksiin kuuluu myös se, ettei sotilaallinen kriisinhallinta ole suuressa roolissa poliitikkojen blogeissa. Kansanedustajien blogien yhtenä yleisönä toimii havaintojen perusteella media. Blogiteksteissä esiintyy selkeää argumentointia, jolla pyritään rakentamaan omasta näkökulmasta vakuuttavampi.</p>	
AVAINSANAT: diskurssianalyysi, konstruktivismi, blogit, politiikka, kriisinhallinta, retoriikka	

POLIITIKKOJEN BLOGIT TURVALLISUUSPOLIITTISENA AREENANA

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
1.1	BLOGEISTA VÄLINEENÄ.....	2
1.2	TUTKIMUKSEN TARKOITUS, MENETELMÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	3
1.3	AINEISTON VALINTA JA RAJAUKSET.....	6
1.4	TEOREETTINEN LÄHTÖKOHTA	9
1.5	TUTKIELMAN RAKENNE.....	11
1.6	AIEMPAA TUTKIMUSTA.....	12
2	TUTKIMUKSEN TEORIA JA METODI	13
2.1	KONSTRUKTIVISTINEN NÄKÖKULMA	13
2.2	SOSIAALISEN TODELLISUUDEN MUODOSTUMISESTA	16
2.3	DISKURSSIN MÄÄRITTELYÄ	18
2.4	DISKURSSIANALYYSI METODINA	20
2.5	ARGUMENTAATIO- JA RETORISEN ANALYYSIN SOVELTAMINEN	23
3	KONTEKSTI BLOGITEKSTEILLE	28
3.1	TOIMINTAYMPÄRISTÖN TAUSTOJA	29
3.2	SUOMEN OSALLISTUMINEN.....	31
3.3	RISTIRIITOJA KANSAINVÄLISESTÄ OSALLISTUMISESTA.....	34
3.4	JULKISUUS, POLIITIKOT JA BLOGIEN KÄYTTÖ	36
4	BLOGEISTA TULKITUT DISKURSSIT	40
4.1	VAATIVUUSDISKURSSI.....	43
4.2	KANSAINVÄLISYYSDISKURSSI	46
4.3	KANSALLISUUSDISKURSSI	49
4.4	TALOUSDISKURSSI	52
5	TULKITTUJEN DISKURSSIEN ANALYSOINTI	55
5.1	MEDIAN HYÖDYNTÄMINEN ARGUMENTOINNISSA	55
5.2	KATEGORISOINTI – SOTILAAT JA RAUHANTURVAAJAT	58
5.3	KONFLIKTIT OVAT SAIRAUKSIA – METAFORIEN KÄYTTÖ.....	60
5.4	MUITA ARGUMENTIN VAHVISTAMISEN TAPOJA.....	62
6	LOPUKSI	66

LÄHTEET

POLIITIKKOJEN BLOGIT TURVALLISUUSPOLIITTISENA AREENANA

1 JOHDANTO

Blogien ja sosiaalisen median voidaan katsoa muuttuneen arkipäiväiseksi välineeksi ihmisten välisessä yhteydenpidossa. Tämän 1990-luvun puolivälissä syntyneen ilmiön, muun verkon tarjoaminen mahdollisuuksien ohella, odotettiin mullistavan kaiken yhteydenpidon ja viestinnän. Informaatio liikkuisi vuorovaikutteisesti käyttäjiltä toisille.¹ Ensimmäisen kerran internetin mahdollisuuksia suomalaiset poliitikot hyödynsivät vuoden 1996 europarlamenttivaaleissa. Tuolloin saattoi löytää ehdokkaiden ja puolueiden kotisivuja ja nykyisin laajassa käytössä olevien vaalikoneiden edeltäjiä, joista oli mahdollista saada ehdotuksia sopivan ehdokkaan valintaan. Blogien ja muiden uudenlaista viestintää mahdollistavien keinojen on ennustettu antavan mahdollisuuden uudenaikaiseen demokratiaan.² Blogien voidaan myös katsoa kuuluvan siihen julkiseen tilaan, jossa käydään kiistelyä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta. Suomalaisessa julkisessa turvallisuuspoliittisessa keskustelussa esillä on ollut, etenkin 2000-luvulla, kansainvälinen kriisinhallinta ja Suomen osallistuminen siihen. On esitetty kantoja Suomen etuihin³, sekä siihen, onko suomi sodassa⁴, olleessaan mukana kriisinhallintaoperaatioissa Afganistanissa. Samalla on keskusteltu siitä, ovatko suomalaiset joukot kriisinhallinta- vai rauhanturvaamisoperaatioissa.⁵

Yhden version blogi-termin taustaksi tarjoaa Tuomas Kilpi kirjassaan ”Blogit ja bloggaaminen”. Hänen mukaansa yhdysvaltalainen John Barger kirjoitti Internet-sivuilleen merkintöjä otsikolla ”weblog”. Tämä muuttui myöhemmin muotoon ”we blog”.⁶

¹ Domingo & Heinonen 2008, 4.

² Isotalus 1998, 152.

³ Helsingin Sanomat. 15.08.2007. ”Suomalaiset edut Afganistanissa”. Pääkirjoitus.

⁴ Salenius-Pasternak, Charly. ”Suomi on paraikaa sotaa käyvä maa”. Helsingin Sanomat. Vieraskynä 24.07.2009.

⁵ Helsingin Sanomat. 08.05.2011. ”Silmät kosteina rauhanturvaamisesta”. Pääkirjoitus.

⁶ Kilpi 2006, 11.

Suomalaisessa arkikielessä on anglismi *blogi* vakiintunut käytettäväksi termiksi.⁷ Suomenkielisiä vastineita weblog-termille ovat esimerkiksi myös verkko- tai nettipäiväkirja. Vastaavasti kirjoittamisesta käytetään termiä bloggaaminen (blogging) ja kirjoittajista bloggaajat (bloggers). Tekstin päiväkirjamaisuus on yhteinen piirre tälle julkaisutavalle, käytetystä termistä riippumatta.

Poliitikkojen ja poliittisten puolueiden sosiaalisen median ja blogien käyttöä leimaa myös yhteiskunnassa tapahtunut muutos. Perinteisen oikeisto-vasemmisto -ajattelun on esitetty murenevan ja luokkayhteiskunnasta ollaan siirtymässä yhteiskuntaan, joka korostaa enemmän yksilön roolia.⁸ Tämänkaltainen muutos muuttaa myös puolueiden toimintaa ja viestintää. Koska ei ole tarvetta poliittiseen vastakkainasetteluun, poliittisten puolueiden voi nähdä muuttuvan enemmän yleispuolueiksi, jotka haluavat vedota mahdollisimman laajaan äänestäjäjoukkoon.⁹

1.1 Blogeista välineenä

Kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa, kuten strategian tapauksessa, on oleellista tarkastella ja tutkia blogien käyttöä. Blogitekstien ja sosiaalisen median käytön tutkiminen onkin kiinnostavaa jo siksi, mitä niillä voidaan saada aikaan. Esimerkiksi vuonna 2011 tapahtuneet Wikileaks- tietovuodot sekä niin sanotun Arabikevään tapahtumat, ovat yksinään jo perusteita tutkimuksen tarkoitusta pohdittaessa. Sosiaalisen median ja blogien tarkastelua ja niiden käyttöä voi pitää mielenkiintoisena myös siksi, että nykyaikalle on tyypillistä sekoittaa yksityinen tila ja julkisuus. Palvelut kuten Facebook tai YouTube, tekevät ihmisistä mahdollisesti välittömiä julkisuuden henkilöitä, liittämällä henkilön yksityisyyttä julkiseen tilaan. Blogien olo viestintäkanavina on myös arkipäiväistynyt. Tätä ilmentää esimerkiksi se, että eduskunta omilla verkkosivuillaan ylläpitää linkkilistaa¹⁰ kansanedustajien blogeihin.

Helsingin Sanomien mukaan¹¹ 10 prosenttia kansanedustajista piti blogia vuonna 2006. Vuonna 2008 luvuksi¹² arvioitiin 50 prosenttia. Vuonna 2012 kansanedustajilla blogia oli

⁷ Majava 2006, 3.

⁸ Tainio 1998, 175.

⁹ Tainio 1998, 175.

¹⁰ Kansanedustajien blogilista eduskunnan verkkosivuilla

[<http://web.eduskunta.fi/Resource.phx/eduskunta/organisaatio/kansanedustajat/blogit.htx>] 12.01.2012.

¹¹ Helsingin Sanomat. 03.04.2006 ”Parikymmentä kansanedustajaa pitää netissä avointa päiväkirjaa”. s. Kotimaa A6.

¹² Helsingin Sanomat. 16.03.2008 ”Vajaa puolet kansanedustajista bloggaa” s. C1.

eduskunnan verkkosivujen¹³ mukaan 176:lla, eli noin 88 prosentilla. Blogien voidaan nähdä edustavan julkisuudessa oloa. Julkisuudessa näkymistä on luonnehdittu esimerkiksi pelinä, areenana ja julkisuuden valokeilana.¹⁴ Esimerkiksi mediapeli-termiä on käytetty kuvamaan poliitikkojen ja median välistä toimintaa suomalaisessa julkisessa keskustelussa.¹⁵

Blogille teknisenä välineenä päiväkirjamaisuuden lisäksi, luotellaan usein tiettyjä ominaisuuksia. Näihin lukeutuvat, paitsi alhaiset tietotekniset käyttötaidot, myös kommentointimahdollisuus. Myös linkittyminen muihin blogeihin, sekä tästä muodostuva vuorovaikutteisuus käyttäjien välille voidaan lukea blogeille kuuluviin piirteisiin.¹⁶ Blogien linkittymisestä toisiinsa ja niiden muodostamasta tilasta on käytetty¹⁷ termiä blogosfääri.

Kasvavan suosion ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden vuoksi blogeja on syytä tutkia. Varsinkin poliittiset blogit ovat Suomessa suhteellisen uusi asia, jolloin ne tarjoavat tutkijalleen otollisen maaperän. Vallanpitäjien kielenkäytön tutkiminen ei sinänsä ole uutta, mutta kun siihen liittyy poliittisen kulttuurin muutos, jossa blogi on yksi olennainen osa, on tutkimuksella uutta annettavaa.

1.2 Tutkimuksen tarkoitus, menetelmä ja tutkimuskysymykset

Tutkielman tutkimusongelman voi tiivistää muotoon: *miten poliitikot käyttävät blogejaan Suomen sotilaallisesta kriisinhallinnasta keskusteltaessa?* Toisin sanoen, millaisena sotilaallinen kriisinhallinta esiintyy blogiteksteissä ja miten poliitikot pyrkivät muokkaavat todellisuutta blogiteksteillään. Tämä tapahtuu tarkastelemalla blogitekstejä kielenkäyttönä, joilla ylläpidetään ja rakennetaan sosiaalista todellisuutta.¹⁸ Tutkin myös blogitekstien argumentaatio- ja retorisia keinoja, jotta olisi hahmotettavissa, että blogiteksteissä esitetyt kuvaukset sotilaallisesta kriisinhallinnasta ovat vain yksi versio todellisuudesta.

¹³ Kansanedustajien blogilista eduskunnan verkkosivuilla

[<http://web.eduskunta.fi/Resource.phx/eduskunta/organisaatio/kansanedustajat/blogit.htx>] 12.01.2012.

¹⁴ Ikävalko 1996, 15.

¹⁵ Ikävalko 1996, 16.

¹⁶ Lietsala & Sirkkunen 2008, 31–33.

¹⁷ Majava 2006, 5. Lietsala & Sirkkunen (2008, 31) puhuvat blogosfääristä tilana, joka käsittää kaiken blogeihin liittyvän eli, kirjoittajat, itse blogit, kommentoinnin sekä kaiken mikä liittyy käyttäjien verkostoitumiseen.

¹⁸ Suoninen 1999a, 17.

Tutkimusmenetelmä tässä tutkielmassa on diskurssianalyysi. Diskurssin voi ajatella olevan asioiden erittelyä ja käytäntöjä tietystä puheesta. Se on ollut kielenkäytön tutkimusta, sekä yhteiskunnassa olevien sosiaalisten käytänteiden tutkimista. Diskurssianalyysi ei kuitenkaan ole sellaisenaan selkeä metodi tekstin tutkimukseen, vaan pikemminkin väljä lähestymistapa ja viitekehys, jossa korostuvat tutkijan tekemät rajaukset ja määritelmät.¹⁹ Jos tarkastellaan, miten diskurssianalyysi eroaa kielentutkimuksesta, olisi kielentutkimus luonteeltaan kuvailevaa, sekä tarkastelisi kielenkäyttöä, tietyssä tilanteessa, sellaisenaan. Diskurssianalyysi tulkitsee samaa tekstiä sillä oletuksella, että tekstissä tuotetaan merkityksiä sosiaaliseen todellisuuteen, jolloin kielen käyttö on tekemistä, ja tällöin tutkitaan sen vaikutuksia.²⁰ Sen lisäksi diskurssianalyysi on metodina jakautunut esimerkiksi sosiaalipsykologiseen ja kriittiseen diskurssianalyysiin.²¹ Jaon voi havaita suhtautumisessa käsitykseen kielen vaikutuksesta. Kielen käytön tarkastelu voi tuottaa näkökulmia todellisuudesta tai olla osana sitä.²² Yhteistä on ainakin lähtökohta siitä, että todellisuus muodostuu sosiaalisessa kielen käytön tilanteessa. Ihminen siis kuvaillessaan jotakin, tekee samalla puhumastaan asiasta puheensa mukaisen.²³

Tietynlainen diskurssi voi määrittää kulloinkin sopivan tavan puhua tai toimia. Diskurssiin voi liittyä tietyt säännöt siitä, kuka voi puhua ja millä tavalla.²⁴ Koska diskursseilla on mahdollisesti vaikutusta arkipäiväiseenkin ihmisten ajatteluun ja toimintaan, on diskurssien tutkiminen noussut laadullisessa tutkimuksessa tärkeään rooliin.²⁵ Diskurssianalyysi on teorian lisäksi myös menetelmä. Tieteensuuntauksena siinä on osia kriittisestä tutkimuksesta, sosiologiasta, antropologista, semiotiikasta, kirjallisuuden tutkimuksesta sekä lingvistiikasta. Näistä useista vaikutteista johtuen, yhtä selkeää menetelmää tai käsitystä diskurssin analysoimisesta ei ole.²⁶

Kovalaisen mukaan diskurssianalyttistä tutkimusta voi tehdä fakta- tai näytenäkökulmasta. Faktanäkökulmassa lähtökohta tutkimukselle on, että kieli luo totuutta. Näytenäkökulma mahdollistaa havaitsemaan tutkimusaineistosta yhteiskunnallisia sekä sosiaalisia merkityk-

¹⁹ Väliverron 1999, 15 ja Valtonen 1999, 96–97.

²⁰ Eriksson & Kovalainen 2008, 228 ja Suoninen 1999a, 17.

²¹ Sosiaalipsykologisen linjan edustajia ovat esimerkiksi Jonathan Potter ja Margaret Wetherell sekä suomalaisessa tutkimusympäristössä Kirsi Jokinen. Kriittisen diskurssianalyysin edustajaksi mainitaan Norman Fairclough.

²² Eskola & Suoranta 1999, 195.

²³ Valtonen 1999, 97.

²⁴ Eriksson & Kovalainen 2008, 227.

²⁵ Tutkimuksen oletuksena on, ettei kielen käyttäminen ole vain todellisuuden kuvaamista, vaan myös sen muokkaamista. Se mikä on totta, ei ole ensisijaista, koska kielen käytöllä muodostetaan joka tapauksessa sosiaalista todellisuutta. Esimerkkinä tällaisesta todellisuuden muokkaamisesta Vivien Burr (1998, 5) esittää alkoholismiin suhtautumisen. Alkoholistit nähtiin aiemmin rikollisina ja itse vastuullisiksi käytöksestään. Nykypäivänä alkoholien käyttö nähdään sairautena, jota hoidetaan, eikä yksilö ole täysin vastuussa toiminnastaan.

²⁶ Eriksson & Kovalainen 2008, 228 ja Valtonen 1999, 96.

siä.²⁷ Tässä työssä toteutetaan aineiston tutkiminen näytenäkökulmasta käsin. Tulkitsemusaineistosta diskursseja, jotka perustuvat erilaisiin näkökulmiin ja perusteluihin. Retorisia keinoja tarkastelen, jotta on mahdollista tehdä havaintoja, miten kirjoittajat pyrkivät vakuuttamaan oman versionsa vallitsevaksi todellisuudeksi.

Oletuksena on, että diskursseilla ja diskursiivisella vallalla on mahdollisuus vaikuttaa. Samalla suhtaudutaan lähteenä olevien poliitikkojen teksteihin tekoina. Kari Palonen on Quentin Skinneriä mukaillen todennut kielen olevan politiikan väline. Poliitiikka syntyy kielen rakentamana.²⁸

Poliittisessa keskustelussa käytetään käsitteitä sotilaallisesta kriisinhallinnasta kuten ”perinteinen rauhanturvaaminen”, ”kriisinhallinta”, ”sotilasoperaatio” ja ”humanitaarinen apu”. Tällaisia käsitteitä käytetään keskusteluissa, tarkemmin erittelemättä, mistä milloinkin puhutaan. Tällainen, osin määrittelemätön puhe, saattaa esimerkiksi viitata jonkin diskurssin hegemoniseen asemaan. Onkin kiinnostavaa seurata ja tutkia keskustelua, jossa osapuolet puhuvat eri termeillä samasta aiheesta.

Tutkimusongelmaan vastaan tutkimuskysymysten kautta:

- 1) Millaisia diskursseja Suomen osallistumisesta sotilaalliseen kriisinhallintaan on tulkittavissa poliitikkojen blogiteksteistä?
- 2) Miten blogikirjoituksilla pyritään vaikuttamaan ja vakuuttamaan?
- 3) Miten kansanedustajat käyttävät blogia politiikan välineenä?

Poliitikkojen blogikirjoituksissaan tuottaman todellisuuden tarkastelu tapahtui ensin tulkitsemalla aineistosta diskursseja ja sen jälkeen tarkastelemalla niitä retorisen argumentaatioanalyysin kautta. Pohjimmiltaan kiinnostuksen kohde on sotilaallinen kriisinhallinta ja sen ilmentyminen suomalaisessa turvallisuuspoliittisessa keskustelussa. Keskeistä tässä työssä on sen katsominen suunnasta, josta sitä ei ole aiemmin juuri tehty: poliitikkojen blogien kautta. Tarkoitus on tulkita aineistosta eri tavalla tuotettuja näkökulmia ja merkityksiä, joita kutsun diskursseiksi.²⁹

²⁷ Kovalainen 2005, 74.

²⁸ Palonen 1997, 2.

²⁹ Suoninen 1999a, 18.

Tällä tutkielmalla ei varsinaisesti oteta kantaa mihinkään esiin tulevan teeman, esimerkiksi sotilaallisen kriisinhallinnan asemaan suomalaisessa keskustelussa. Tutkielman tarkoitus ei ole tutkia yksittäisen konfliktin tapahtumia tai ilmiötä sinänsä.

1.3 Aineiston valinta ja rajaukset

Tutkimuksen lähdeaineiston aikaväliksi rajasin vuodet 2008–2011. Kyseistä ajanjaksoa voi pitää esimerkiksi Afganistanin ISAF -operaation kannalta keskeisenä. Tuona aikana Suomi on paitsi kasvattanut omaa osallistuvaa joukkoaan, on se myös tehnyt päätöksen joukkojen vähentämisestä sekä operaation luonteen muuttamisesta. Kyseiseen ajanjaksoon sisältyy myös Suomen ensimmäisen kokonaisvaltaisen kriisinhallintastrategian julkaisu.³⁰

Aineiston hankinta tapahtui etsimällä poliitikkojen blogeista parhaiten tutkimusaiheittani tukevia kirjoituksia ja viestejä. Rajauksia on tehty paitsi kirjoittajien osalta, myös ajallisesti sekä sisällöllisesti. Kävin läpi eduskunnan vaalikausien³¹ 2007 ja 2011 kansanedustajien kotisivut. Vaalikauden 2007 kansanedustajien osalta useimmissa tapauksissa henkilöiden kotisivu ja sitä kautta myös blogi, oli jo poistettu verkosta.³² Kaikkiaan vaalikauden 2007 kansanedustajista, jotka eivät olleet seuraavalla vaalikaudella eduskunnassa, aineistoon valikoitui seitsemän kansanedustajan kirjoituksia. Vaalikauden 2011 osalta aineistoon valikoitui neljäkymmenenkuuden kansanedustajan blogitekstejä.³³ Nämä valitut kirjoitukset käsittelivät suomalaista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja Suomen osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan.³⁴

Tekemäni aineistorajaukset aiheuttavat sen, että ehdokkailta on tutkimuksessa mukana eri määrä blogitekstejä. Blogitekstejä aineistoon rajautui 233 kappaletta. Tekstimäärän osalta blogimerkinnot vaihtelivat muutamasta rivistä useisiin sivuihin. Tämä ei mielestäni ole ongelma, sillä olen todennut, että aineisto on tutkimuskysymyksiin vastaamista ajatellen riittävä. Lähtökohtana tutkimusmenetelmälle on, että aineistosta etsitään merkkejä, jotka kootaan merkityksiksi.³⁵ Blogien käsittelyn osalta rajaus on siinä lähtökohdassa, että ne ovat

³⁰ Ulkoasiainministeriö. 2009. Suomen kokonaisvaltainen kriisinhallintastrategia.

³¹ Aineiston kansanedustajat ovat vaalikausilta 2007–2011 sekä 2011–2015.

³² Esimerkki tällaisesta entisen kansanedustajan kotisivujen katoamisesta, on Matti Vanhasen kotisivut ja blogi.

³³ Eduskunnan verkkosivujen linkkilistan mukaan, vaalikauden 2011 kahdestasadasta kansanedustajasta 176:lla oli vähintään yksi blogi. Luettu 12.01.2012.

³⁴ Tutkimuksen lähdeaineistoksi ei laskettu tekstiä, jossa esimerkiksi todettiin, että menneellä viikolla eduskunnassa on keskustelu Nato-jäsenyydestä. Lähdeaineistoksi valittiin tekstit, jossa käsiteltiin Suomen osallistumista kansainvälisiin operatioihin kriisinhallinnan keinoin.

³⁵ Remes 2008, 316.

poliitikolle tapa viestiä julkisuudessa, eli pikemminkin osa politiikkaa, kuin tekninen järjestelmä.

Aineisto koostuu seuraavien viidenkymmenenkolmen eri kansanedustajan blogiinsa kirjoittamista teksteistä:

Arhimäki, Paavo

Blomqvist, Thomas

Gestrin, Christina

Gran-Laasonen, Sanni

Gästgivars, Lars

Haavisto, Pekka

Hakola, Juha

Halla-Aho, Jussi

Henriksson, Anna-Maja

Häkämies, Jyri

Immonen, Olli

Kaikkonen, Antti

Kantola, Ilkka

Kataja, Sampsa

Kiljunen, Kimmo

Kontula, Anna

Korkeaoja, Juha

Koskinen, Johannes

Kurvinen, Esko

Lapintie, Annika

Naucclér, Elisabeth

Niinistö, Jussi

Oinonen, Lauri

Palm, Sari

Pelkonen, Jaana

Rauhala, Leena

Reijonen, Eero

Räsänen, Päivi

Saarakkala, Vesa-Matti

Savolainen, Pertti
Satonen, Arto
Savola, Mikko
Seurujärvi, Janne
Sinnemäki, Anni
Soukola, Ismo
Stubb, Alexander
Sumuvuori, Johanna
Tennilä, Esko-Juhani
Tossavainen, Reijo
Tuomioja, Erkki
Tuppurainen, Tytti
Tynkkynen, Oras
Tölli, Tapani
Uotila, Kari
Urpilainen, Jutta
Vahasalo, Raija
Viitanen, Pia
Virolainen, Anne-Mari
Vähämäki, Ville
Wallin, Stefan
Wikman, Sofia
Yrttiaho, Jyrki
Östman, Peter

Lähdeaineistoa on kohdeltu teksteinä sinänsä, enkä ota kantaa sen todenperäisyyteen. Aineisto ei välttämättä ole laaja siten, että se käsittäisi satoja sivuja tekstiä. Diskurssianalyysille aineistonmäärän kohtuullisuus voi olla myös eduksi, sillä aineisto on rajattu tutkimusintressien ohjaamana.³⁶ Tutkielman sanoma ei ole riippuvainen aineiston määrästä. Vähäisempi aineistomäärä voi mahdollistaa tarkemman analyysin, jotta aineistosta voi sanoa paljon.³⁷ Teksteistä tehdyt tulkinnat ja niiden tapahtumat ovat oleellisia vain tässä kontekstissa.

³⁶ Juhila & Suoninen 1999, 241.

1.4 Teoreettinen lähtökohta

Koska kiinnostuksen ja tutkimuksen kohteena ovat blogitekstit ja niiden diskurssianalyttinen tarkastelu, tutkitaan lähdeaineistoa kansainvälisten suhteiden konstruktivismiin kautta. Konstruktivismi juontaa juurensa kriittis–reflektiivisiin teorioihin. Filosofissa ja sosiologiassakin käytetty käsite on näkökulma ja teoria, jossa asioihin suhtaudutaan sosiaalis-psykologisesti.³⁸ Konstruktivismiin kautta miellettyinä, voi ajatella kansainvälisten suhteiden olevan jotain, mikä on olemassa ihmisten mielissä ja eri valtioista olevien ihmisten välisessä yhteistyössä.

Konstruktivismissa perusolettamus on, että ihminen on sosiaalinen toimija ja häneen vaikuttavat sosiaaliset suhteet.³⁹ Konstruktivismiin lähtökohtiin sopii myös Berger & Luckmanin ajatukset sosiaalisen todellisuuden muodostumisesta.⁴⁰ Nämä ovat, että ihminen muodostaa itse maailmansa. Ihmisen käsityksiin ja toimintaan vaikuttaa se, mitä hänen ympärillään tapahtuu ja miten ihminen näistä kokemuksista muodostaa käsitystään itsestään ja muista.⁴¹ Tämä muodostuminen tapahtuu ja sitä ylläpidetään keskustelemalla toisten ihmisten kanssa.⁴² Tässä työssä se tarkoittaa sitä, että internetissä julkaistu blogiteksti muodostaa todellisuutta yhtä lailla, kuin poliitikko keskustellessaan kasvatusten äänestäjien kanssa. Samalla tavalla muodostuvat valtioiden käsitykset itsestään kansainvälisessä ympäristössä. Samalla muokkaantuu yhteisö eli kansainvälinen ympäristö.⁴³

Se, että ihmiset muodostavat ja muokkaavat yhteisöä ja yhteisö ihmisiä, on mahdollista sääntöjen ja normien ansiosta. Ihmiset ja yhteisöt toimivat yhteisössä oletettujen sääntöjen mukaisesti.⁴⁴ Konstruktivistisessa näkökulmassa tutkimus ei perustu olemukseen, vaan tutkitaan, miten tällaiset oletukset ovat syntyneet.⁴⁵

Jos maailma koostuu sosiaalisesti rakennetusta totuudesta tai turvallisuudesta, on se samoin myös muutettavissa. Muutos tapahtuu ihmisten mielissä – ei välttämättä tapahdu jotakin

³⁷ Juhila & Suoninen 1999, 242.

³⁸ Hakovirta 2002, 42.

³⁹ Onuf 1998, 59.

⁴⁰ Berger & Luckmann 1994. Tämä alkujaan 1960-luvulla julkaistu teos ei varsinaisesti liity kansainvälisten suhteiden tutkimukseen. Siitä on kuitenkin hyödynnetty tätä perusajatusta ihmisten vuorovaikutuksen kautta syntyvästä todellisuudesta.

⁴¹ Onuf 1998, 59.

⁴² Berger & Luckmann 1994, 172.

⁴³ Onuf 1998, 59.

⁴⁴ Onuf 1998, 59.

⁴⁵ Raitasalo 2008, 13.

konkreettista.⁴⁶ Konstruktivistisena näkemyksenä kielen käytöstä voi pitää sitä, ettei diskurssianalyysissä vain kuvata todellisuutta, vaan myös tuotetaan sitä.

Diskurssianalyysin lisäksi työn teoriapohjaan kuuluu myös argumentoinnin retorinen tarkastelu. Retorisella analyysillä on mahdollisuus tarkastella kuinka asioista tehdään normaaleja, hyväksyttäviä tai vallitsevia totuuksia. Tällaisten asioiden käsittely eri näkökulmista ja niillä kilpailemisen voi nähdä kuuluvan osaksi poliittista keskustelua.⁴⁷ Retorisella tarkastelulla on tarkoitus kuvata valituissa blogikirjoituksissa esiintyviä vaikuttamiskeinoja.⁴⁸ Retorista tarkastelua voi pitää myös luontevana osana diskurssianalyysiä. Väliwerosen mukaan antiikin retoriikassa on taustaa diskurssianalyysille. Kummassakin on korostettu kielen käytön toiminnallista luonnetta, jossa puhe on teko, jolla on seurauksia.⁴⁹ Diskurssianalyysiin kuuluu, että tarkastelun kohteena on se, mitä puheella tehdään kyseisessä tilanteessa.⁵⁰ Juhila ja Suoninen tiivistävätkin tämän siihen, ettei kielenkäyttö ole toiminnan kuvailua, vaan kielenkäyttö on osa sitä.⁵¹

Tutkielmassa esitetyt diskurssianalyysin tulokset pätevät ensisijaisesti tähän aineistoon ja erilaisella aineistolla havainnot voisivat olla erilaisia. Tutkielman analyysillä on kuitenkin merkitystä, koska blogitekstit ovat muidenkin kuin tämän tutkielman tekijän luettavissa. Ne myös välittyvät osaksi muuta keskustelua. Esitetyt diskurssit ovat vain yksi tulkinta tästä aineistosta. Tutkimuksen tekijällä on vastuu siitä, minkälainen kuva tutkittavasta aineistosta tulee.⁵² Tutkimuksen lähteenä käytettävä aineisto on olemassa tutkielmasta riippumatta ja se muodostaa sellaisenaan käsitystä poliitikkojen blogien käytöstä.

Turvallisuuspoliittisen keskustelun, tässä tapauksessa uuden välineen kautta, voi ajatella sopivan hyvin kansainvälisten suhteiden ja strategian tutkimukseen. Vaikka tieteenalan pääkiinnostuksen voi ajatella olevan valtioiden välisissä voimatasapainoissa tai niiden materiaalisten resurssien käytössä, on kielen käytön ja poliittisen puheen tutkiminen yhtä oleellista tällaisten

⁴⁶ Vuori 2008, 115.

⁴⁷ Jokinen 1999, 156–157.

⁴⁸ Tästä huolimatta on huomattava, että poliitikkojen blogitekstit, kuten eivät muutkaan kommunikaatiovälineet tai tilanteet, sisällä pelkästään tietoisia vaikuttamiskeinoja. Kakkuri-Knuutilan (1999b, 239) mukaan poliittiseenkin keskusteluun saattaa liittyä sisäänrakennettuja keskustelutapoja.

⁴⁹ Väliweronen 1999, 23.

⁵⁰ Jokinen 1999, 127.

⁵¹ Juhila & Suoninen 1999, 238.

⁵² Burr 1998, 17.

ilmiöiden kannalta. Diskurssianalyttisen tutkimuksen vahvuudeksi voi ajatella sen, että on mahdollista tarkastella, miten sodista ja valtasuhteista puhutaan ja millaisilla perusteluilla.⁵³

1.5 Tutkielman rakenne

Aineiston tarkastelunäkökulma on analyttinen. Tarkastelun on tarkoitus olla ontologinen, jolloin diskurssien ulkopuolella on olemassa maailma, kielestä riippumatta. Tällaista näkökulmaa, jossa kielellä asioista rakennetaan merkityksellisiä, on myös kutsuttu realistiseksi diskurssianalyysiksi.⁵⁴ Luvussa kaksi käsittelem tutkielman teoreettisen viitekehyksen sekä tutkimusmetodin. Luvussa kolme tarkastelen ja kuvailen suomalaista turvallisuuspoliittista keskustelua ja Suomen kansainvälisiin operaatioihin osallistumisen taustoja. Koska keskustelu, kielen käyttö ja tavat puhua ja antaa asioille merkityksiä liittyvät tiettyyn aikakauteen ja kulttuurillisiin merkityksiin, on siis esiteltävä sitä maailmaa ja kielellisiä käytäntöjä, missä olen tulkinnat tehnyt.⁵⁵ Tutkittavana ilmiönä oleva kriisinhallintaan liittyvä keskustelu ei ole syntynyt juuri nyt tyhjästä.

Huolimatta sotilastaustastani, ja sotilaalliseen kriisinhallintaan liittyvistä mahdollisista ennakkokäsityksistä huolimatta, olen pyrkinyt lukemaan aineistoa avoimesti ja ilman ennakkoluuloja.⁵⁶ Tämän analyysin tulokset olen käsitellyt työn luvussa neljä, jossa esittelen tulkitsemani diskurssit aineistosta. Jatkan niiden käsittelyä luvussa viisi, jossa tarkastelen merkitysten luomista kielenkäytöllä ja erittelen retorisella sekä argumentaatioanalyysillä sen, miten kirjoittajan näkemys saadaan kannatettavaksi sekä vakuutetaan kohteena oleva yleisö.⁵⁷ Faktojen konstruoimisella kirjoittajat pyrkivät kertomaan asioiden todellisen laidan. Näiden keinojen tarkastelussa ei oteta kantaa, mikä on totta, tai oikein, vaan tarkastellaan faktojen konstruoimisen keinoja.⁵⁸ Tällaisia resursseja ja keinoja ovat esimerkiksi kategorisointi ja metaforien käyttö. Esimerkiksi mainitulla kategorisoinnilla asiat laitetaan tietynlaisiin kehyksiin, jotka yritetään esittää⁵⁹ totuutena.

⁵³ Juhila & Suoninen 1999, 249–250.

⁵⁴ Juhila 1999, 162–164.

⁵⁵ Merkitykset liittyvät kunkin aikakauden kielellisiin tapoihin ja rakentuvat käyttöyhteyksissään. Jokinen ja Juhila 1999, 56.

⁵⁶ Jokinen ja Juhila 1999, 62.

⁵⁷ Jokinen 1999, 126.

⁵⁸ Jokinen 1999, 129.

⁵⁹ Jokinen 1999, 129–130.

1.6 Aiempaa tutkimusta

Sotilaallinen kriisinhallinta on laaja kokonaisuus, jota voidaan tutkia erilaisista näkökulmista. Esimerkiksi Jarno Linnéll on käsitellyt valtioneuvoston puolustuspoliittisten selontekojen muodostumista väitöskirjassaan⁶⁰. Jyri Raitasalo on tarkastellut⁶¹ turvallisuusympäristössä tapahtuneiden muutoksien vaikutuksia suomalaisen puolustukseen. Kumpikin mainittu tutkimus käsittelee myös sotilaallista kriisinhallintaa osana suomalaista turvallisuuspolitiikkaa.

Poliitikkojen blogien käytöstä on tehty myös jonkin verran tutkimusta, niin Suomessa, kuin kansainvälisestikin. Tutkimus on painottunut pro gradu -tasolle. Esimerkiksi Jere Majava on tutkinut⁶² blogeja julkisuuden näkökulmasta. Diskurssianalyttistä tutkimusta kansanedustajien blogeista edustaa esimerkiksi Karoliina Haverisen pro gradu-tutkielma, jossa tarkastellaan⁶³ kansanedustajaehdokkaiden blogien käyttöä vaalien alla. Kansainvälistä tutkimusta edustaa esimerkiksi Scott Wright, joka on tutkinut⁶⁴ brittiläisten poliitikkojen tapoja käyttää blogeja.

Poliitikkojen retorinen esiintyminen on myös ollut tutkimuksen kohteena. Diskurssianalyttistä tutkimusta ovat tehneet esimerkiksi Arja Jokinen, Kirsi Juhila ja Eero Suoninen, joista erityisesti Jokinen on tehnyt diskurssianalyysiä poliitikkojen puheista.⁶⁵ Tässä työssä sovellettavaa Perelmanin argumentaatioteoriaa on käyttänyt myös esimerkiksi Riikka Kuusisto, joka tutkimuksessaan on käsitellyt⁶⁶ suurvaltajohtajien puheita ja niissä esiintyneitä argumentaatiotekniikoita.

⁶⁰ Linnéll 2009.

⁶¹ Raitasalo 2008.

⁶² Majava 2006.

⁶³ Haverinen 2009.

⁶⁴ Wright 2009.

⁶⁵ Jokinen 2004, 189.

2 TUTKIMUKSEN TEORIA JA METODI

Tässä luvussa esitellään tutkielmassa sovellettavan teoreettisen viitekehyksen sisältöä. Luvussa käsitellään myös tutkimuksessa käytettävä metodi. Luvussa käsitellään myös diskurssien ja retoriikan tutkimuksen periaatteita, joita työssä sovelletaan. Tarkoitus on esittää konstruktivistisen teorian käyttöä ja soveltuvuutta, tutkittaessa puheita sekä keskustelua ja niiden kautta tapahtuvaa vaikuttamista. Tarkoituksena on myös selventää, mikä käsitys tutkielman tekijällä on kielen käytön vaikutusmahdollisuuksista. Työssä käytetään puhuja-termiä, jolla tarkoitetaan tekstin kirjoittajaa.⁶⁷

2.1 Konstruktivistinen näkökulma

Poliittista realismia on luonnehdittu⁶⁸ hallitsevaksi suuntaukseksi kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa, aina toisen maailmansodan jälkeisestä ajasta kylmän sodan päättymiseen. Tämä sotilaallista ja muuta materiaalista voiman mittausta mallintanut suuntaus korosti ja korostaa asioiden tarkastelua sellaisena kuin ne ovat. Tähän sisältyy myös valta-analyysi ja tapahtumien selittämisen malli.⁶⁹ Samalla nykyajan ongelmat ovat globaaleja ja tulevat lähellä ihmisen arkea.

Yksi realismia kohtaan esitetty kritiikki liittyy sen olemukseen, johon on liitetty anarkistinen maailma, oman edun tavoittelu, voimatasapaino ja vallan käyttö. Kuitenkaan nämä eivät ole kyenneet selittämään kaikkea, mitä kansainvälisissä suhteissa tapahtuu.⁷⁰ Nykyajalle voi myös nähdä tyypillisenä sen, ettei välttämättä nähdä klassisen realismi-teorian mukaisesti, kaiken olevan mahdollista valtiollisten etujen nimissä. Esimerkiksi omien sotilaiden uhraaminen ei ole välttämätöntä valtiollisen tavoitteen saavuttamiseksi.⁷¹ Nykyajan ongelmat turvallisuudessa eivät välttämättä liity valtioon kuin siinä, että nykyaikana voi havaita olevan luhistuneita valtioita, jotka eivät kykene ylläpitämään sisäistä turvallisuuttaan.⁷²

⁶⁶ Kuusisto 1998b, 267.

⁶⁷ Tässä työssä tutkimuksen kohteena olevien blogien kirjoittajista käytetään synonyymejä puhuja, kertoja, kirjoittaja, kertoja ja lähde. Vastaavia synonyymejä blogien lukijoille ovat kuulija, lukija, yleisö, vastaanottaja ja kohde.

⁶⁸ Raitasalo 2008, 5.

⁶⁹ Raitasalo 2008, 5–6.

⁷⁰ Donnelly 2005, 53.

⁷¹ Donnelly 2005, 52.

⁷² Salenius-Pasternak & Visuri 2006, 4. Sirénin (2005, 315) mukaan nykyaikana konfliktit ovat pääosin valtion sisällä tapahtuvia kriisejä, jotka saattavat heijastua naapurivaltioihin.

Realistien vastaus tähän valtiokeskeisyyden kritiikkiin on ollut esimerkiksi se, että vanhojen valtioiden luhistuessa on kuitenkin noussut esiin uusia valtioita ja tämä osoittaa, että valtio ihmisten järjestymismuotona on edelleen ajankohtainen.⁷³

Konstruktivismi juontaa juurensa kriittisiin teorioihin. Filosofiasa ja sosiologiassakin käytetty termi on näkökulma, jossa asioihin suhtaudutaan sosiaalis-psykologisesti.⁷⁴ Se on pikemminkin metateoreettinen lähestymistapa todellisuuteen, kuin sellaisenaan sovellettava teoria, kuten voimatasapainoteoria.⁷⁵ Realismin perusolettamus ihmisestä oli lähtökohtaisesti se, että ihminen on paha. Konstruktivismissa perusolettamus on, että ihminen on sosiaalinen toimija ja häneen vaikuttaa sosiaaliset suhteet.⁷⁶ Ihmisen toimintaan vaikuttaa se, mitä hänen ympärillään tapahtuu ja miten ihminen muodostaa käsitystään itsestään ja muista. Lähtökohtana on, että ihminen muodostaa itse maailmansa.⁷⁷ Samalla tavalla muodostuvat valtioiden käsitykset itsestään kansainvälisessä ympäristössä. Samalla muokkaantuu yhteisö eli kansainvälinen ympäristö.⁷⁸ Se, että ihmiset muodostavat ja muokkaavat yhteisöä ja yhteisö ihmisiä, on mahdollista sääntöjen ja normien ansiosta. Ihmiset ja yhteisöt toimivat yhteisössä oletettujen sääntöjen mukaisesti.⁷⁹

Yksi keskeisistä konstruktivismin esille tuojista ja realismin haastajista on Alexander Wendt. Wendt esitti artikkelissaan ”*Anarchy is what states make of it*” konstruktivismin ratkaisuksi realismin ja liberalismien kiistaan. Wendt on pyrkinyt erityisesti haastamaan Waltzin rakenteisiin perustuvan realismin, jossa valtiot anarkistisessa ympäristössä ajautuvat sotiin. Tämän perusajatuksen Wendt haastaa⁸⁰ sillä, että valtiot suhtautuvat eri tavalla liittolaisiinsa, kuin vihollisina pitämiinsä valtioihin. Toisin kuin esimerkiksi realismissa, oleellista ei ole fyysisten resurssien määrä. Sen sijaan oleellista ovat aikomukset ja ideat.⁸¹ Wendtin mukaan realismi ei huomioi sosiaalisen rakentumisen myötä syntyviä toimijoita.⁸² Valtioiden käsitys itsestään ja suhteestaan toisiin valtioihin vaikuttaa myös. Wendtin esimerkki on, että jos Yhdysvallat ja Neuvostoliitto sopivat, että ne eivät ole vihollisia, tarkoittaa se kylmän sodan päättymistä.⁸³

⁷³ Jackson & Sørensen 2010, 90.

⁷⁴ Hakovirta 2002, 42.

⁷⁵ Vuori 2008 100–101.

⁷⁶ Onuf 1998, 59. Vuori (2008, 105) käyttää synonyymeinä sosiaalista konstruktivismia, konstruktionismia ja konstruktivismia. Tässä työssä käytetään konstruktivismi-termiä.

⁷⁷ Onuf 1998, 59.

⁷⁸ Onuf 1998, 59.

⁷⁹ Onuf 1998, 59.

⁸⁰ Wendt 1992, 394.

⁸¹ Jackson & Sørensen 2010, 163.

⁸² Wendt 1999, 4.

⁸³ Wendt 1992, 397.

Valtioiden aikomukset tai niiden ideat eivät ole Wendtille kuitenkaan koko konstruktivismin olemus. Hänelle on realismista hyväksyttynä aineellinen todellisuus, jossa ovat esimerkiksi valtion sotilaallinen materiaali. Konstruktivismi on hänelle näiden yhdistelmä, jossa materiaalin omistaminen ei automaattisesti tarkoita sotaa valtioiden välillä.⁸⁴

John Mearsheimerin mukaan realismi käsittelee maailmaa ja tietoa sellaisena kuin se on.⁸⁵ Mearsheimer on kritisoinut konstruktivismia myös siitä, ettei se kykene selittämään diskursseja, jotka ovat pinnalla ja sitä, että konstruktivismin mukaan maailma muuttuu sosiaalisen kanssakäymisen ja keskustelun kautta.⁸⁶ Konstruktivismin ongelmaksi on mainittu myös sen sosiaalinen luonne. Valtioiden kanssakäymistä ja yhteistyötä pidetään toivottavana mutta ei mahdollisena, koska toisen valtion todellisesta tarkoituksesta ei voi olla koskaan varma.⁸⁷ Pettäminen ja harhauttaminen kuuluvat uusrealistien mukaan valtioiden toimintaan. Myös se, että konstruktivismi kansainvälisissä suhteissa pohjautuu sääntöihin, herättää kritiikkiä. Uusrealismin mukaan säännöt toimivat isojen valtioiden kohdalla ja niiden on katsottu loukanneen pienempien valtioiden suvereenisuutta.⁸⁸

Vaikka strategian ja kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa on konstruktivismi noussut pelkän perinteisen realistisen tarkastelun rinnalle, ei siinä välttämättä ole kyse täysin uudesta ilmiöstä. Poliittisen järjestelmän tarve hakea oikeutusta ja kansalaisten uskoa omaan viestiinsä legitiimisyteen retoriikan avulla, tulee esiin esimerkiksi jo Max Weberin kirjoituksissa.⁸⁹ Quentin Skinnerin mukaan puhuja voi hakea tätä oikeutusta kahdella tavalla. Puhuja joko käyttää aiemmin tuttua termistöä haluamallaan tavalla, tai hän voi käyttää oikeutuksen hakemiseen kokonaan uutta termistöä.⁹⁰

Kuusiston mukaan yleisön hyväksyntä riippuu myös käytetyistä ja olemassa olevista esisopimuksista. On helpompaa vedota yleisölle tuttuun ja totena pitämään, kuin etsiä yleisön tärkeimpinä pitämiä arvoja.⁹¹ Konstruktivistisessa näkökulmassa on tarkastelun kohteena erilai-

⁸⁴ Jackson & Sørensen 2010, 168. Tässä Wendt (1999, 257) pyrkii erottautumaan Waltzin anarkiateoriasta jakamalla anarkian muodon valtioiden välillä kolmeen kategoriaan. *Hobbesialainen* on anarkian muoto, jossa valtiot ovat pelkästään toistensa vihollisia. *Locken* anarkia on malli, jossa valtiot kilpailevat keskenään mutta samaan aikaan hyväksyvät muut valtiot ja niiden olemassaolon. *Kantilainen* anarkia on muoto, jossa valtiot elävät keskenään rauhan aikaa ja voivat tarvittaessa tehdä yhteistyötä.

⁸⁵ Vuori 2008, 36.

⁸⁶ Jackson & Sørensen 2010, 177 ja Mearsheimer 1995.

⁸⁷ Jackson & Sørensen 2010, 176.

⁸⁸ Jackson & Sørensen 2010, 175.

⁸⁹ Weber 1968, 212–215.

⁹⁰ Skinner 1974, 296–297.

⁹¹ Kuusisto 1998b, 277–278.

set merkitykset, joita asioille annetaan ja luodaan.⁹² Tällöin tarkastelun kohteeksi voidaan ottaa juuri diskurssin ja retoristen keinojen käytön. Toiminnan argumentoinnilla sekä perustelemalla toimintansa keinoja sekä motiiveja, on nähty poliittisen vallan saavuttavan toiminnalleen laillisuuden. Tällainen toiminta edellyttää retoriikan hyödyntämistä osana toimintaa.⁹³ Puhetta poliittisessa kontekstissa on esitetty olevan tarkasti suunniteltua toimintaa, jota poliitikot käyttävät päästäkseen tavoitteisiinsa.⁹⁴ Tällaisen toiminnan voi kuitenkin mieltää tapahtuvan ympäristössä, jossa on olemassa yhteinen ymmärrys, joka mahdollistaa juuri retoriikalla vaikuttamisen ja mielipiteiden muokkauksen.⁹⁵ Tässä tilassa toimijat nimeävät motiivinsa ja pyrkivät sovittamaan toiminnan yleisiin arvoihin ja tapoihin.⁹⁶

2.2 Sosiaalisen todellisuuden muodostumisesta

Kuneliuksen mukaan kieli on väline, jolla todellisuudelle annetaan tulkintoja ja merkityksiä. Kun jollekin asialle on tehty merkitys, vaikuttaa se ihmisten todellisuuteen. Näin voi nähdä kielen vaikuttavan sosiaaliseen todellisuuteen.⁹⁷ Lähtökohta, jossa kieltä käytetään todellisuuden muodostamiseen, on esitetty myös Berger & Luckmanin teoksessa *Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen*. Heidän mukaansa todellisuus ja yhteiskunta rakentuvat ajallisesti ja tilallisesti, ihmisten tuottaessa ne omalla ajattelullaan ja toiminnallaan.⁹⁸ Tämän myötä yhteiskunta rakentuu siis subjektiivisuuden ja objektivisuuden yhdistelmästä. Sosiaalinen todellisuus ylläpitää rutiinien ja instituutioiden myötä itsensä koossa.⁹⁹

Kielen käytön avulla sosiaalisen todellisuuden rakentuminen konkretisoituu. Merkitysjärjestelmä muuttuu kielen avulla sanoiksi ja merkeiksi. Kielen avulla olet osa järjestelmää ja todellisuutta, jossa muutkin kielen käyttäjät toimivat. Yksilö käyttää kieltä, jotta voisi olla samassa sosiaalisessa todellisuudessa muiden kanssa ja samalla se mahdollistaa sosiaalistumisen.¹⁰⁰

Kuneliuksen mukaan puhe ei ole koskaan vaikuttamista vapaata, vaan siihen liittyy odotuksia ja paineita.¹⁰¹ Hänen mukaansa diskurssin käsite liittyy vallan käyttöön ja osoittaa sillä hetkel-

⁹² Wendt 1999, 136.

⁹³ Jackson & Krebs 2008, 38–39.

⁹⁴ Fairclough 2003, 110–111.

⁹⁵ Jackson & Krebs 2008, 39.

⁹⁶ Kuusisto 1998a, 18–19.

⁹⁷ Kunelius 2003, 152.

⁹⁸ Berger & Luckman 1994, 29–30.

⁹⁹ Berger & Luckman 1994, 147, 168.

¹⁰⁰ Berger & Luckman 1994, 32–33.

¹⁰¹ Kunelius 2003, 223.

lä vallalla olevan näkökulman totuutena. Vallan käytön kielessä Kunelius yhdistää Louis Althusserin ajatteluun, jossa asetumme tiettyihin rooleihin. Roolit antavat meille toimintakykyä, koska saamme rooliin kuuluvia ominaisuuksia mutta samalla alistumme tiettyyn asemaan yhteiskunnassa. Olemme samalla sekä vallan ylläpitäjiä kuin myös vallankäytön kohteita.¹⁰²

Viestiminen ja vuorovaikutus ihmisten välillä rakentaa ja ylläpitää valtasuhteita.¹⁰³ Michel Foucaultin mukaan vallankäyttö jää meiltä huomaamatta, jos emme osaa katsoa asioita toisin.¹⁰⁴ Diskurssin suhde valtaan on siis siinä, että diskurssit määrittävät mikä on totta, tai mikä ymmärretään normaaliksi.¹⁰⁵ Stuart Hall kuvailee Foucaultin kuvaamaksi tiedon ja vallan suhteeksi kamppailua, jossa kilpailevat diskurssit tuottavat erilaista tietoa. Vallalle jäävä diskurssin tieto määrittää ”yleisen totuuden”.¹⁰⁶ Diskursseja voi myös pitää historiallisina, jolloin ne ovat suhteellisen pysyviä ja hitaasti muuttuvia. Ne myös vaikuttavat siihen kenen kielellä puhutaan ja kenellä on oikeus puhua.¹⁰⁷

Päättävässä asemassa olevilla, jota tämän tutkimuksen kohteena ovat kansanedustajat edustavat, voi edellä esitetyn teorian mukaisesti ajatella olevan käytössään valtaa. Vaikka kielen käyttö blogitekstin muodossa voidaan mieltää vallan käytöksi, ei tekstin kirjoittajalla ole täyttä valtaa lukijaansa. Lukija ei vain ota kirjoittajan tekstiin laittamia koodeja sellaisenaan, vaan hän voi tulkita sitä myös kriittisesti ja itsenäisesti.¹⁰⁸ Pääkkönen ja Varis luettelevat lukijan käsitykseen vaikuttaviksi asioiksi tekstilajien perinteet, vastaanottajan odotukset, sanoman aiotun sisällön ja käytetyn viestintäkanavan.¹⁰⁹

John Fiskeen mukaan tekstin lukeminen on neuvottelua lukijan monenlaisten puhetapojen ja tekstin puhettavan välillä. Lukijan puhetapaan vaikuttaa esimerkiksi hänen yhteiskunnallinen sijoittumisensa. Tällaisia ovat esimerkiksi poliittinen kanta, perhe ja ammatti. Näiden yhdistelmästä syntyy kielenkäytön kirjo, joka vaikuttaa siihen, miten lukija käsitteellistää maailmaa.¹¹⁰ Poliitikkojen kirjoittaessaan blogiinsa merkintöjä, etenkin vaalien alla, voi ajatella heidän tahtovan vaikuttaa lukijoihinsa. Kunelius tuo esiin yleisön laajuuden vaikutuksen viestin vaikuttavuuteen. Kun esimerkiksi blogia kirjoittava poliitikko olettaa teksteillään olevan

¹⁰² Kunelius 2003, 221–222.

¹⁰³ Väliverronen 1999, 23.

¹⁰⁴ Väliverronen 1999, 23.

¹⁰⁵ Kunelius 2003, 225.

¹⁰⁶ Hall 2002, 101, 104 ja Foucault 1970, 110.

¹⁰⁷ Kunelius 2003, 225.

¹⁰⁸ Pääkkönen & Varis 2000, 23.

¹⁰⁹ Pääkkönen & Varis 2000, 23.

¹¹⁰ Fiske 1996, 49.

suuren lukijakunnan, voi hän yrittää argumentoida yleisen edun puolesta. Kuneliuksen mukaan vaikuttamisessa, on asiasisällön ja sen perusteluiden sijaan oleellisempaa, kuka asian sanoo.¹¹¹

2.3 Diskurssin määrittelyä

Käsitteen diskurssi voi ajatella olevan monitulkintainen. Diskurssi-termillä tarkoitetaan, paitsi todellisuuden muodostamista puheella, myös tämän muodostamisen kautta syntyvää lopputulosta.¹¹² Diskurssi-sanana tulkinnaissa voi katsoa olevan vaikutteita ainakin kolmesta eri kulttuurista. Diskurssin ymmärtämiseen ja tulkintaan on vaikuttanut saksan-, ranskan- ja englanninkielisissä maissa esiintyvät kulttuuriset erot.¹¹³ Näillä kulttuurisilla eroilla on ollut vaikutusta myös diskurssi-käsitteen soveltamiseen ja diskurssianalyysiin. Englanninkielinen diskurssi-käsite on määritelty keskusteluksi, jolloin diskurssianalyysi on englanninkielisessä kulttuurissa keskustelun analyysiä.¹¹⁴ Tässä traditiossa diskurssi ei ole sama kaikille, vaan esimerkiksi puheen vastaanottaja käsittää diskurssin omalla ymmärryksellään.¹¹⁵

Saksalaisen diskurssi-käsitteen taustalla on ollut hermeettinen tiedonkäsitys, jossa ihmisen luomat kielelliset määrittelyt luovat maailman.¹¹⁶ Diskurssi-sanalla on ollut saksalaisessa tutkimustraditiossa käytännönläheinen näkökulma. Sillä on tarkoitettu argumentoitua puhetta.¹¹⁷ *Argument analysis* on termi, jota englanninkielisessä tutkimuskirjallisuudessa on joskus tarjottu synonyymiksi diskurssianalyysille.¹¹⁸

Ranskan kielessä diskurssi, *discours*, poikkeaa englanninkielisestä vastineestaan. Diskurssi sanana pitää ranskan kielessä sisällään historiallisen näkökulman. Ranskalainen diskurssi-käsite koostuu filosofisista perusteista ja ajatuksesta, että ihminen ollessaan vuorovaikutuksessa, siirtää hän historiasta asioista nykyhetkeen.¹¹⁹ Ranskalaisessa tutkimustraditiossa ihmiset luovat diskurssit, mutta samalla ne ovat kulttuurille alisteisia. Ihmisten toiminta ja diskurssit ovat kiinni yhteiskunnan toiminnassa.¹²⁰

¹¹¹ Kunelius 2003, 38, 121.

¹¹² Lehtonen 2000, 69.

¹¹³ Remes 2006, 298.

¹¹⁴ Remes 2006, 299.

¹¹⁵ Remes 2006, 303.

¹¹⁶ Remes 2006, 301.

¹¹⁷ Remes 2006, 302.

¹¹⁸ Remes 2006, 301.

¹¹⁹ Remes 2006, 300–301.

¹²⁰ Remes 2006, 303.

Jokinen, Juhila ja Suoninen kutsuvat diskurssia merkityssystemiksi, jossa lopputulos on sosiaalisen käytännön aikaansaama.¹²¹ Heidän mukaansa pelkän kielen käytön lisäksi syntyviin diskursseihin vaikuttavat myös eleet, kuvat ja teot. Diskurssin voi mieltää muodostuvan keskusteluista, ei vain yhdestä lausumasta. Voi ajatella, että tietystä aiheesta puhuttaessa, käytetään aiheesta keskusteluun tietynlaista tapaa tai tietynlaisia lauseita, jotka täyttävät tietyt ehdot. Diskurssi, merkityssystemi ja tulkintarepertuaari voidaan mieltää synonyymeiksi samasta asiasta. Kaikki ne kuvaavat kielen käytöllä eroteltuja merkityksiä, joissa merkitykset rakentuvat suhteessa toisiinsa.¹²² Diskurssi terminä voi olla kulunut, mutta myös vakiintunut, joten käytän sitä kuvatessani aineistosta tehtyjä tulkintoja.

Ihmiset tuottavat diskursseja ja muokkaavat niitä keskustellessaan toistensa kanssa. Ei ole olemassa vain yhtä diskurssia. Keskusteluissa tai kirjoituksissa syntyy merkityksiä, jotka sopivat aiempaan keskusteluun. Keskusteltaessa esimerkiksi Suomen NATO-jäsenyydestä, voi ajatella samankaltaisten ajatusten nousevan esiin keskustelijoista riippumatta. Keskustelun voi ajatella sisältävän puhumista suurvalloista, itsenäisestä oman valtion puolustamisesta ja sotilaallisen liittoutumisen hyödyistä ja haitoista. Tämänkin kaltainen keskustelu on diskurssi itsessään.

Stuart Hallin mukaan diskurssit ovat asioiden esittämistä, representaatiota. Niiden tuottamilla merkityksillä on vaikutus todellisuuteen. Hänen mukaan ei ole oleellista, onko jokin asia totta, vaan onko sillä vaikutusta esimerkiksi valtasuhteisiin.¹²³ Potterin ja Wetherellin esiintuoma tulkintatapa taas keskittyy kielen käyttämiseen ja siitä syntyviin seurauksiin.¹²⁴

Diskurssit myös vaihtelevat ja eroavat toisistaan, riippuen ympäristöstä, missä ne esiintyvät. Työpaikalla käyty keskustelu samasta aiheesta eroaa todennäköisesti kotona käydystä. Diskurssit vaihtelevat myös kun niitä tuotetaan eri tasoilla. Tällaisia voivat olla sosiaaliset, historialliset ja institutionaaliset.¹²⁵ Turvallisuuspoliittisessakin keskustelussa voidaan ajatella olevan kyse vakuuttamisesta. Puheilla ja teksteillä yritetään saada kannattajat ja vastustajat vakuuttuneiksi oman todellisuuden uskottavuudesta. Esimerkiksi poliitikkojen puhuessa sotilaallisesta kriisinhallinnasta tai siihen osallistumisesta, on nähtävissä esiin nousevan toisistaan

¹²¹ Jokinen & Juhila & Suoninen 2004b, 27.

¹²² Jokinen & Juhila 1999, 67.

¹²³ Stuart Hall (2002, 101, 105) kuvailee myös Foucaultin kuvaamaksi tiedon ja vallan suhteeksi kamppailua, jossa kilpailevat diskurssit tuottavat erilaista tietoa. Vallalle jäävä diskurssin tieto määrittää ”yleisen totuuden”.

¹²⁴ Potter & Wetherell 1987, 148.

poikkeavia diskursseja, jolloin on kyse määrittelykamppailusta. Tällaista erilaisten diskurssien joukkoa voi Jørgensenin ja Philipsin näkemystä mukaillen kutsua diskurssijärjestykseksi¹²⁶. Tällaista diskurssijärjestystä voi pitää yläkäsitteenä tutkittavan aiheen diskursseille. Tässä tutkielmassa diskurssijärjestystä voidaan kutsua turvallisuuspoliittiseksi. Tämä toimii diskurssijärjestyksenä, josta erottelen erilaiset kriisinhallintadiskurssit.

2.4 Diskurssianalyysi metodina

Koska diskurssi-termi on monitahoinen ja erilainen, on myös diskurssianalyttisessä tutkimuksessa eroavaisuuksia.¹²⁷ Yhteistä erilaisille käsityksille diskurssianalyysistä, on ihmisen suhde todellisuuteen. Erilaiset käsitykset tästä suhteesta tuottavat erilaisia käsityksiä todellisuudesta ja sen luonteesta.¹²⁸ On huomattava, etteivät diskurssit synny itsestään, tai että ne olisivat materiaalia, jota voidaan löytää sellaisenaan. Ne ovat tutkimuksessa syntyviä, tutkijan tekemiä tulkintoja.¹²⁹ Erilaisia lähteitä, olivat ne sitten kirjoitettuja tekstejä tai kuvia, tutkimalla muodostuu merkityssystemejä, jotka mahdollistavat erilaiset tulkinnat. Samalla kun tutkijan tekemä tulkinta havainnollistaa todellisuutta, se myös osallistuu sen muokkaamiseen.¹³⁰

Diskurssianalyysi ei nimestään huolimatta ole sellaisenaan valmis työkalu tutkimuksen tekemiseen. Sen voi ajatella olevan ennemminkin näkökulma ja tapa suhtautua tutkittavaan aineistoon.¹³¹ Siinä lainataan menetelmiä varsinaisesta tekstintutkimuksesta kuten metaforatutkimuksesta, retoriikasta, keskusteluanalyysistä ja narratologiasta. Näihin poikkeuksena, diskurssianalyysissä voi ajatella olevan taustalla ajatus siitä, että kielen käyttö on myös vallan käyttöä.¹³² Tämän tutkielman diskurssianalyysin viitekehykseen kuuluu Jokisen, Juhilan ja Suonisen määrittämät diskurssianalyysille kuuluvat lähtökohtaoletukset.¹³³

Lähtökohtaoletukset ovat:

- 1) Oletus kielen käytöstä sosiaalista todellisuutta rakentavana
- 2) Oletus useiden rinnakkaisten ja keskenään kilpailevien merkityssystemien olemassaolosta

¹²⁵ Lehtonen 2000, 69.

¹²⁶ Jørgensenin ja Phillipsin (2002, 142–144) mukaan on yleistä keskittyä johonkin tiettyyn diskurssijärjestykseen ja siihen sisältyviin erilaisiin diskursseihin. Tällaisella tavalla voidaan tarkastella millaisia valta-asetelmia eri diskurssien välillä on.

¹²⁷ Remes 2006, 304–305.

¹²⁸ Remes 2006, 305.

¹²⁹ Jokinen & Juhila & Suoninen 2004b, 28.

¹³⁰ Berger & Luckman 1994, 32–33.

¹³¹ Nieminen ja Pantti 2012, 123 ja Jokinen & Juhila & Suoninen 2004b, 17.

¹³² Nieminen ja Pantti 2012, 123.

¹³³ Jokinen & Juhila & Suoninen 2004b, 17.

- 3) Oletus merkityksellisen toiminnan kontekstisidonnaisuudesta
- 4) Oletus toimijoiden kiinnittymisestä merkityssysteemeihin
- 5) Oletus kielen käytön seurauksia tuottavasta luonteesta.

Oletusten pohjalta kielen käytön voi nähdä siis todellisuutta rakentavana ja muokkaavana, kun sanoille luodaan merkityksiä. Oletus kielestä todellisuuden rakentajana on kuulunut sosiaalisen konstruktivismin oletuksiin.¹³⁴ Tällainen toiminta siis muuttaa ja järjestää sosiaalista todellisuutta. Tällä hetkellä itsestäänselvyytenä pidettävä sana on sitä vain, koska sille on konstruoitu merkitys.¹³⁵ Diskurssianalyysillä voi tehdä havaintoja tällaisista ulkoista maailmaa tuottavista konstruktioista ja miten tekstillä tuotetaan merkityksiä.¹³⁶ Se eroaa ideologiakritiikistä esimerkiksi siten, ettei diskursseista ole tarkoituksena löytää selitystä ilmiöille, vaan tuoda esiin, että kukin diskurssi on vain yksi vaihtoehto todellisuudelle. Tutkimuksen kautta esiin tulevat näkökulmat tuovat vaihtoehtoja ja synnyttävät keskustelua ja saattavat näin mahdollistaa muutoksen.¹³⁷

Kun kielenkäyttö muuttuu, muuttuu samalla myös käsityksemme eri asioista. Tällaisten muutoksien ymmärtäminen edellyttää kielen käytön tutkimista. Myös tästä syystä tämä tutkielma käsittelee vallankäyttäjien kielenkäyttöä. Niissä esiintyy ristiriitaisuuksia ja valta-asemasta kamppailevia diskursseja. Ihmiset, jotka sanovat olevansa yhteisen edun asialla, esittävät samasta asiasta täysin päinvastaisia mielipiteitä. Blogien käyttäminen nähdään osana politiikkaa, jolloin tähän kielenkäyttöön suhtaudutaan poliittisina tekoina.¹³⁸

Diskurssianalyysin voi ymmärtää kielikäsitteellisesti myös niin, että on mahdollista saada faktoja maailmasta kielen avulla, jolloin kieli itsessään on todellisuuden kuva.¹³⁹ Tällaisesta suhtautumisesta käy esimerkiksi kuvaus suomalaisesta asevelvollisuudesta.¹⁴⁰ Diskurssien analysointi eroaa tekstintutkimuksen lähestymistavasta siinä, että diskurssianalyysin pohjana on kriittinen teoria.¹⁴¹ Tällä tavalla tarkasteltuna voi ajatella, ettei kieli eikä kielen käyttö ole viatonta, vaan siihen liittyy aina valta-aspekti.¹⁴² Tekstiin suhtautumisen näkökulmasta riippumatta, diskurssianalyysisessä tarkastelussa on kohteena tekstissä esiintyvät merkitykset.

¹³⁴ Eskola ja Suoranta 2005, 194.

¹³⁵ Jokinen & Juhila & Suoninen 2004b, 18–19.

¹³⁶ Jokinen & Juhila & Suoninen 2004b, 19

¹³⁷ Jørgensen & Phillips 2002, 210.

¹³⁸ Palonen 1997, 2 ja Jokinen 2004, 189.

¹³⁹ Eskola & Suoranta 1999, 195.

¹⁴⁰ Laitinen (2005, 72) käyttää asevelvollisuutta esimerkkinä puhettavasta.

¹⁴¹ Nieminen 2009, 124.

¹⁴² Nieminen 2009, 124.

Esitettäessä lainauksia tai sitaatteja teksteistä, ei niillä osoiteta tutkimuksen johtopäätöksiä, vaan itse merkityksiä.¹⁴³ Diskurssien tutkimisessa tarkastellaan siis diskurssin muodostumista ja sen funktiota.¹⁴⁴ Tutkielmassa sovellettavaan diskurssianalyysiin kuuluu osia lisäksi retorisesta diskurssianalyysistä. Voidaan ajatella blogitekstien sopivan hyvin tällaisen tekstien funktionaalisuuden ja argumentointikeinojen tarkastelun kohteeksi.¹⁴⁵

Kun menetelmänä on diskurssianalyysi, on tuotettu tutkimustulos tutkijan subjektiivinen näkemys aineistosta. Laadullisen tutkimuksen arvioinnissa on kyse tutkimuksen luotettavuudesta.¹⁴⁶ Diskurssianalyysin tieteellisenä metodina voi asettaa myös kyseenalaiseksi. Jari Eskolan mukaan diskurssianalyysistä on tullut muoti-ilmiö ja sitä käytetään tilanteissa, joihin se ei sovellu ja tämä Eskolan mukaan vähentää diskurssianalyysin uskottavuutta metodina. Eskolan mukaan diskurssianalyysillä voi selvittää mistä tahansa tutkimustuloksesta, sillä tutkijan tekemät tulkinnat voidaan nähdä vain yksittäisinä subjektiivisina näkemyksinä, joita voidaan tuottaa loputtomiin.¹⁴⁷

Voi siis kysyä, onko diskurssianalyysin kautta tehdyillä tutkimustuloksilla mitään arvoa. Tässä tutkielmassa olen kuvannut analyysiä yksityiskohtaisesti. Tällä on tarkoituksena avata lukijalle päättelyketjua, miten tutkimuksen havainnot ovat syntyneet. Diskurssianalyttisessä tutkimusotteessa raportoidaan kaikki tutkimusaineistosta tehdyt havainnot.¹⁴⁸ Heiskala listaa¹⁴⁹ laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin kolme periaatetta:

1. Tulkintasäännöt, jolla aineistoa on tulkittu ja se prosessi, jolla nyt päästyihin tuloksiin on tultu, on kirjoitettava auki.
2. Aineistoa on esiteltävä kattavasti, jotta lukijalla on mahdollisuus tehdä arvioita tutkielman uskottavuudesta.
3. Tekijän on perusteltava näkemyksensä ja näin poissuljettava muut mahdolliset tulkinnat.

Kaikkien muiden vaihtoehtojen poissulkeminen on haastavaa, koska tehdyt tulkinnat ovat omia subjektiivisiä näkemyksiä. Lukijan harkinnan varassa on siis tämän tutkielman ja siinä esitettyjen tulkintojen uskottavuuden arviointi.

¹⁴³ Eskola & Suoranta 1999, 195–196.

¹⁴⁴ Potter & Wetherell 1987, 49.

¹⁴⁵ Jokinen 1999, 129.

¹⁴⁶ Eskola & Suoranta 1999, 211.

¹⁴⁷ Eskola 1995, 287–293.

¹⁴⁸ Jokinen & Juhila & Suoninen 2004a, 13.

¹⁴⁹ Heiskala 1990, 244.

2.5 Argumentaatio- ja retorisen analyysin soveltaminen

Leiwo ja Pietikäisen mukaan diskurssianalyysin tehtävä on diskurssin sisäisen rakenteen tarkastelu. Heidän mukaansa diskurssi kostuu kielenkäytön mikrotasosta ja kontekstin makrotasosta. Mikrotasoon kuuluu retoristen keinojen, metaforien, tyylien, sekä argumentoinnin rakenteen tarkastelun lisäksi kieliopin analyysikeinojen ja kieliopillisten analyysin käyttö. Makrotaso pitää sisällään sidonnaisuudet yhteiskunnalliseen kontekstiin. Tarkastelussa on vuorovaikutustilanteeseen osallistujien kongitiivisten rakenteiden ja instituutioiden piirteiden rakenteet. Tämän määritelmän mukaan diskurssin analyysi pitää sisällään, paitsi kielenkäytön, myös sosiaalisen maailman ja kulttuuriset erityispiirteet. Diskurssi voi muuttaa ja uusintaa yhteiskunnallisia asioita ja vaikuttaa kulttuurin muuttumiseen.¹⁵⁰

Tämä työ tarkastelee materiaalista tulkittuja diskursseja yllämainitulla kielenkäytön mikrota-
solla. Osin ne kuuluvat jo työssä sovellettavaan diskurssianalyysiin, mutta varsinaisesti, retoriset keinot, kuten metaforien käyttö aineistossa, käsitellään erikseen luvussa viisi.

Argumentaation analyysi purkaa lauseet ja tarkastelee kielellistä, Kakkuri-Knuutilan mukaan pelkistäen ilmiä ja keskittyen asiiasältöön.¹⁵¹ Retorisessa analyysissä ollaan kiinnostuneita edellä mainitun lisäksi myös ilmiästä. Ilmiässä ilmenevät metaforat, rinnastukset sekä muut kielikuvat ovat tarkastelun kohteena.¹⁵² Lähestymistapa, jossa kohteena ovat teksti ja sen vaikutuskeinot, edellyttävät tutkijalta aineiston sisältämän kielen ja puhettavan tuntemusta.¹⁵³ Miten-kysymykseen haetaan vastausta kiinnittämällä huomiota, paitsi argumentointiin, myös retorisiin keinoihin. Kakkuri-Knuutilan mukaan retorinen analyysi tarkoittaa tekstin ja sen vaikuttamiskeinojen tutkimista. Aiemmin esitetty Palosen näkemys puheesta poliittisena tekona liittyy Quentin Skinnerin sovelluksiin aiheesta. Skinnerin mukaan, puhe pitäisi nähdä tekona¹⁵⁴, jossa oleellista on myös siinä käytetyt keinot. Puheen ymmärtämiseksi, olisi ymmärrettävä, mitä niillä yritetään saada aikaiseksi.¹⁵⁵ Tässä korostuu siis aiemmin esiin tuotu ajatus todellisuuden tulkinnallisesta luonteesta. Kirjoittajien tarkoitusperistä tai syistä ei olla kiinnostuneita, eikä tässä tapahtuvan analyysin oleteta niitä paljastavan.¹⁵⁶

¹⁵⁰ Leiwo ja Pietikäinen 1998, 102–105.

¹⁵¹ Kakkuri-Knuutila 1999b, 234.

¹⁵² Kakkuri-Knuutila 1999b, 234.

¹⁵³ Kakkuri-Knuutila 1999b, 234.

¹⁵⁴ Leiwo & Pietikäinen 1998, 87.

¹⁵⁵ Skinner 2006a, 105 – 106 ja 115. ”[...]we need to understand why a certain proposition has been put forward if we wish to understand the proposition itself.”

¹⁵⁶ Jokinen 1999, 126–127.

Työssä argumentaatio ymmärretään käsitteenä Kakkuri-Knuutilan esittämällä tavalla. Käytettävät argumenttien tutkimiseen liittyvät käsitteet ovat *väite* ja *perustelu*. Väitteellä tarkoitetaan sitä osaa lauseesta, joka yleisön tulisi hyväksyä. Perustelu tarkoittaa kohtaa lauseessa, jonka takia esitetty väite pitäisi hyväksyä. Argumentti-käsitettä käytetään näiden osien kokonaisuudesta. Se on myös kaksoismerkityksinen sillä, että argumentilla tarkoitetaan väitteen ja sen perustelujen lisäksi siihen sisältyviä taustaolettamuksia.¹⁵⁷ Selittämisestä se eroaa sillä, että argumenttia käytetään vakuuttamiseen ja selitystä asian ymmärrettäväksi tekemiseen.¹⁵⁸

Argumenttien tarkastelu ja niiden erotteleminen tekstistä, on tekstin tulkintaa, joka edellyttää tekstin sisällön ymmärtämistä. Argumentaatioanalyysin vaiheet pitävät sisällään tekstin tulkinnan viestin ymmärtämiseksi, sekä argumentin havaitsemisen ja sen purkamisen omin sanoin.¹⁵⁹ Tämä tapahtuu etsimällä tekstistä pääväite, jolle on esitetty perustelut. Pääväite on sellainen, joka ei toimi perusteluina muille. Kansanedustajan blogitekstissään esittämä pääväite eroaa¹⁶⁰ esimerkiksi tämän tutkimuksen pääväitteen tyylistä.

Työ ei varsinaisesti tarkastele poliitikkojen blogiteksteillään aikaansaamia vaikutuksia yhteiskunnassa. Se ei myöskään huomioi kuinka blogien lukijat vastaanottavat blogien välittämän viestin. Tämänkaltainen vaikuttavuuden tutkiminen voisi kuulua toiseen tutkimukseen. Tässä työssä kiinnitetään huomioita siihen, miten blogien diskursseilla yritetään vaikuttaa, eli toisin sanoen, kuinka kirjoittajan näkökulma asiasta saadaan vakuuttavaksi.¹⁶¹ Tällainen tarkastelu tapahtuu tarkastelemalla argumentaatio- ja retorisisella analyysillä lähemmin niitä diskursseja, mitä aineistosta on tulkittu. Palosen ja Summan mukaan retoriikan voi jaotella kolmeen tasoon tutkimuskohteesta riippuen. Nämä tasot ovat puheiden retoriikka, argumentoinnin retoriikka sekä trooppien tai kielikuvien retoriikka.¹⁶² Koska poliitikkojen blogitekstit voi mieltää argumentteja sisältäviksi, keskitytään tässä työssä argumentoinnin retoriikan tarkasteluun.

Chaïm Perelmanin¹⁶³ mukaan, argumentaatiolla on tarkoitus hankkia tai vahvistaa olemassa olevaa hyväksyntää tai kannatusta puhujan esittämälle väitteelle.¹⁶⁴ Tässä työssä käytettäviä

¹⁵⁷ Kakkuri-Knuutila ja Halonen, 1999, 63.

¹⁵⁸ Kakkuri-Knuutila 1999a, 51.

¹⁵⁹ Kakkuri-Knuutila ja Ylikoski 1999, 24.

¹⁶⁰ Kakkuri-Knuutila ja Halosen (1999, 101) mukaan pääväite hallinnollisessa tai poliittisessa puheessa on toimipidesuosituksen mukainen. Tieteellisessä tutkimuksessa pääväitteenä toimii tutkimustulos.

¹⁶¹ Jokinen 1999, 126.

¹⁶² Palonen & Summa 1998, 10.

¹⁶³ Chaïm Perelmanin voi Hilikka Summan (Summa 1998, 51) mukaan laskea yhdeksi keskeisistä uuden ajan retoriikan teoreetikoista. Muut keskeiset teoreetikot ovat hänen mukaan Kenneth Burke ja Stephen Toulmin.

¹⁶⁴ Perelman 1996, 16.

Perelmanin esittelemiä käsitteitä ja teemoja ovat yleisö ja esisopimus¹⁶⁵. Kuusiston mukaan Perelmanin teoriaan kuuluu yleisön ja puhujan suhde, esisopimusten analysointi ja varsinaisten argumentointitekniikoiden tarkastelu.¹⁶⁶ Yleisöön yritetään vaikuttaa, muokkaamalla viesti yleisön mukaan. Yleisöllä tarkoitetaan sitä joukkoa, johon puhuja pyrkii vaikuttamaan¹⁶⁷. Esimerkiksi kansanedustajan yleisön eduskunnassa voi ajatella olevan oma puolueen eduskuntaryhmä, hallitus tai keskustelua seuraavat äänestäjät. Summan mukaan, yleisön huomiointi on välttämätöntä kaikissa viestimistilanteissa.¹⁶⁸ Perelman jakaa yleisön käsitteen universaaliyleisöön ja erityisyleisöön. Universaaliyleisöön vetoaminen edellyttää argumentointitekniikoiden käyttöä, kun taas erityisyleisön kohdalla voidaan vedota joihinkin tiettyihin arvoihin.¹⁶⁹

Tästä yleisökeskeisyydestä johtuen, argumentointia voi pitää kulloiseenkin kulttuuriin sidonnaisena.¹⁷⁰ Yleisön huomioiminen ei tarkoita vain sen oletamista tietyksi kuulijajoukoksi, vaan myös sille kohdistuvan argumentaation miettimistä. Yleisö ei tarkoita vain todellista lukijaa tai kuulijaa, vaan oletettu yleisö konstruoidaan tekstille joka tapauksessa.¹⁷¹ Tämä toteutuu siten, että tekstin kirjoittaja kirjoittaessaan, käy keskustelua olettamansa yleisön kanssa ja tekstin lukija purkaa lukiessaan tekstin ymmärtämäkseen viestiksi.¹⁷² Blogiinsa kirjoittava kansanedustajakin on epäilemättä ajatellut viestinsä tietylle yleisölle. Tällaisen voi ajatella tulevan ilmi esimerkiksi blogitekstissä olevassa toivotuksessa ”hyvää alkanutta viikkoa maakuntaan”. Tällöin voi ajatella, ettei kirjoittaja edes oleta saavansa bloginsa lukijaksi ketä tahansa. Vaikka tässä työssä ei yleisössä syntyviä vaikutuksia tarkastellakaan, pohditaan tässä silti yleisöä, johon blogiteksteillä voidaan yrittää vaikuttaa.¹⁷³

Yleisössä voi syntyä kielteinen reaktio, jos puhujan esittämältä argumentilta puuttuu yleisön hyväksyntä. Hyväksynnän puute tai väitteen viallisuus voi Perelmanin mukaan näkyä jo siinä, että sen puolesta pitää esittää argumentteja.¹⁷⁴ Auktoriteetteihin vetoaminen on yksi tapa vahvistaa omaa viestiään. Luostarisen mukaan, johtuen ihmisten monimuotoisista arvoista, on tarkoituksenmukaista käyttää erilaisia painotuksia. Tällaisia auktoriteetteja ovat poliittiset, ta-

¹⁶⁵ Summa 1998, 70.

¹⁶⁶ Kuusisto 1996, 24–25.

¹⁶⁷ Perelman 1996, 21.

¹⁶⁸ Summa 1989, 87–89.

¹⁶⁹ Summa 1998, 67–68.

¹⁷⁰ Leiwo & Pietikäinen 1998, 95.

¹⁷¹ Luostarinen ja Väliaverron 1991, 89.

¹⁷² Leiwo, Luukka ja Nikula 1992, 88–89.

¹⁷³ Jokinen 1999, 129.

¹⁷⁴ Perelman 1996, 156.

loudelliset, akateemiset ja moraaliset instituutiot.¹⁷⁵ Auktoriteetteihin vetoava argumentointi perustuu Perelmanin mukaan ihmisten tapaan jäljitellä arvostamiensa henkilöiden tekoja. Auktoriteettiin perustuva argumentti on vahvoilla, jos todistamiskelpoinen totuus puuttuu.¹⁷⁶ Keskeistä argumentaatiossa on luotettavuus viestin esittäjää kohtaan. Tämä luottamus yleisön ja esittäjän välillä tulee ilmi, paitsi siitä, miten asia esitetään, myös aikaisemmista kokemuksista.¹⁷⁷

Esisopimuksilla Perelman tarkoittaa sellaisia olettamuksia, joita yleisön ei oleteta kyseenalais-tavan. Esisopimus voidaan jakaa totuudeksi ja asioiden toivottavaksi tilaksi.¹⁷⁸ Abstraktit ja määrittelemättömät käsitteet ja arvot voivat saavuttaa totuuden luonteen. Ne voivat olla myös asioiden toivottavan tilan kuvauksia. Kun ne koskevat asioiden toivottavaa tilaa, vedotaan yleisölle tärkeisiin arvoihin. Tällöin käsitteet toimivat totuuksina, jonka pohjalta varsinainen argumentointi tapahtuu.¹⁷⁹

Metaforia on syytä tarkastella ja analysoida, koska niiden on esitetty ohjaavan paitsi ymmärrystä, myös kieltä, toimintaa ja ajattelua.¹⁸⁰ Perelmanin mukaan Aristoteles määritteli metaforan sellaiseksi, joka ”syntyy kun asialle annetaan nimi, joka varsinaisesti kuuluu jollekin muulle”¹⁸¹. Hellstenin mukaan¹⁸² näin luonnehdittuna, metaforalla tarkoitetaan laaja-alaisesti nimen sekä merkityksen antamista asialta toiselle. Toisin sanoen, se on kuin vertaus, ilman kuin-sanaa.¹⁸³ Kakkuri-Knuuttila huomauttaa metaforista, että niiden toimivuus riippuu niiden ymmärtämisestä. Samalla hän jakaa Perelmaniin ja Olbrechts-Tytecaan viitaten, metaforat kahden ryhmään: uinuviin ja ilmeisiin.¹⁸⁴ Uinuvat metaforat erottautuvat ilmeisistä sillä, että ne esiintyvät kielenkäytössä ilman, että niihin kiinnitetään huomiota. Tällaisesta uinuvasta metaforasta käy esimerkiksi jonkin asian laadun kuvailu korkeaksi tai matalaksi.¹⁸⁵ Ne kuuluvat myös poliittisen puheeseen. Niillä käsitteellistetään asioita ymmärrettäväksi.¹⁸⁶ Poliitiikassa

¹⁷⁵ Luostarinen 2002, 39.

¹⁷⁶ Perelman 1996, 107–108.

¹⁷⁷ Kakkuri-Knuuttila 1999a, 78.

¹⁷⁸ Kuusisto 1998, 277.

¹⁷⁹ Summa 1998, 70 ja Kuusisto 1998, 277–278.

¹⁸⁰ Hellsten 1999, 67 ja Lakoff & Johnson 1980, 3–5.

¹⁸¹ Perelman 1996, 135.

¹⁸² Hellsten 1999, 66.

¹⁸³ Jokinen 1999, 148.

¹⁸⁴ Kakkuri-Knuuttila 1999b, 260.

¹⁸⁵ Kakkuri-Knuuttila 1999b, 260.

¹⁸⁶ Hellsten 1999, 64.

tällainen ymmärtäminen ja selittäminen korostuvat. Poliittisessa maailmassa tosiasiat eivät ole itsestään selviä vaan ne selitetään.¹⁸⁷

Metaforien tarkastelun voi ajatella sopivan tähän työhön, johtuen metaforan suhteesta diskursseihin ja diskursiivisiin käytäntöihin. Jokin tietty itsestänselvyys, esimerkiksi turvallisuuspoliittisessa keskustelussa, voi saavuttaa valta-asemansa juuri diskurssien kautta. Tällaista diskurssien vakiinnuttamista tuotetaan usein juuri metaforien kautta.¹⁸⁸

Metaforien lisäksi vastakohtaparien käyttö on poliittisiin teksteihin kuuluva ominaisuus.¹⁸⁹ Tällaisia vastakohtapareja ovat esimerkiksi hallitus–oppositio tai valtio–kansaa. Pääkkösen ja Variksen mukaan on kulloinkin kyseessä olevassa tapauksessa, erikseen määritettävä, kuka on ”he” ja ”me”.¹⁹⁰ Me-sanaa käyttämällä kirjoittaja käyttää valtaa puhumalla ”meinä” muiden puolesta ja osoittamalla samalla yhteenkuuluvuutta.¹⁹¹

¹⁸⁷ Kuusisto 1996, 269.

¹⁸⁸ Hellsten 1999, 72.

¹⁸⁹ Pääkkönen ja Varis 2000, 92–93.

¹⁹⁰ Pääkkönen ja Varis 2000, 92–93.

¹⁹¹ Fairclough 1997, 235–237.

3 KONTEKSTI BLOGITEKSTEILLE

Luvussa käsittelen suomalaista turvallisuuspolitiikkaa ja siitä käytyä keskustelua tutkimuskirjallisuuden ja virallisasiakirjoja hyödyntäen. On huomattava, että diskurssit terminä, joihin tässä luvussa viitataan, esimerkiksi Raitasalon esittelemä kriisinhallintasotadiskurssi, toimivat kuvauksena siitä ympäristöstä, josta tämä tutkimus tehdään.¹⁹² Luvun tarkoitus on toimia kontekstina ja taustoittaa seuraavassa luvussa esiteltäviä diskursseja. Tutkimuksen kontekstiin liittyy oleellisena osana myös julkisuus tilana, johon yritetään vaikuttaa. Tarkastelen luvussa ensin taustoja Suomen kansainväliselle toiminnalle, jonka jälkeen loppuosassa määrittelen sitä julkista tilaa, jossa turvallisuuspoliittinen keskustelu, mukaan lukien poliitikkojen blogit, esiintyvät. Sotilaallisen kriisinhallinnankin osalta myös media toimii tässä areenana¹⁹³, jossa kiistely käydään.

Kontekstin ja sen määrittelyn voi mieltää kuuluvan osaksi diskurssianalyysiä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että esimerkiksi tutkittavaa tekstiä tarkastellaan tietyssä ajassa, suhteutettuna muuhun toimintaan.¹⁹⁴ Analyysiä tehdessä onkin tarkoitus tunnistaa sellaisiakin seikkoja, jotka edellyttävät yhteiskunnassa esiintyvin tapojen, stereotyyppien tai ilmapiirin tuntemista.¹⁹⁵ Quentin Skinnerin mukaan kirjoitetun tekstin ymmärtämiseksi, on ymmärrettävä tila, jossa kirjoittaja on näkemyksensä esittänyt.¹⁹⁶ Tässä tutkielmassa se tarkoittaa, että tulkitut diskurssit ovat mahdollisia tässä kuvatussa suomalaisessa ulko- ja turvallisuuspoliittisessa keskustelussa. Yhteiskunnallinen konteksti ilmenee tässä luvussa esitettävän suomalaisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen taustan ja keskustelun myötä. Blogitekstien käyttö ja niiden sisältämät määritelmäkamppailut liittyvät suomalaiseen ulko- ja turvallisuuspoliittiseen keskusteluun. Tutkimuksen tekeminen ja havaintojen teko aineistosta edellyttää tätä.¹⁹⁷ Samoin konteksti liittyy myös argumentoinnin analysointiin. Tässäkin työssä käsiteltävät argumentaatiotavat liittyvät suomalaiseen keskustelukulttuuriin ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Kirjoittajat eivät siis käytä niitä vain niiden itsensä takia, vaan keinot liittyvät aina kulloiseenkin kontekstiin.¹⁹⁸

¹⁹² Laitinen 2005, 72. Tässä luvussa mainittavat diskurssit ovat siis lähtökohdiltaan puhetapoja tietystä aiheesta.

¹⁹³ Koivula & Sipilä 2011, 526.

¹⁹⁴ Jokinen & Juhila & Suoninen 2004, 30.

¹⁹⁵ Jokinen & Juhila & Suoninen 2004, 32.

¹⁹⁶ Skinner 1988, 63–64.

¹⁹⁷ Jokinen & Juhila & Suoninen 2004, 35.

¹⁹⁸ Jokinen 1999, 128.

3.1 Toimintaympäristön taustoja

On esitetty¹⁹⁹, että sodankäynnissä havaittavissa oleva vallankumous on johtanut siihen, että kansainvälisessä politiikassa on tapahtunut siirtymistä YK:n johdolla tapahtuvasta rauhanturvaamisesta, erilaisten liittoutumien ja yksittäisten valtioiden toimesta tapahtuvaan kriisinhallintaan. Käsitteeseen kriisinhallinnasta ovat vaikuttaneet esimerkiksi 1990-luvun humanitaariset kriisit sekä ymmärrys uusien keinojen tarpeesta vastaamaan paremmin uusiin uhkiin.²⁰⁰ Kylmän sodan jälkeisenä aikana havaittiin myös, ettei rauhanturvaaminen, sellaisena kuin se ehkä 1980-luvulla tunnettiin, enää riittänyt.²⁰¹ Nämä havainnot ja ymmärrys tällaisesta muutoksesta ovat seurausta esimerkiksi Bosnian rauhanturvaoperaatiosta, Kosovon sodasta sekä nykyisestä operaatiosta Afganistanissa.²⁰² Bosnian kriisissä kohdattiin haasteita mandaatin, rauhanturvaamistoimintaan kohdistettujen odotusten sekä varsinaisten rintamalinjojen puuttumisen myötä. Tämän myötä nostettiin keskusteluissa esiin käsitteet ”tehostettu” sekä ”laajennettu rauhanturvaaminen”.²⁰³ Kriisinhallintaan on myös liitetty ajatus sen kokonaisvaltaisuudesta.²⁰⁴ Nopeaa on ollut myös termien ja käsitysten kehitys.

Termit ja samalla käsitykset kriisinhallinnasta, rauhanturvaamisesta tai humanitaarisesta interventioista ovat olleet murroksessa 2000-luvulla. Tästä johtuen, niiden ymmärtämisessä tai käyttämisessä saattaa ilmetä epäselvyyksiä ja eroavaisuuksia. Vuonna 2006 Suomessa hyväksytty kriisinhallintalaki²⁰⁵ korvasi aiemman rauhanturvalain. Kriisinhallintalaki muutti osallistumisvelvoitteita muun muassa sillä, ettei Suomen osallistuminen kansainvälisiin operaatioihin edellytä YK:n valtuutusta. Laki muutti myös suomalaisten rauhanturvajoukkojen nimen kriisinhallintajoukoksi.²⁰⁶ Samalla viimeistään alkoivat käsitykset operaatioista muuttua moniulotteisemmaksi.

Tutkielmassa konflikteihin yhdistetyt käsitteet, kuten kriisinhallinta ja rauhanturvaaminen, ymmärretään Torsti Sirénin esittämillä²⁰⁷ käsitehierarkioilla. Sirén on määrittänyt konfliktin poliittis-sotilaalliseksi ristiriitatilanteeksi kahden osapuolen välillä. Kärjistynyt konflikti on ti-

¹⁹⁹ Raitasalo (2008, 38 ja 57) listaa sodankäynnin muutoksen yhdeksi sotaan liitettävistä viidestä diskurssista. On huomattava, että Raitasalon määritelmä diskurssista eroaa tässä työssä käytetystä.

²⁰⁰ Salenius-Pasternak ja Visuri 2006, 4–5.

²⁰¹ Salenius-Pasternak ja Visuri 2006, 5–6.

²⁰² Salenius-Pasternak ja Visuri 2006, 32.

²⁰³ Salenius-Pasternak ja Visuri 2006, 16–17.

²⁰⁴ Pyykkönen 2008, 129.

²⁰⁵ Laki sotilaallisesta kriisinhallinnasta 211/2006.

²⁰⁶ Salenius-Pasternak ja Visuri 2006, 38.

²⁰⁷ Sirén 2006, 308.

lanne, jossa on yhteenotto sotilasvoimien välillä.²⁰⁸ Rauhan saamisen kahden osapuolen välille Sirén käsitteellistää kolmen otsikon alle. Nämä ovat konfliktin estäminen, kriisinhallinta ja kriisin jälkeiset toimet. Estävät toimet pitävät sisällään diplomaattiset keinot ja sovittelun, joiden tarkoituksena on estää kriisin syntyminen. Kriisinhallinta yläkäsitteenä pitää sisällään siviili- ja sotilaallisen kriisinhallinnan. Sotilaallinen kriisinhallinta on reagointia kärjistyneeseen konfliktiin. Konfliktin osapuolten suostumuksella tapahtuvaa toimintaa on perinteisesti kutsuttu rauhanturvaamiseksi. Muuta sotilaallista kriisinhallintaa voidaan tilanteesta riippuen kutsua humanitaariseksi interventioksi tai rauhaan pakottamiseksi. Konfliktin jälkeiset toimet pyrkivät rauhan rakentamiseen ja ne käsittävät jälleenrakennusta ja vakauttamista.²⁰⁹

Rauhanturvaamisen ja sotilaallisen kriisinhallinnan voi nähdä jo termeinä moniulotteisina. Rauhanturvaaminen on yhdistetty YK:n toimintaan, johon Suomikin on osallistunut. Tämä muutos ja käsityksien monimuotoisuus esiintyvät esimerkiksi eduskunnan puolustusvaliokunnan lausunnossa kriisinhallintalain valmisteluun liittyen:

”Rauhanturvaamistoiminnalla on perinteisesti ymmärretty YK-johtoisia operaatioita. Kylmän sodan päättymisen jälkeen on myös rauhanturvaoperaatioiden luonne muuttunut. Kriisinhallinta-termi ilmentää yhtäältä sitä, että toiminnan tavoitteet ovat moninaisemmat kuin kylmän sodan ajan rauhanturvaamisessa. Kriisit ovat entistä useammin valtioiden sisäisiä kuin niiden välisiä. Ne eivät kunnioita rajoja sotilaiden ja siviilien välillä, vaan ne kohdistuvat kokonaisuun yhdyskuntiin ”²¹⁰

Suomen osallistumisesta kansainväliseen kriisinhallintaan on olemassa strateginen linjaus ulkoasiainministeriön vuonna 2009 julkaisemassa kokonaisvaltaisessa kriisinhallintastrategiasa. Sen mukaan Suomen kaltaisen pienen valtion omanakin etuna on osallistua kansainvälisten kriisien vakauttamiseen.²¹¹ Suomen ulkoasiainministeriö on myös määritellyt kriisinhallintaan liittyviä termejä määritelmillä, jossa kriisinhallinta on *”kansainvälisen yhteisön toimet kriisien estämiseksi ja rajoittamiseksi, osapuolten väkivallankäytön lopettamiseksi, aiheutuneiden tuhojen korjaamiseksi sekä kriisialueen turvallisuuden, vakauden ja yhteiskunnan toimintojen sekä oikeusjärjestyksen palauttamiseksi”*. Sotilaallinen kriisinhallinta on vastaavasti *”Sotilaal-*

²⁰⁸ Sirén 2006, 308.

²⁰⁹ Sirén 2006, 310.

²¹⁰ Puolustusvaliokunnan lausunto 8/2005 vp, 4.

²¹¹ UM 2009, 6.

lisiin keinoin tapahtuvaa kriisinhallintatoimintaa (rauhanturvaamista)”.²¹² On huomattava, ettei vuonna 2009 julkaistussa kokonaisvaltaisessa kriisinhallintastrategiassa käytetä termiä ”rauhanturvaaminen”.²¹³

Toinen esimerkki suomalaisessa yhteiskunnassa esiintyvistä diskurssista on asevelvollisuuden merkitys suomalaiselle ulko- ja turvallisuuspolitiikalle. Kari Laitinen ja Arto Nokkala toteavat sen olevan sosiaalisesti konstruoitu totuus, jota ei edes kyseenalaisteta.²¹⁴ Asevelvollisuus ja itsenäinen puolustus ovat kansallista turvallisuutta ja samalla sosiaalisesti rakentuneita. Turvallisuus on käsitteenä sellainen, että sen voi ajatella muodostuneen kylmän sodan jälkeen. Kylmän sodan aikainen puolustus on muuttunut koko yhteiskuntaa koskevaksi turvallisuuden käsitteeksi.²¹⁵

Tarkasteltaessa poliittista keskustelua ja kamppailua turvallisuuden käsityksestä, Laitinen nostaa terrorismin yhdeksi esimerkiksi. Valtioneuvoston selonteossa vuodelta 1995 esiintyy sana terrorismi yhden kerran. Vuoden 2004 selonteossa sitä on käytetty 178 kertaa.²¹⁶ Kansainvälisten terroritekojen ja tapahtumien myötä, on ollut mahdollista tuottaa terrorismidiskurssi, joka tuottaa paitsi uhan, myös velvoittaa kansalaiset osallistumaan turvallisuuden tuottamiseen.²¹⁷ Suomessakin tällainen diskurssi on Laitisen mukaan muodostunut arkipäiväiseksi viiranomaisten puheessa.²¹⁸

3.2 Suomen osallistuminen

Kylmän sodan jälkeisessä tutkimuksessa on tuotu esiin, ettei Suomi ole enää turvallisuuspolitiikan osalta erityistapaus.²¹⁹ Kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa realismin yksi peruslähtökohta on ollut olettaa kansainvälisen järjestelmän olevan anarkistinen valtioiden välinen ympäristö. Tämän johdosta ulkopolitiikan on nähty olevan vaikeasti johdettava kokonaisuus, kun taas sisäpolitiikka on ollut järjestäytyntä ja hallittavissa olevaa. Sisäpolitiikassa on voitu valmistella päätöksiä, toisin kuin valtion etuja turvanneessa ulkopolitiikassa, joka on vaatinut nopeita päätöksiä.²²⁰

²¹² Ulkoasiainministeriön verkkosivut [<http://www.formin.fi/public/?contentid=70031&contentlan=1&culture=fi-FI>]. Luettu 12.02.2013.

²¹³ UM 2009.

²¹⁴ Laitinen 2005, 17.

²¹⁵ Laitinen 2005, 17.

²¹⁶ Laitinen 2005, 24.

²¹⁷ Laitinen 2005, 25.

²¹⁸ Laitinen 2005, 243.

²¹⁹ Forsberg & Vaahtoranta 1993, 19–20.

²²⁰ Forsberg & Vaahtoranta 1993, 11–12.

Realismi koulukuntana oli hallitsevana käsityksenä toisen maailmansodan tapahtumista kylmän sodan päättymiseen saakka. Ulkopoliitikassa tämän voisi havaita geopolitiikan korostumisena. Tässä ajattelumallissa pienellä Suomella ei nähty olevan vaikutusmahdollisuuksia. Kylmän sodan aikana tämä näkyi esimerkiksi siinä, että Suomen ulkopoliitiikan tarkoitus oli turvallisuuden tuottaminen. Suomen turvallisuus oli siis kiinni suhteesta naapurissa olevaan suurvaltaan.²²¹ Pertti Alasuutari toteaa teoksessaan ”*Toinen tasavalta*” Neuvostoliiton luottamuksen olleen keskeistä poliittisessa toiminnassa. Alasuutarin mukaan Neuvostoliitolla katsottiin olleen luonnostaan oikeus puuttua Suomen sisä- ja ulkopoliittikkaan, jotka sekoittuivat puheavaruudessa.²²²

Alasuutari on kuvannut kylmän sodan olleen toisen tasavallan aikaa. Ensimmäinen tasavallan aika Suomen historiassa oli hänen mukaansa itsenäistymisestä sotien alkuun.²²³ Itäisen suurvaltasuhteiden muuttuessa, Suomi on hakenut jäsenyydellä Euroopan unionissa turvallisuutta muilla kuin sotilaallisilla keinoilla. Taloudellisen integraation nähtiin mahdollistavan turvallisuuden, johtuen keskinäisriippuvuudesta.²²⁴

Suomen lähentyminen muihin Euroopan valtioihin mahdollisti taloudellisen puolen lisäksi sotilaallisen yhteistyön.²²⁵ Liittoutuminen oli tässä tapauksessa poliittisella tasolla tapahtuvaa toimintaa, jossa haluttiin EU:n jäseneksi, samalla säilyttäen osia puolueettomuudesta ja liittoutumattomuudesta.

Suomelle on luonnehdittu kehittyneen oma linja, jossa oli aineksia sekä liittoutumisesta, että liittoutumattomuudesta. Haukkala käyttää tästä Suomen linjasta termiä ”selviytyminen” ja luonnehtii sitä pienvaltiorealismiksi.²²⁶ Vuoden 1995 turvallisuuspoliittisessa selonteossa liittoutumattomuuden ei nähty estävän kansainvälisiin operaatioihin osallistumista:

”Kansallinen puolustus ja sotilaallinen kriisinhallinta voidaan sitoumusten ja käytännön

²²¹ Möttölä 1993, 68.

²²² Alasuutari 1996, 155, 161–169.

²²³ Alasuutari 1996.

²²⁴ Möttölä 1993, 98.

²²⁵ Raitasalo 2008, 90.

²²⁶ Haukkala 2012, 16.

*yhteistoiminnan tasolla erottaa toisistaan. Sotilaallinen liittoutumattomuus ei estä osallistumista kansainväliseen kriisinhallintayhteistyöhön Suomen oman tahdon ja kyvyn mukaisesti.*²²⁷

YK:n rauhanturvaamisoperaatioita esimerkiksi Balkanilla on arvosteltu ja niissä on nähty olevan puutteita muun muassa toimintamenetelmien soveltuvuudessa sisällissodan olosuhteisiin. On kuitenkin havaittavissa toisenlaisiakin esimerkkejä rauhanturvaamisoperaatioista. Suomi-kin osallistui vuodesta 1993 alkaen YK:n johtamaan UNPREDEP-operaatioon. Kyseinen operaatio oli tarkoitettu ennaltaehkäiseväksi, jossa tarkkailtiin Jugoslavian ja Albanian raja-alueita. Tätä YK:n tuolloin uudentyypistä operaatiota on luonnehdittu menestykseksi.²²⁸ Operaatioiden mieltäminen menestykseksi voi nähdä liittyvän myös suomalaiseen rauhanturvaamisen julkiseen kuvaan. Unto Vesan mukaan Suomessa on ylläpidetty positiivista diskursssia, jossa korostetaan Suomea rauhanturvaamisen suurvaltana.²²⁹

Suomen 1990-luvulta alkanutta YK-operaatioiden vähyyttä on selitetty esimerkiksi rauhanturvaamistoiminnan muuttumisella.²³⁰ YK-operaatioiden vähyyttä selittäviksi syiksi on lisäksi tarjottu YK:n rauhanturvaamisoperaatioiden pitkittymistä sekä EU:n ja NATO:n vastuulleen ottamia operaatioita.²³¹ 1990-luvun aikana julkiseen keskusteluun²³² ja Suomen operaatioihin osallistumisen muotoihin tuli mukaan sotilaallinen kriisinhallinta. Suomalaisen osallistumismuotojen ja lainsäädännön taustalla on ollut kuitenkin kansainvälisessä viitekehyksessä tapahtuneet muutokset.²³³ Lainsäädännön muutoksen lisäksi, Suomi osallistui 1990-luvulla YK:n johtamien operaatioiden ohella myös NATO:n johtamiin operaatioihin. Raitasalo kutsuu tätä aiemmasta muuttunutta käsitystä rauhanturvaamisesta kriisinhallintasodan diskurssiksi.²³⁴

EU:n sotilaallista toimintaa ovat ilmentäneet kriisinhallintaoperaatiot sekä uusimpana sovelluksena EU:n taisteluosastot. Suomen hallitus perusteli selonteossaan²³⁵ 29.10.2007 eduskunnalle Suomen osallistumista taisteluosastoihin sillä, että se on osa EU:n yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa, johon EU:n jäsenmaat osallistuvat. Tällä yhteistyöllä selonteon mu-

²²⁷ Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle 6.6.1995, 45.

²²⁸ Salenius-Pasternak ja Visuri 2006, 19.

²²⁹ Vesa (2007, 524) kuvaa tämän mielikuvan jatkuvuutena, jota on ylläpidetty median ja hallinnon toimesta.

²³⁰ Salenius-Pasternak ja Visuri 2006, 51.

²³¹ Salenius-Pasternak ja Visuri 2006, 51.

²³² HS pääkirjoitus 29.12.1994 ”Puolustusoppi omista lähtökohdista”.

²³³ Salenius-Pasternakin ja Visurin (2006, 37) mukaan lainsäädännössä muutettiin esimerkiksi voimankäyttö-säännöksiä.

²³⁴ Raitasalo 2008, 137.

²³⁵ Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle 29.10.2007.

kaan tuetaan YK:ta ja samalla taisteluosastoilla pystytään vastaamaan kriiseihin tai katastrofeihin, joita ei ole osattu ennakoida. Olemalla osa EU:ta, Suomelle on katsottu tulleen velvoitteena ottaa osaa entistä laajemmin turvallisuuden rakentamiseen.²³⁶

3.3 Ristiriitoja kansainvälisestä osallistumisesta

Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko eduskunnalle 13.6.2001 linjasi Suomen osallistumisesta kansainväliseen kriisinhallintaan:

”Suomi voi osallistua YK:n, ETYJin, EU:n tai NATOn toimeenpanemiin sotilaallisiin kriisinhallintaoperaatioihin, joilla on rauhanturvaamislain edellyttämällä tavalla YK:n tai ETYJin valtuutus.”²³⁷

Tuolloin valtioneuvosto edellytti Suomen osallistumiseksi operaatiolle YK:n tai ETYJ:n valtuutusta. Kyseisellä määritelmällä pelkästään EU:n omat kriisinhallintaoperaatiot eivät olisi olleet Suomelle mahdollisia. Vuoden 2004 selonteossa hallitus oli muuttanut muotoiluja Suomen osallistumisesta sotilaalliseen kriisinhallintaan:

”Suomi harjoittaa aktiivista ja kokonaisvaltaista konfliktinesto- ja kriisinhallintapolitiikkaa sekä edistää turvallisuuspolitiikan ja kehityspolitiikan sekä kauppapolitiikan yhdensuuntaisia tavoitteita. Suomi pitää tärkeänä konfliktineston, siviili- ja sotilaallisen kriisinhallinnan ja konfliktinjälkeisen jälleenrakennuksen käsittelemistä kokonaisuutena, jossa konfliktin eri vaiheissa on käytettävissä tilanteeseen parhaiten soveltuva keinovalikoima.”²³⁸

Selontekoja lukiessa on huomioitava, että vaikka ne ovat valtion virallisen linjan esittelijöitä ja virallisia asiakirjoja, ovat ne myös poliittisia asiakirjoja. Selonteon laatijoina ovat hallituksessa mukana olevat puolueet jonka myötä turvallisuuspoliittisessakin linjassa voi tapahtua muutoksia hallituskokoonpanon mukaisesti. Yllä esitetty yksi esimerkki selontekojen välisistä linjaeroista voisi esimerkiksi selittyä SDP:n hallituksessa ololla. Paavo Lipposen 2. hallitus vastasi vuoden 2001 selonteosta. Vuoden 2004 selonteon laatimisen aikaan SDP oli oppositio-

²³⁶ Tuomioja 2006, 23.

²³⁷ VNS 2001, 8.

²³⁸ VNS 2004, 6.

puolue. SDP:n linja vuonna 2001 oli, että kriisinhallintaoperaatiolla on oltava YK tai ETYJ:n valtuutus.²³⁹

Raitasalo on arvioinut, että kansainvälisiin operaatioihin osallistumisella on muitakin syitä, kuin selontekojen esittämät viralliset syyt. Kansainväliset operaatiot voidaan nähdä esimerkiksi uutena sotilaallisen voiman mittarina.²⁴⁰ Poliittista keskustelua on käyty esimerkiksi vuonna 2009 Suomen ISAF -operaation vahventamisesta. Hallitus esitti tuolloin suomalaisen joukon vahventamista tilapäisesti Afganistanissa järjestettävien vaalien ajaksi. Kriisinhallinnan viitekehyksessä tapahtuneet muutokset ovat aikaansaaneet keskustelua Suomen syistä operaatioihin osallistumisesta. Suomi on joutunut muuttamaan lakiaan useasti 1990- ja 2000-luvun alussa, jotta toimiminen tietyissä operaatioissa olisi ollut mahdollista.²⁴¹ Lakia on muutettu myös aiemmin, jo ensimmäinen osallistuminen Suezin operaatioon edellytti lakimuutosta.²⁴²

Kiistaa on myös aiheuttanut Afganistanin operaation luonne. Sen on nähty muuttuneen perinteisestä rauhanturvaamisesta tilanteeseen, jossa suomalaiset käyvät tulitaisteluja eri osapuolten välillä.²⁴³ Tämä tilanne on nostanut julkiseen keskusteluun Suomen roolin Afganistanissa. Erimielisyyttä on ollut siitä, pitäisikö Suomen lisätä panostaan operaatiossa.²⁴⁴ Perinteisellä rauhanturvaamisella viitataan suomalaisessa keskustelussa malliin, jossa rauhanturvaajina toimivat sotilaat valvovat osapuolten toimintaa. Kuitenkin on huomattava, että kansainvälisessä mittakaavassa, jo 1960-luvulla toteutettu operaatio Kongossa ja vuonna 1978 aloitettu Libanonin operaatio, poikkesivat ”perinteisestä” rauhanturvaamisesta.²⁴⁵ Samalla pitää huomata, että kiistelyllä tietyn operaation sopivuudesta Suomen roolille kansainvälisessä yhteisössä on yhtä pitkä historia kuin itse osallistumisella.²⁴⁶

Afganistanin operaatiosta puhuttaessa, on noussut keskusteluun intressit osallistua tällaisiin uusiin vaativiksi kuvattuihin operaatioihin. Näitä osallistumisen intressejä tarkastelivat Linnell ja Salenius-Pasternak analyysissään ”*Miksi Afganistan on tärkeä Suomelle?*”. Kirjoittajat toteavat, että varsinaiset perustelut juuri Afganistanin operaatioon osallistumiseen puut-

²³⁹ Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän puheenvuoro, turvallisuus ja puolustuspoliittisen selonteon palautekeskustelu eduskunnassa 19.12.2001, PTK 157/2001 vp.

²⁴⁰ Raitasalo 2008, 140.

²⁴¹ Salenius-Pasternak ja Visuri 2006, 37.

²⁴² Vesa 2007, 525.

²⁴³ Salenius-Pasternak ja Visuri 2006, 32.

²⁴⁴ HS 21.07.2007 ”Ulkoministeri Ilkka Kanerva haluaa vahvistaa Suomen läsnäoloa Afganistanissa”

²⁴⁵ Salenius-Pasternakin ja Visurin (2006, 5) mukaan toimintatapojen voi nähdä muistuttaneen kriisinhallintaa jo ennen Afganistanin operaatiota. Rauhanturvaajat ovat joutuneet mainituissa operaatioissa tilanteisiin, jossa osapuolet ovat epäselvät ja tarve sotilaalliseen voimankäyttöön on olemassa.

tuvat. Osallistumista perustellaan kansainvälisillä säännöstoilla sekä operaatioon osallistumisesta kansallisesti saatavilla sotilaallisilla eduilla.²⁴⁷ Osallistumisen tarkoituksena on lisäksi on kiistelty siitä, onko Suomi Afganistanissa sodassa. ISAF -operaatioon osallistumisen myötä Suomen on esitetty olevan sodan osapuoli.²⁴⁸ Osapuolena olemisen esiin nostamisen voi ajatella liittyvän suomalaiseen käsitykseen rauhanturvaamisesta, jossa on haluttu korostaa puolueettomuutta.

Voi huomioda, että tässäkin tapauksessa käydään kiistelyä termeistä. Skinnerin mukaan tällaiset uudelleentulkitsijat käyttävät vanhastaan tuttuja termejä eri tavalla, kuvailemalla niitä uudelleen. Tällöin on mahdollista yhteiskunnallisesti omaksua toimintatapoja tai suhtautumista asioihin. Asiaan päinvastaisesti suhtautuvien termeillä tehdään asiasta uskottavampi, ilman uusia termejä.²⁴⁹

3.4 Julkisuus, poliitikot ja blogien käyttö

Julkisuudessa ja median kanssa toimimisen voi myös katsoa osaksi kansanedustajien tehtäviä²⁵⁰, vaikka kansanedustajien työtehtäviin varsinaisesti lukeutuvat muun muassa lainsäädäntötyö valiokunnissa ja osallistuminen täysistuntoihin.²⁵¹ Jälkimmäisessä tulee esiin myös kansanedustajan työn julkinen puoli.²⁵² Medialle voi tässä kohtaa katsoa kuuluvan informatiivisen, sosiaalisen ja viihteellisen funktion lisäksi itseilmaisun funktion. Itseilmaisun funktio on tullut osaksi mediaa, sisältäen blogit ja muut sosiaalisen median mahdollisuudet.²⁵³ Kansanedustajille julkisuus ja media eri muotoineen, ilmenevät esimerkiksi eduskunnan työskentelyn avoimuutena sekä läpinäkyvyytenä. Imagon rakentaminen ja julkisuuden hallitseminen korostuvat, etenkin televisioesiintymisissä. Tarkkailu kohdistuu instituution lisäksi myös yksittäisiin kansanedustajiin.²⁵⁴ Perinteisten tiedotusvälineiden, sanomalehtien ja television lisäksi eduskunnan verkkosivuilta on mahdollista seurata kansanedustajien työskentelyä.²⁵⁵ Poliitikojen suhdetta mediaan voi ajatella myös sanonnan ”media on vallan vahtikoira” kautta.²⁵⁶

²⁴⁶ Vesa 2007, 534.

²⁴⁷ Linnéll ja Salonijs-Pasternak 2009.

²⁴⁸ Salonijs-Pasternak, Charly, ”Suomi on paraikaa sotaa käyvä maa”, Helsingin Sanomat vieraskynä 24.07.2009.

²⁴⁹ Skinner 2006b, 148–150.

²⁵⁰ Ollila 2007, 101–102.

²⁵¹ Ollila 2007, 60.

²⁵² Ollila 2007, 60.

²⁵³ Nieminen ja Pantti 2012, 12–13.

²⁵⁴ Ollila 2007, 101–102.

²⁵⁵ Eduskunnan on luonnehdittu (Ollila 2007, 108) menettäneen arvoaltaansa, kun siitä on tullut kansalaisille läheisempi.

²⁵⁶ Nieminen ja Pantti 2012, 25.

Luostarisen mukaan, yhteiskunnallisesti merkittävät toimijat kuten poliitikot, yrittävät vaikuttaa median luomaan julkisuuteen. Luostarinen käyttää tästä käsitettä *julkisuuden hallinta*.²⁵⁷ Tällainen, ikään kuin tarve julkisuuden hallitsemiseen tai käsittelyyn, on nostettu esiin yhteiskunnan muuttuessa mediavälitteisemmäksi. Tämä on ainakin oletus, kun luonnehditaan vallan vähentymistä, esimerkiksi poliittisilta puolueilta. Käsiteltävät ja päätettävät asiat ovat esillä, koska ne ovat saaneet median huomion.²⁵⁸ Suomessa tällaisen mediajulkisuuden nousun on luonnehdittu tapahtuneen 1980-luvulta lähtien. Tähän ajanjakson muutokseen on samalla liitetty käsite politiikan *medioitumisesta*, jossa politiikasta on tullut riippuvainen median huomiosta ja se muotoutuukin vuorovaikutuksessa.²⁵⁹

Julkisen ja median muutoksen yhdeksi taustaksi on luonnehdittu Suomessa 1980-luvulla tapahtunutta markkinatalouden nousua ja samalla tiedotusvälineiden muuttumista myös poliittisesta ohjauksesta markkinavetoisiksi.²⁶⁰ Rajana ja uuden aikakauden alkuna on luonnehdittu presidenttikausien vaihtumista Kekkonen ja Koiviston välillä. Samalla Kekkonen aikaan tottuneet ovat suhtautuneet kriittisesti 1980-luvulla alkaneeseen mediayhteiskunnan muodostumiseen.²⁶¹ Tähän liittyvät myös poliitikkojen televisioesiintymiset, joihin lukeutuvat virallisten esiintymisten ja vaaliohjelmien lisäksi viihteelliset ohjelmat.²⁶²

Poliitikolle tällaisen median hallinnan taustalla voi olla, paitsi kielteisen julkisuuden estäminen ja positiivisen kerääminen, myös vaikuttaminen mediassa käsiteltäviin aiheisiin, aihevalintoihin ja niiden painotuksiin. Tämä tulee esiin konkreettisesti toisessa julkisuuden käsitteessä, journalistisessa julkisuuden hallinnassa. Luostarinen laskee siihen kuuluvan kolme ulottuvuutta. Ensimmäinen on kontrolli, jossa lähde pyrkii toimimaan paikassa, jossa yleisö, ajoitus ja esiintymistapa on oikea. Toisena ulottuvuutena on lähteen kontrolli viestiinsä. Poliitikolle tämä tarkoittaa halua kontrolloida mitä sanoo, eikä sanomista muokata tai kommentoida vahingollisesti. Kolmantena kohtana on vaikuttaminen mediaan ja journalisteihin. Poliitikon kannalta tämä onnistuu, kun hänen viestiään aletaan käsitteellistää sekä käsittelemään läh-

²⁵⁷ Luostarinen 1998, 189.

²⁵⁸ Luostarinen 1998, 189.

²⁵⁹ Herkmanin (2008, 90) mukaan toinen ilmaisu samasta käsitteestä on politiikan viestinnällistyminen. Ikävalko (1996, 25) taas käyttää termiä ”medialisoituminen”.

²⁶⁰ Herkman 2008, 90.

²⁶¹ Herkman 2008, 91.

²⁶² Nieminen ja Pantti 2012, 17–18.

teelle mieluisassa kehystämisympäristössä.²⁶³ Tämän teorian voi nähdä toteutuvan lehdistön uutisoidessa poliitikkojen blogeissaan esittämiä mielipiteitä.

Tarkasteltaessa blogien merkitystä poliitikoille tai niiden hyödyntämisestä viestintään, on blogien käytöstä esitetty erilaisia arvioita. Verkossa tapahtuvan kirjoittelun voi nähdä vaikuttavan ehdokkaan suosioon positiivisesti. Esimerkiksi kansanedustaja Jussi Halla-Aho oli tunnettu, paitsi omasta blogistaan, myös kirjoituksistaan muilla keskustelupalstoilla.²⁶⁴ Muissa medioissa hän tuli tunnetuksi vasta myöhemmin. Kim Strandberg on tulkinnut blogien merkitystä myös toisella tavalla. Hänen mukaansa ne heijastelevat vain politiikassa vallitsevia voimasuhteita.²⁶⁵ Hän kutsuu tätä normalisoitumisteoriaksi, joka vastaa asetelmia puolueiden valta- ja kokoeroista. Tämän teorian mukaan suurten puolueiden resurssit mahdollistavat suuremman näkyvyyden myös verkossa. Eniten kävijöitä verkkosivuilleen keräävät henkilöt, jotka ovat esillä muussakin mediassa.²⁶⁶

Strandbergin normalisoitumisteoriaa tukevia ajatuksia on esitetty Yhdysvalloissa pidetyistä vaaleista. Internetin käyttö viestintään voisi antaa mahdollisuuden pienemmille ja vähemmän näkyvyyttä saaville puolueille. On kuitenkin havaittu, että suurempien puolueiden näkyvyys siirtyy näkyvyydeksi myös verkossa.²⁶⁷

Tavanomaisen median taholta tapahtuvasta nostamisesta on helppo havaita esimerkkejä arkipäiväisissä uutisoinneissa. Säännöllisesti lehdistö uutisoi asioita, joita julkisuudessa näkyvästi esillä oleva urheilija, valtionhallinnon virkamies tai poliitikko, kirjoittaa blogissaan. Tämä koskee laajasti eri aihepiirejä, niin talous- kuin turvallisuuspolitiikkaakin²⁶⁸ käsiteltäessä.

Blogikirjoituksen uutisoinnista on esimerkkinä Jan Vapaavuoren ja Jussi Niinistön kirjoitusten uutisointi. Kirjoituksia uutisoidessa, on uutisoitu suoraan kyseisen henkilön teksti, kuin henkilöä olisi haastateltu henkilökohtaisesti. Näissä tapauksissa henkilöt ovat julkaisseet blogeissaan näkemyksiään, jotka on julkaistu sellaisenaan. Poliitikon voi katsoa saaneen

²⁶³ Luostarinen 1998, 189–192.

²⁶⁴ Perna 2012, 32.

²⁶⁵ Strandberg 2009, 62.

²⁶⁶ Strandberg 2009, 62.

²⁶⁷ Levy & Margolis & Resnick 2003, 58.

²⁶⁸ Esimerkki talouspolitiikasta, Jan Vapaavuoren blogikirjoituksen uutisointi: HS 13.01.2013 ”Ministeri: kaikkea ei voi kertoa”. Turvallisuuspolitiikasta vastaava esimerkki on saman päivän verkkoartikkeli: HS 13.01.2013 ”Jussi Niinistö: Suomella ei ole maanpuolustuksessa varaa sinisilmäisyyteen”.

näissäkin esimerkeissä vähintään riittävän suuren huomion, kun ne ovat Helsingin Sanomien toimesta nostettu esiin. Tässä voi havaita siis Luostarisen esittämän julkisuuden hallinnan toteutumista käytännössä, vaikuttamisulottuvuuden myötä. Uutisen lähteenä toimiva poliitikko saa viestinsä esiin, ilman muokkausta tai väliintuloa. Perinteinen journalismi tuottaa näkyvyyden ja myös mahdollisen vaikutuksen yleisössä.

Luostarisen julkisuuden hallinta-käsitteeseen liittyy myös Elisa Ikävalkon määrittelemä *julkisuusstrategia*. Ikävalko jakaa sen neljään linjaan viestintäaktiivisuuden mukaan. *Proaktiivinen* strategia on suunniteltua, yhteistyöhakuista ja ympäristöön huomiota kiinnittävää. *Reaktiivinen* strategia eroaa edellä mainitusta sillä, että toiminta ei ole suunniteltua ja se tapahtuu ulkoisesta ärsykkeestä. *Aktiiviseksi* strategiaksi Ikävalko määrittää kilpailun julkisuudesta, jossa toimijoiden tavoitteena on esiin pääsy. *Passiivinen* strategia on taas vastavuoroisesti vetäytymistä. Ikävalko määrittää sen ”mahdollisuuksista kieltäytymiseksi”.²⁶⁹

Luostarinen tuo esiin viestinnän lähteen erilaiset roolit. Julkisuudessa voi toimia Luostarisen mukaan joko uutisen lähteenä tai tietyn aiheen asiantuntijana.²⁷⁰ Hän käyttää esimerkkinä tilannetta, jossa poliitikko profiloituu yhdessä aiheessa, jolloin häntä käytetään usein tuon aiheen kommentaattorina ja asiantuntijana. Tämän aiheen tulisi yhdistää poliitikon tietopohja sekä yleisön ja median kiinnostus.²⁷¹

²⁶⁹ Ikävalko (1996, 28–29) on määrittänyt nämä strategiat varsinaisesti organisaatioiden viestintästrategioiksi.

²⁷⁰ Luostarinen 1998, 193.

²⁷¹ Luostarinen 1998, 194.

4 BLOGEISTA TULKITUT DISKURSSIT

Tässä ja seuraavassa luvussa käsittelen tutkimuksen analyysin tulokset. Tämä luku toimii tulkitsieni diskurssien esittelyä. Seuraavassa luvussa esittelen analyysin perustella havaitut vaikuttamiskeinot. Toisin sanoen, tämä luku vastaa mitä -kysymykseen ja seuraava luku miten -kysymykseen. Näihin kysymyksiin vastaamisen voi ajatella kuuluvan luontevasti diskurssi-analyysiin.²⁷² Keskusteltaessa Suomen osallistumisesta johonkin kansainväliseen operaatioon, ottavat kirjoittajat mukaan niin kotimaan turvallisuuden, kuin myös tapahtuman johdosta Suomen suhteille tapahtuvan vaikutuksen. Suomalaista keskustelua on luonnehdittu eri tavoilla, liittyen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Kiistanaiheet ovat liikkuneet Puolustusvoimien kalustohankinnoista, puolustusmateriaalin myymisestä tiettyyn maahan, aina Suomen osallistumiseen kansainväliseen toimintaan. Samalla keskusteluun tuodaan muita vaihtoehtoja. Tässä esiteltävät diskurssit eivät ole välttämättä selkeästi eroteltavissa tai toisenlaiset diskurssit poissulkevia. Samat teemat toistuvat läpi useamman diskurssin. Diskurssianalyysissä ei olekaan tarkoitus pyrkiä pysyviin, staattisiin kategorisointeihin.²⁷³ Vaikka samasta asiasta esitetäisiin vastakkaisia näkemyksiä osapuolten välillä, kirjoittajat voivat omassa esiintymisessään hyödyntää samaa diskurssia.²⁷⁴

Tämä tutkielma on myös osaltaan puheenvuoro diskurssianalyttisessä ketjussa. Työ ei tarjoa todellisuutta selittäviä vastauksia, eikä se pyri lopettamaan vaan synnyttämään uutta keskustelua.²⁷⁵ Käytän tässä luvussa aineistosta esimerkkejä havainnollistamiseen, tavoitteena sen huolellinen esittely. Tällainen aineiston esittely on Suonisen ja Juhilan mukaan yksi tutkimuksen vakuuttavuuden osoitus.²⁷⁶ Aineiston osien käyttämisellä tarjotaan mahdollisuus lukijalle tehdä omia havaintoja ja tulkintoja aineistosta. Tulkintojen teko ei ole tutkijan yksinoikeus, eivätkä ristiriitaisetkaan tulkinnat samasta aineistosta haittaa tulosten luotettavuutta, koska diskurssianalyysillä ei ole tarkoitus tuottaa kaiken muun syrjäyttäviä faktoja.²⁷⁷

Analyysin tuloksena tulkitsin aineistosta neljä diskurssia suomalaisesta sotilaallisesta kriisinhallinnasta. Nämä ovat kansainvälisyys-, vaativuus-, kansallisuus- ja talousdiskurssi. Vahvimmin aineistossa esiintyi kansainvälisyysdiskurssi, joka analyysin mukaan esiintyi 53 viestissä. Lähes yhtä vahvasti nousi esiin kansallisuusdiskurssi, joka oli tulkittavissa 42 viestistä.

²⁷² Jokinen & Juhila & Suoninen 2004c, 228–229

²⁷³ Jokinen & Juhila & Suoninen 2004b, 38.

²⁷⁴ Hall 2002, 102.

²⁷⁵ Jokinen ja Juhila 1999, 85.

²⁷⁶ Juhila ja Suoninen 1999, 235.

Vaativuusdiskurssin saattoi tulkita 34 viestistä. Lukumäärällisesti vähiten esiintyi talousdiskurssia, joka tulkittiin esiintyväksi 20 viestissä. Nämä tulkitut diskurssit menivät myös ristiin siten, että yhdestä blogikirjoituksesta saattoi tulkita useamman diskurssin. On huomattava, että tässä esitetyt diskurssit ovat useimmin esiintyneet, mutta muunkinlainen nimeäminen ja jaottelu olisi ollut mahdollinen.

Käytännön työ tapahtui tutkimalla teksteistä yleisimmin esiintyviä käsitteitä. Näitä usein esiintyviä käsitteitä seuraamalla diskurssit lopulta muodostuivat. Austinin puheakti -teoriaan viitaten, tutkielman näkökulma on tarkastella pikemminkin merkitysten antamista asialle, kuin sen aikaansaamia vaikutuksia.²⁷⁸ Poliittinen puhe mielletään tässä yhteydessä siis teoiksi. Skinnerin mukaan nämä puheteot on luettava argumentteina, niiden ymmärtämiseksi.²⁷⁹ Lainaukset ja blogikirjoitusten otsikot on otettu sellaisenaan, kirjoitusvirheineen ja muotoiluineen, lähteenä olleiden kirjoittajien viesteistä.

Tutkimuksen tuloksena aineistosta eriteltiin neljä diskurssia Suomen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistumiselle. Tutkimuksessa tuli esiin, että kriisinhallinnan representaatioissa kirjoittajat keskustelivat kahdella tasolla. Kansainväliseen tasoon kuuluvat vaativuus- ja kansainvälisyysdiskurssit. Kansallisen tason keskustelua ylläpitivät kansallisuus- ja talousdiskurssit. Toki aiheen myötä kansainvälisyys on esillä kaikissa diskursseissa, mutta tällainen jakautuminen kirjoituksissa on selvästi havaittavissa.

Blogitekstien tutkiminen alkoi materiaalin keräämisellä. Kävin läpi eduskunnan vaalikausien²⁸⁰ 2007 ja 2011 kansanedustajien kotisivut. Vaalikauden 2007 kansanedustajien osalta useimmissa tapauksissa henkilöiden kotisivu ja sitä kautta myös blogi, oli jo poistettu verkosta.²⁸¹ Luin tulevien, entisten ja nykyisten kansanedustajien blogikirjoitukset läpi, poimien sieltä turvallisuuspoliittisiksi teksteiksi²⁸² mieltämäni kirjoitukset. Näistä vielä rajasin kansainväliseen kriisinhallintaan liittyvät kirjoitukset. Tutkimuksen lähdemateriaaliksi

²⁷⁷ Juhila ja Suoninen 1999, 235.

²⁷⁸ Leiwon ja Pietikäisen (1998, 87) mukaan Austin puheaktiteoria koostuu *lokuutiosta*, joka on asian sisältö, *illokuutio* on sen esittämistapa ja *perlokuutio* on asian vaikutus, eli esimerkiksi vaikutus kuulijoissa. Tässä työssä tutkimuskohde on, tätä teoriaa mukailleen, illokuutiosta. Perlokuution tutkiminen aiheesta olisi oma tutkimuksensa.

²⁷⁹ Skinner 2006a, 115.

²⁸⁰ Aineiston kansanedustajat ovat vaalikausilta 2007–2011 sekä 2011–2015. Kansanedustajien kotisivut ja blogit on haettu eduskunnan verkkosivujen kautta.

²⁸¹ Esimerkki tällaisesta kansanedustajan kotisivujen katoamisesta on Matti Vanhasen kotisivut ja blogi.

²⁸² Aineisto rajattiin koskemaan sotilaallista kriisinhallintaa.

saattoi tulla useampi tai vain yksi kirjoitus kirjoittaa kohden. Kokonaisviestimäärä oli 233 kappaletta.

Aluksi tutkin aineistosta, miten Suomen osallistumisesta sotilaalliseen kriisinhallintaan yleisesti ottaen kirjoitetaan. Aloitin Suonisen esittelemällä²⁸³ keinolla, etsimällä aineistosta sitä sanastoa, jolla kirjoittajat sotilaallista kriisinhallintaa kuvasivat. Yksi tarkastelukohde oli, onko tiettyä tapaa, miten poliitikko argumentoi Suomen osallistumista. Tutkielman aineistoon perehtyessäni havaitsin, että siinä esiintyy samankaltaisia diskursseja, kuin yhteiskunnallisessa keskustelussakin. Tekstissä esiintyvä lause ”Suomi osallistuu kansainväliseen kriisinhallintaan”, ei ollut tässä tapauksessa osoitus kansainvälisyysdiskurssin olemassaolosta kyseisessä kirjoituksessa, jos kirjoituksessa ei muuten puhuttu Suomen toimista, sen vaikuttavuudesta tai miten siihen on kansainvälisesti reagoitu. Sen sijaan, kansainvälisyysdiskurssia tässä työssä edustaa pikemminkin alla oleva lainaus:

*”[...] Suomi tunnetaan maana, joka puhuu kansainvälisillä areenoilla ehkä muita harvemmin mutta asiaa. Emme ole muiden epäonnistumisiin keskittyvä ja omaa näkemystään julistava maa, vaan ratkaisuja etsivä ja tuloksiin pyrkivä maa. Meillä on uskottavuutta tasavertaiseen vuoropuheluun kykenevänä kumppanina, joka ei käytä isännän tai oppimestarin ääntä.”*²⁸⁴

Lainauksessa puhutaan siis Suomen kansainvälisestä tunnettavuudesta ja motivaatiosta osallistua kansainväliseen toimintaan. Samalla kirjoitus nostaa kansallistunnetta puhumalla yleisesti ”meistä”, ja nostamalla Suomen roolia esiin ja rakentamalla tällä tavalla kuvaa Suomen kansainvälisestä toiminnasta. Tutkimusta tehdessä teksteistä etsittiin siis tämänkaltaisia luonnehdintoja.

Diskurssien tulkinnassa hyödynnettiin samalla myös aiemmin luvussa kaksi esitellyn Perelmanin retoriikka-teoriaa, kohdistuen huomion esisopimukseen, oletettuun yleisöön sekä käytettyihin argumentaatiotekniikoihin. Näiden yhdistelmä muodostui aina yhdeksi diskurssiksi. Esimerkiksi kansallisuuskurssin tulkinta muodostui aineistosta havaitun voimakkaan argumentoinnin kautta. Siinä hyödynnettiin vahvasti me-pronominia, kirjoittajan kertoessa suomalaisesta osaamisesta ja sen saamista arvostuksesta. Tämän myötä yleisön saattoi tulkita kansalliseksi. Tällöin esisopimuskin oli tulkittavissa muotoon: *Suomi on kansainvälisesti tunnettu rauhanturvaamisen suurvalta*. Tutkielmassa käytetään analyysin esittelyyn esimerkkejä.

²⁸³ Tämä on Suonisen (1999a, 18) mukaan lähtökohta monimutkaisemmalle analyysille.

Diskurssianalyttiseen menetelmään olisi sopinut myös tarkka, rivi riviltä esiteltävä tekstitapa, mutta se olisi saattanut vaatia vieläkin runsaampaa lähdeaineistoa.

4.1 Vaativuusdiskurssi

Aineistosta tulee esiin se, kuinka turvallisuudesta ja konfliktien hallinnan maailmasta puhutaan kahtena ajanjaksona. Aikakausien jako tulee esiin kirjoittajien puhuessa rauhanturvaamisesta. On olemassa rauhanturvaaminen *ennen* ja *nykyään*. Kirjoittajien teksteissä korostuu paitsi kunniakas menneisyys mutta myös entistä epävarmempi tulevaisuus. Kutsun tätä representaatiota sotilaallisesta kriisinhallinnasta vaativuusdiskurssiksi.

Diskurssin keskeisimmät olettamukset ja funktiot ovat:

- kalustoon ja varustukseen on kiinnitettävä huomiota
- koulutuksen tärkeyden korostaminen
- konfliktien hallinnan maailmasta on Suomen osalta olemassa kaksi ajanjaksoa.

Diskurssin esisopimuksena voi pitää lausetta: *kansainvälisestä konfliktien hallinnasta on tullut entistä vaativampaa*. Tämä tulee esiin käytetyissä retorisissa keinoissa ja siinä miten Suomen osallistumisesta kansainvälisiin operaatioihin kirjoitetaan. Kirjoittajat lähtevät liikkeelle kansainvälisessä politiikassa tapahtuneissa muutoksissa, jotka ovat osaltaan vaikuttaneet ennen niin selvään turvallisuuteen ja kriisinhallintaan osallistumiseen.

”[...]Sotien jälkeisenä aikana määrätynlainen pysyvyys ja paikallaan olo korostuivat, koska turvallisuushakuisuus oli niin suurta. Nyt näyttää siltä, että turvallisuusuhat ovat toisenlaisia kuin ennen. Ns. laaja turvallisuuskäsite pitää sisällään kysymykset ilmastonmuutoksen, ydinkatastrofin, pandemian tai kansainvälisen terrorismin uhkista. Näiden kohdalla jako itään ja länteen näyttää vähemmän merkitykselliseltä.”²⁸⁵

”[...]Tämän päivän joukkotuhoaseiden, seitsemän miljardin ihmisen ja koko ihmiskunnan yhteisiä elinmahdollisuuksia uhkaavien maailmanlaajuisten haasteiden maailmassa voimapolitiikka ei enää toimi kuten joskus ennen.”²⁸⁶

²⁸⁴ Alexander Stubbin blogikirjoitus 03.09.2009 ”Ihmisoikeudet ulkopoliitikamme keskiössä”.

²⁸⁵ Ilkka Kantolan blogikirjoitus 23.08.2011 ”Suomi idän ja lännen rajalla”.

²⁸⁶ Erkki Tuomiojan blogi kirjoitus 17.02.2010 ”EU ei ole eikä siitä tule sotilaallista supervaltaa”.

Suomelle tämä on siis tarkoittanut ja tulee edellyttämään jatkossakin uutta asennoitumista.

”[...]Suomi ei ole enää samanlainen lintukoto kuin ennen.”²⁸⁷

Sotilaallisen kriisinhallinnan osalta tämä uusi aika konkretisoituu korostamalla operaatioiden vaarallisuutta ja riskialttiutta.

”[...]Alkuperäinen tehtävä Afganistanin ISAF-operaatiossa oli toisenlainen kuin se, missä nyt jatkamme. Suomi ei ole missään operaatiossa ennen ollut näin selvästi sotatoimien osapuoli, eikä se Suomen rooliin kriisien hallintatehtävissä voi kuuluakaan.”²⁸⁸

Tähän on vastauksena suomalaisten joukkojen *korkea* osaaminen ja koulutus, jotka auttavat suoriutumaan näistä uusista haasteista.

”[...]Osa Afganistanin vaalivahvennusjoukkoa oli silloisia Porista valmistuneita nuoria reserviläisiä. He pärjäsivät erinomaisesti Afganistanin kovissa olosuhteissa.

Varusmiesten osaaminen ja sosiaaliset taidot ovat nykyisin tosi korkealla. Ei voi kuin ihastella nuorten miesten ja naisten valmiuksia esitellä vieraille osaamistaan.”²⁸⁹

”[...]Suomalaiset rauhanturvaajat ovat saavuttaneet suurta kunnioitusta korkean osaamisensa ansiosta.”²⁹⁰

Tämä diskurssi nostaa esiin sen, että kansainvälisissä tehtävissä palvelevat suomalaiset joutuvat yhä vaarallisempiin tilanteisiin. Tiivistetysti todeten, pääsisältönä on se, että sotilaallinen kriisinhallinta on muuttunut vaativammaksi, kuin mitä se on ”aikaisemmin” ollut.

”[...]Den typ av hot som våra fredsbevarare möter i vardagens Afghanistan kan vara svåra att förutsäga.”²⁹¹

²⁸⁷ Jussi Niinistön blogikirjoitus 09.02.2011 ”Kriisinhallinta ja terrorismi”.

²⁸⁸ Erkki Tuomiojan blogikirjoitus 17.02.2011 ”Suruviesti Afganistanista”.

²⁸⁹ Jyri Häkämiehen blogikirjoitus 23.05.2010 ”Säkylästä Bergeniin”.

²⁹⁰ Juha Korkeaajan blogikirjoitus ”Afganistan askarruttaa”.

²⁹¹ Elisabeth Nauclerin blogikirjoitus 13.07.2009 ”Gruppanförande om Finlands internationella militära insatser”.

Suomalaiset joukot selviävät tästä huolimatta kuitenkin hyvin, muun muassa siksi, koska heillä on hyvä koulutus ja hyvät varusteet. Diskurssiin kuuluu myös näin ollen kaksi muuta teemaa; tarvike- ja pelko-teemat. Korostamalla suomalaisten joukkojen koulutuksen lisäksi varusteita ja riskejä vahvistetaan tätä käsitystä vaativammasta sotilaallisesta kriisinhallinnasta. Tällaiset hyvät varusteet ja kalusto siis tarvitaan, koska tilanteet joissa suomalaiset toimivat, ovat vaativia. Vaatimalla tiettyä kalustoa, esimerkiksi ajoneuvoja, osoitetaan kuinka tarpeellisia ne ovat näissä vaativissa tilanteissa. Diskurssi risteytyy talousdiskurssiin kaluston osalta esimerkiksi siinä, että sen lisäksi, että se on tarpeellista, on se myös kallista:

”[...]Nyt ne ovat vuositasolla noin 130 miljoonaa euroa. Tuosta summasta pääosa menee Afganistanin joukkojen ylläpitoon ja kalustoon.”²⁹²

Yllä olevassa esimerkissä onkin kiinnostavaa se mitä ei sanota; kaluston kalleus osoittaa tässä sen tarpeellisuutta kriisinhallintaoperaatioissa, kuten Afganistanissa. Nykyisten kaltaisten kriisinhallintaoperaatioiden osallistujille tarjottavat tukipalvelut korostavat myös nykyisten operaatioiden vaativuutta:

”[...]Suomalaisille kriisinhallintatehtävissä toimineille rauhanturvaajille tarvitaan nykyistä parempia yhteiskunnan turvaverkkoja. Valtion on kannettava vastuu operaatioissa loukkaantuneista kaikissa tapauksissa korostaen heidän isänmaan eteen tekemänsä tärkeän työn tunnustamista ja arvostusta.”²⁹³

Lisäksi tuodaan esiin mahdollisuus siihen, että kriisinhallintaoperaatioissa saattaa tapahtua loukkaantumisia. Vaikka Suomi tekikin päätöksen osallistua YK:n UNIFIL–operaatioon, ei sekään välttämättä edusta ”perinteistä rauhanturvaamista” riskiodotustensa vuoksi:

”[...]Mikäli Suomi lähettää joukkoja Libanoniin pitää meidän tarkasti huomioida se mahdollisuus, että suomalaiset joukot voivat joutua operaation aikana keskelle sotaa.”²⁹⁴

²⁹² Reijo Tossavaisen blogikirjoitus 11.10.2011 ”Eduskunnassa keskusteltiin maanpuolustuksesta”.

²⁹³ Sofia Wikmanin blogikirjoitus 20.12.2011 ”Puolustusvoimia uudistetaan”.

4.2 Kansainvälisyysdiskurssi

Kuten vaativuusdiskurssi, myös tässä puheeseen haetaan kansainvälistä ulottuvuutta. Tässä mallissa Suomi kantaa luonnollisen vastuunsa kansainvälisestä ympäristöstä, osallistumalla konfliktien ratkaisemiseen. Diskurssin keskeisimmät teemat ja funktiot ovat:

- YK on kansainvälisen toiminnan tärkein viitekehys
- Suomi on kansainvälisesti tunnettu rauhan edistäjänä
- Suomi kantaa sille kuuluvan vastuunsa, osallistumalla operaatioihin.

Sen sisältämän esisopimuksen voikin tiivistää muotoon: *Suomella on velvollisuus osallistua kansainväliseen konfliktinhallintaan*. Kuten vaativuusdiskurssissa, tässäkin tulee esiin kahden ajanjakson olemassaolo. Kansainvälisyys selkeimpänä funktiona voidaan kai pitää Suomen tunnettavuutta rauhan edistäjänä.

”[...] Ainakin täällä eduskunnassa on nyt saanut paljon kannatusta ajatus, että Suomesta voisi kehittyä rauhanvälityksen suurvalta, jossa kouluttamalla ja tarjoamalla sovittelukykyisiä ihmisiä maailman kriisipesäkkeisiin ja tarjoamalla Suomea aktiivisesti pienempien ja suurempien sovittelukokousten pitopaikaksi voisimme nostaa maamme profiilia rauhanpolitiikan osajana.”²⁹⁵

Sotilaalliseenkin kriisinhallintaan osallistuminen on tässä diskurssissa välttämättömyys Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikalle. Sitä pidetään yhtenä osana nykyaikaiselle länsimaalle. Kansainvälinen yhteistyö sekä osallistuminen kriisinhallintaoperaatioihin ja Suomen suhde kansainvälisiin toimijoihin, näyttäytyy diskurssissa ristiriitaisilla tavoilla. Toisaalta korostuu kansainvälisen yhteistyön merkitys ja samalla kuitenkin joihinkin toimijoihin suhtaudutaan varauksella. Erityisesti YK:n toimintaa kohtaan asetetaan odotuksia:

”[...] YK ansaitsee kaiken tuen päätöslauselman toteuttamiselle tiedostaen samalla erityisesti sotilaallisen voiman käyttämiseen liittyvät riskit. Selvää on, että YK:n linjauksia voivat eri maat tukea eri tavoin: kunkin maan osaamisalueita ja perinteistä kansainvälistä roolia kunnioittaen.”²⁹⁶

²⁹⁴ Leena Rauhalan blogikirjoitus 01.12.2011 ”Libanonin rauhanturvaamisoperaatiosta”.

²⁹⁵ Anni Sinnemäen blogikirjoitus 24.05.2010 ”Puhe Nuijasodassa”.

²⁹⁶ Jutta Urpilaisen blogikirjoitus 21.03.2011 ”Humanitaarinen apu ja tuki YK:lle ensisijaista”.

”[...]Jos YK pannaan syrjään, se avaa portit mielivallalle kansainvälisessä politiikassa.”²⁹⁷

Lainauksien kirjoittajien mukaan, osana läntistä yhteisöä ja maailmaa, on velvollisuus osallistua humanitaarisen kriisien ehkäisyyn ja auttamiseen. Kansainväliset ongelmat kuvataan sellaisiksi, joihin vain laajalla yhteistyöllä voidaan vaikuttaa. Tässäkin esitetty vaihtoehdottomuuspuhe on poliitikkojen suosiossa. Vaihtoehdottomuuspuhe rakentaa kulloinkin käsiteltävästä asiasta vain yhden vaihtoehdon.

Yksi sen seurauksista Jokisen mukaan on, että se tekee moraalisten kannanottojen miettimisestä turhaa. Moraalisella pohdinnalla on tilaa vain silloin, kun on olemassa vaihtoehtoja, joista tehdä valintoja.²⁹⁸ Diskurssissa tulee siis esiin vahvasti YK:n roolia korostava funktio:

”[...]YK:n rauhanturvaamiseen osallistuminen, kuten myös kehitysyhteistyöhön satsaaminen, ovat jäsenmaksua kuulumisesta ihmiskuntaan. Ilman tätä jäsenmaksua koko maailma olisi epävakaampi, turvattomampi ja epäinhimillisempi paikka.”²⁹⁹

”[...]Suomen on kansainvälisessä sotilaallisessa toiminnassa palattava perinteiseen YK:n rauhanturvaamiseen, jossa Suomella on vuosien mittaan kehittynyt korkea osaaminen ja kunnias historia.”³⁰⁰

Suomen roolilla on lainauksen mukaan merkitystä. Samalla korostetaan kansallistunnetta puhumalla ”kunniakkaasta” historiasta. Kuitenkin pohjimmiltaan kritisoidaan nykyistä toimintaa, koska on olemassa jotain parempaa mihin ”palata”. YK tulee esiin paitsi mainitsemalla se suoraan, myös kansainvälistä toimintaa kriittisemmin tarkastelevissa blogiteksteissä. EU:n johdolla tapahtuva toiminta herättää varauksia, toisin kuin YK:n johdolla tapahtuva toiminta.

”[...]Perussuomalaiset ovat ainoana puolueena eduskunnassa vastustaneet tätä Atalantan nimellä kulkevaa EU:n kriisinhallintaoperaatiota.

[...]Hädänalaisten elintarvikejakeluongelman oikea ratkaisu olisi ollut YK:n alainen laaja siiviilioperaatio, ei EU:n sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio.”³⁰¹

²⁹⁷ Paavo Arhinmäen blogikirjoitus 25.11.2011 ”Parveketupakointi ja YK:n rooli”.

²⁹⁸ Jokinen 1999, 141.

²⁹⁹ Annika Lapintien blogikirjoitus 01.12.2011 ”Kehitysyhteistyö ja YK:n operaatiot jäsenmaksua kuulumisesta ihmiskuntaan”.

³⁰⁰ Annika Lapintien blogikirjoitus 12.12.2011 ”Suomi takaisin perinteiseen YK:n rauhanturvaamiseen”.

Kansainvälisyudessa ei juurikaan korosteta muita organisaatioita kuin YK:ta. NATO ei esiinny merkittävässä roolissa, se korkeintaan on esillä, kun puhutaan Suomen mahdollisesta jäsenyydestä. EU:ta kohtaan ollaan sen sijaan varautuneita. Tämä epäileväisyys EU:ta kohtaan voidaan havaita esimerkiksi siitä, ettei EU:ta mainita nimeltä, kun kommentoidaan Suomen osallistumista esimerkiksi Tšadin operaatioon.

”[...]Tähän siihen on paremmat mahdollisuudet kuin Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttamiseen, sillä itse asiassa se on tämän tavoitteen jo pitkälti saavuttanut. EU kykenee kaikkiin muihin kansainvälisiin toimijoihin verrattuna tuomaan konfliktien ennaltaehkäisyyn ja kriisinhallintaan paljon laajemman valikoiman erilaisia välineitä jotka ulottuvat sotilaallisesta kriisinhallinnasta siviilikriisinhallinnan kautta talousyhteistyöhön, kauppapolitiikkaan ja kehitysyhteistyöhön.”³⁰²

Lainaus on harvoja pohdintoja EU:n asemasta tai roolista kriisinhallintaa toteuttavana instituutiona. Sen sijaan usea kirjoittaja tuo esiin sen, että osallistuminen on ikään kuin kansainvälisesti sitova velvoite, joka kuuluu kaikille yhteisön jäsenille. Samalla tämä on kuitenkin epäselvää, eikä konflikteista ja sitä kautta kriisinhallinnasta saada selvää kuvaa.

”[...]Kaiken kaikkiaan kansa on mielestäni kyllästynyt kuulemaan erilaisten rauhanturvaoperaatioiden perusteena olevan sen, että Suomi kantaa osansa kansainvälisestä vastuustaan. Ulko- ja turvallisuuspolitiikasta ollaan ikään kuin tilivelvollisia kasvottomille kansainvälisille toimijoille, mutta toisaalta oma kansa tuntuu jäävän unhoon.”³⁰³

Lainaus osoittaa kansainvälisyysdiskurssille yhteyden myös kansallisuuskurssiin, toimimalla kritiikkinä liialliselle kansainväliselle toiminnalle, kotimaan toiminnan kustannuksella.

”[...]Sen sijaan en ymmärrä ja minun on vaikea hyväksyä miksi Suomea ei kutsuttu Naton Lontoon kokoukseen.”³⁰⁴

Kansallisuuskurssiin on yhteys myös siinä, että Suomelle nähdään kuuluvan ikään kuin oma roolinsa yhteisössä.

³⁰¹ Jussi Niinistön blogikirjoitus 12.11.2010 ”Operaatio Atalanta”.

³⁰² Erkki Tuomiojan blogikirjoitus 17.02.2010 ”EU ei ole eikä siitä tule sotilaallista supervaltaa”.

³⁰³ Vesa-Matti Saarakkalan blogikirjoitus 14.09.2010 ”Mukana Presidenttifoorumissa 14.9.”

”[...]Suomalaisilla on mahdollisuus tuoda toivoa toivottomuuteen ja rauhaan konfliktiin. Jatkamme ponnistelujamme, ylpeinä edustajistamme.”³⁰⁵

4.3 Kansallisuusdiskurssi

Kansainvälisyydellä puhutellaan kansallisen tason keskustelua. Siihen kuuluu Suomen kansainvälisen osaamisen painottaminen, ja sen lisäksi siinä korostetaan, kuinka Suomi osallistuu konfliktien ratkaisemiseen omista lähtökohdista. Kansainväliset operaatiot ovat siis vain jostain, josta saa itselleen hyötyä. Hyödykkeen saaminen onkin samalla edellytys koko osallistumiselle. Tämän diskurssin teemoiksi ja funktioiksi voi katsoa:

- vaatimuksen kansainväliseen toimintaan osallistumisesta saatavista hyödyistä
- kansallisella tasolla Suomen kansainvälisen osaamisen korostamisen.

Esisopimuksen voi tässä diskurssissa tiivistää muotoon *Suomi on kansainvälisesti tunnettu rauhanturvaamisen suurvalta*.

”[...]Suomi on maailman paras maa. Se on muiden arvio meistä, vieläkin voimakkaampi kuin kenraali Adolf Ehrnroothin usein toistama ”Suomi on hyvä maa. Se on paras meille suomalaisille. Se on puolustamisen arvoinen maa ja sen ainoa puolustaja on Suomen kansa.”³⁰⁶

Tässä itsestään selvänä pidettävä totuus on Suomen roolissa ja osaamisessa. Suomi hallitsee rauhanturvaamisen ja se on tästä syystä luonteva osallistumismuoto kansainvälisten konfliktien ratkaisemiseksi.

Sotilaallinen kriisinhallinta on myös sijoitus, jolla odotetaan vastavuoroisesti saavan tuottoa ja hyötyä Suomen kansalliselle asemalle. Se myös esitetään suoraan, kun puhutaan EU:n taiste-
luosastosta, johon Suomi osallistui. Samalla tämä liittyy talousdiskurssiin, kirjoittajan puheessa ”hintavista” erikoisjoukoista.

³⁰⁴ Pertti Salolaisen blogikirjoitus 31.03.2011 ”Suomen jättäminen ulos Naton Lontoon kokouksesta ihmetyttää!”.

³⁰⁵ Raija Vahasalon blogikirjoitus 15.04.2009 ”Rauha ei ole sodan puutetta”

³⁰⁶ Raija Vahasalon blogikirjoitus 02.12.2010 ”Mikä on maanpuolustuksen arvo?”.

”[...]Mitä tällaisilla hintavilla erikoisjoukoilla sitten oikein tehdään – mikä on niiden hyöty Suomelle?”³⁰⁷

Kuten vaativuusdiskurssissa, myös tässä on olemassa kaksi ajanjaksoa; kunniakas menneisyys ja epävarma tulevaisuus.

”[...]Uskomme, että Suomella on nimenomaan sotilasliittoon kuulumattomana maana edelleen merkittävä mahdollisuus edistää rauhaa ja olla jonkinmoinen “rauhanturvaamisen suurvalta”, kuten taannoin tavattiin sanoa – tai ehkä paremminkin voidaan sanoa sama päivite-tyssä, laaja-alaisemmassa muodossa: olla “rauhanrakentamisen suurvalta”. Suomella on perinteitä ja osaamista tarjottavanaan niin rauhanturvaamisessa, rauhanvälityk- sessä kuin rauhanrakentamisessakin.”³⁰⁸

Tulevaisuudessa tapahtuvalle kansainväliselle toiminnalle asetetaan jatkossa siis selkeitä kansallisen tason tavoitteita:

”[...]Se on tervettä, sillä rauhanturvaaminen jos mikä on tehtävä, jolla pitää olla selkeä mer- kitys ja tulostakin pitäisi tulla.”³⁰⁹

Kyseisen lainauksen kirjoittaja, kuten eivät muutkaan lähteenä käytettyjen tekstien kirjoittajat, määrittele, mitä tällaiset ”tulokset” voisivat olla. Kansallistunnetta ja isänmaallisuutta kohote- taan korostamalla Suomen roolia. Kun kerrotaan kansainvälisistä vaikutuksista, joita Suomi saa aikaan, vahvistetaan myös omaa käsitystä valtion kyvyistä. Suomen rooli nähdään merkit- tävänä.

”[...]Suomi on osallistunut merkittävällä panoksella mm. Kosovon ja Afganistanin kriiseihin ja Somalian laivasto-operaatioon yhteistyössä Naton kanssa.”³¹⁰

Panos on ollut siis ”merkittävä”. Argumentoinnissa käytetään myös selkeää asettelua me ja muut. Kriisinhallinta on samalla suorite, minkä avulla Suomi valtiona saa vastikkeeksi jota- kin. Samalla kohoaa kansallistunne, koska roolillamme on vaikutusta. Samalla tulee vahvistet- tua nykyisenkaltaista toimintaa ja sen jatkuvuutta.

³⁰⁷ Jussi Niinistön blogikirjoitus 13.03.2011 ”Umpikuja uhkaa...”.

³⁰⁸ Jussi Niinistön blogikirjoitus 09.02.2011 ”Kriisinhallinta ja terrorismi”.

³⁰⁹ Veli-Matti Saarakkalan blogikirjoitus 14.09.2010 ”Mukana Presidenttifoorumissa 14.9.”.

”[...]Afganistanin operaatioon lähdettiin alunperin siksi, että katsoimme meillä olevan sel- laista osaamista ja kokemusta kriisinhallintatehtävissä, jotka tukevat Afganistanin vakautta- mista, demokratian rakentamista ja ihmisoikeuksien toteutumista.”³¹¹

Me -retoriikan käyttö on myös konsensuksella vahvistamista. Me-subjektilla yritetään vakuut- ta kansallisesti koko yleisö ”meidän” asian erinomaisuudesta tai sen kannalle.³¹² Tässä tapa- uksessa Suomella esitetään olevan kokemusta demokratian ja ihmisoikeuksien edistämisestä. Lausunnolla vahvistetaan ajatusta Suomen valtion tarjonnasta ja samalla sitä vahvennetaan käyttämällä institutionaalista me-muotoa, ”meillä on”.³¹³ Osin tällaisten muotoilujen käytöstä, voi tämän diskurssin funktioksi katsoa Suomen roolin rakentamisen ja vahvistamisen. Suo- mella on olemassa jonkinlainen asema kansainvälisessä yhteisössä, ja Suomi on tässä yhtei- sössä arvostettu jäsen.

”[...]Suomi on muuten arvostettu rauhanturvaajamaa juuri toimintatapojemme takia.”³¹⁴

Suomi on toteuttanut tähän asti ihanteellista kansainvälistä yhteistyötä ja juuri oikeanlaista rauhanturvaamista, jolla on ollut positiivisia vaikutuksia kansainvälisesti. Sitä ei tuoda esiin suoraan, mutta ilmeisesti kaikki historian saatossa tehty rauhanturvaaminen on myös hyödyt- tänyt suoranaisesti Suomea, koska kritiikki kohdistuu nyt 2000-luvulla käynnissä oleviin ope- raatioihin.

”[...]Suomalainen rauhanturvatoiminta on erittäin ammattitaitoista ja arvostettua. Miehem- me ja naisemme tekevät joka päivä arvokasta työtä eri puolilla maailmaa. Voidaan jopa sa- noa, että Suomi on rauhanturvaamisen suurvalta. Se ei ole hullumpi titteli.”³¹⁵

³¹⁰ Pertti Salolaisen blogikirjoitus 31.03.2011 ”Suomen jättäminen ulos Naton Lontoon kokouksesta ihmetyttää!”.

³¹¹ Erkki Tuomiojan blogikirjoitus 17.02.2011 ”Suruviesti Afganistanista”.

³¹² Kuusisto 1996, 86.

³¹³ Jokinen 1999, 139. Jokisen mukaan me-muodon käyttäjä tukeutuu instituution tukeen ja vahvistaa sanomaansa luomalla kuvan ”meistä”.

³¹⁴ Vesa-Matti Saarakkalan blogikirjoitus 14.09.2010 ”Mukana Presidenttifoorumissa 14.9.”.

³¹⁵ Antti Kaikkosen blogikirjoitus 07.02.2010 ”Puhemiesvaalia ja Afganistania”.

4.4 Talousdiskurssi

Kansallisen tason keskustelua edustaa myös talousdiskurssi. Sotilaallisen kriisinhallinnan näkyminen talouskysymyksenä ilmenee eri tavoilla. Yhteistä näille eri tavoille on se, että sotilaallinen kriisinhallinta, johon Suomi osallistuu, on diskurssin mielestä kallista ja rahojen osalta väärin kohdistettua kriisinhallintaa. Diskurssi koostuu teemoista ja funktioista, joita ovat:

- sotilaallinen kriisinhallinta on liian kallista
- sotilaalliseen kriisinhallintaan varatut varat on suunnattava parempaan käyttöön
- kansainvälisiin operaatioihin osallistuminen sotilaallisesti on ennen kaikkea resurssikysymys.

Tämä talousdiskurssi on sävyltään siis selvästi kriittinen. Tällainen kriittinen puhetapa leimaa erityisesti opposition edustajien tekstejä. Vaikka tämä kriittinen talousdiskurssi esiintyykin pääsääntöisesti opposition edustajien teksteissä, on se silti tutkielman kannalta merkityksellinen, koska siitä voi tehdä muutamia kiinnostavia havaintoja siitä, kuinka asioita konstruoidaan halutunlaisiksi. Tämän diskurssin esisopimuksen voi siis katsoa olevan muodossa *kansainvälinen toiminta on rahan väärinkäyttöä*.

*”[...]Meidän pitää torjua islamin uhkaa kotimaassa ja sen rajoilla. Meidän pitää keskittyä kotimaan turvallisuuden vahvistamiseen. Afganistaniin syydetyt kymmenet miljoonat eurot tulee käyttää kotimaassa poliisin ja puolustusvoimien toimintaedellytysten parantamiseen.”*³¹⁶

Lainauksessa kirjoittaa vaatii sotilaalliseen kriisinhallintaan käytettyjä varoja muuhun käyttöön. Samalla tulee asetettua kyseenalaiseksi kotimaan turvallisuus. Kirjoittajan mielestä siinä olisi vahvennettavaa. Keskeinen viesti on siis se, että kriisinhallintaan käytettäville rahoille olisi muuta, parempaa käyttöä. Ville Vähämäki kirjoitti blogiinsa 18.2.2010 Pentti Oinosen eduskunnassa pitämän puheen, jossa yhdistyy, paitsi kriisinhallinnan kalleus rahallisesti, myös resurssien väärin kohdentaminen:

³¹⁶ Reijo Tossavaisen blogikirjoitus 22.02.2011 ”Kataisella väärät Afganistan perusteet”.

”[...]Afganistanissa sotiminen ei ole halpaa lystiä. Se tulee kalliiksi suomalaiselle veronmaksajalle aikana, jolloin rahasta on muutenkin tiukkaa. Sotilaallisen kriisinhallinnan nimissä Afganistaniin käytettävät 33 miljoonaa euroa sekä muut sinne suuntautuvat kymmenet miljoonat eurot olisivat tarpeen omien puolustusvoimiemme menojen kattamiseksi.”³¹⁷

Diskurssi toimii kritiikkinä ja se kohdistuu siihen, miten Suomen nykyinen tapa toteuttaa kriisinhallintaa, on rahojen väärin käyttöä. Tässäkin tuodaan samalla myös esiin se, kuinka kriisinhallintaan käytetyt rahat ovat pois jostain tärkeämmästä kohteesta. Diskurssiin kuuluu osana myös se, etteivät talousasioista puhuvat kirjoittajat joko halua tai vaivaudu tukemaan perustelujaan taloudellisilla vaikutuksilla. Yhtä mieltä tässä diskurssissa ollaan siis siitä, että raha ja sen käyttö ovat vain suureita, joita kulutetaan.

“[...]Vi har alla varit med om att fatta beslut om den närvaro som finns idag, men det har inte varit utan ett starkt ifrågasättande. Kunde vi göra bättre nytta någon annanstans för samma pengar? Kostnaderna är enorma och resultatet kan inte ses inom en nära framtid.”³¹⁸

Diskurssiin kuuluu yhtenä argumentointitapana kvantifiointi. Kvantifiointi voi olla esimerkiksi taulukoilla, prosenteilla tai osuuksilla puhumista. Yllä olevassa esimerkissä puhuttiin tarkasti miljoonista, joita käytetään Afganistanin kriisinhallintaoperaatiossa. Esittämällä asioita numeerisesti tai kuvailemalla lukusanoilla, vahvistetaan omaa viestiä. Tällainen esitystapa konstruoi mielikuvan tarkasta, mitattavasta asiasta.³¹⁹

Taloudella ja rahasta puhumisella on valtaa tukahduttaa muut perusteet alleen. Kun asian perustelee taloudellisilla syillä, ei muita perusteita yleensä tarvita. Talouden voima perustuu sen itsestäänselvyyteen, se näyttäytyy ihmisestä teoista ja toiveista riippumattomana voimana, jolle ei vain voi mitään.³²⁰ Tällainen taloudellisilla seikoilla argumentointi näyttää aineiston osalta olevan oppositiossa olevien poliitikkojen suosiossa. Hallituksen linjauksien vastustus perustellaan juuri taloudellisilla seikoilla. Tällaisissa vastustuspuheenvuoroissa voi havaita aiemmin mainitun talouden voiman itsestäänselvyden.

³¹⁷ Ville Vähämäen blogikirjoitus 18.02.2010 ”Pentti Oinosen puhe Eduskunnassa 18.2.2010”.

³¹⁸ Elisabeth Nauclerin blogi kirjoitus 06.06.2011 ”Vecka 22 – Det är det som kallas demokrati”.

³¹⁹ Jokinen 1999, 146.

³²⁰ Juhila 2004, 177.

”[...]Käytännössä Suomella on vaihtoehtoja pikaisesta vetäytymisestä kontribuution kohdentamiseen tai sen merkittävään kasvattamiseen. Kaikilla vaihtoehdoilla on niin taloudellinen kuin poliittinen hintansa.”³²¹

Raitasalon esittelemällä kriisinhallintasota-termillä pyritään myös osoittamaan rahojen väärinkäyttö. Alla olevassa lainauksessa kirjoittaja vetoaa niihin mielikuviin, johon kuuluu ajatus heikosti varustetusta reserviläisarmeijasta. Tämän vastakohtana on ammattimaisesti toimiva joukko, joka käyttää uusinta ja kalleinta kalustoa sekä varusteita.³²²

”[...]Suomen on tehtävä strateginen valinta kumpaan suuntaan lähdemme vahvasti satsaamaan: seuraammeko Ruotsin ja useimpien muiden länsimaiden esimerkkiä panostamalla ammattimaiseen armeijaan, jolla voimme osallistua kriisinhallintasotiin kaukana kotimaasta vai panostammeko puolustusvoimien päätehtävään eli oman maan puolustamiseen ja otamme Venäjän viimeaikaisen ja tulevan kehityksen huomioon.”³²³

³²¹ Peter Östmanin blogikirjoitus 01.11.2011 ”Suomen rooli Afganistanissa”.

³²² Sirén (2005, 311) huomauttaa, että nykyaikaisessa kriisinhallinnassa valtioiden kiinnostus on myös mielikuvissa, joita kriisinhallintaan osallistuva joukko herättää.

5 TULKITTUJEN DISKURSSIEN ANALYSOINTI

Luvun tarkoituksena on esitellä tutkittujen blogitekstien yleisimpiä argumentointitekniikoita. Tässä esitellyillä keinoilla kirjoittajat pyrkivät saamaan oman viestinsä uskottavaksi ja samalla yleisönsä sitoutumaan viestiin.³²⁴ Tällaista retorista tarkastelua diskurssianalyyssissä, on Jokisen mukaan³²⁵ kutsuttu faktan konstruoinniksi. Potterin mukaan tutkija ei kuitenkaan julista tuomarin tavoin jotakin termiä tai ilmaisua sopivammaksi tai oikeaksi, vaan kohdistaa huomion resursseihin, joilla puhujat näin pyrkivät tekemään.³²⁶ Erilaiset keinot ovat jaettavissa tyyliinsä mukaan puolustavaan ja hyökkäävään retoriikkaan.³²⁷ Keskityn retoristen keinojen esitelyssä aineistosta selkeimmin havaittavissa oleviin keinoihin, joita kirjoittajat käyttivät vahvistamaan omaa näkemystään.

5.1 Median hyödyntäminen argumentoinnissa

Tarkastelluissa blogiteksteissä käytettiin oman viestin vahvistamiseksi muuta mediaa³²⁸ hyväksi. Aineistossa eniten käytetty tapa on vakuuttaa omaa viestiä sen saamalla huomiolla muissa medioissa. Tällä tavalla toimiessa pystytään vetoamaan joko kyseisen median huomioonarvoon, tai muuhun uutisessa esiintyvään, auktoriteettiin pidettyyn tahoon, jolla oma näkemys voidaan perustella painavammin.

”[...]Ohjelman kooste on katsottavissa YLE Arenasta, mutta valitettavasti siinä ei ole puheenvuoroani, koska yli puolet keskustelusta on jouduttu tv-lähetyksen takia jouduttu leikkaamaan pois: <http://areena.yle.fi/ohjelma/aa5743ef59a3ce4f546d1116fc1428e7>

Nostin keskustelussa esiin sen tosiasian, että Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan tutkimuksen mukaan tällä hetkellä vain alle puolet suomalaisista kokee, että yhtenä puolustusvoimien tehtävänä olisi osallistua myös sotilaalliseen kriisinhallintaan maailmalla.”³²⁹

³²³ Jussi Niinistön blogikirjoitus 03.10.2011 ”Ruotsin puolustusvoimauudistus ja Suomi”.

³²⁴ Jokinen 1999, 126.

³²⁵ Jokinen 1999, 129.

³²⁶ Potter 1996, 112 ja Jokinen 1999, 129.

³²⁷ Retorisissa keinoissa on nähtävissä puolustavat keinot, joilla vahvistetaan omaa argumenttia ja hyökkäävät keinot joilla yritetään vahingoittaa vastapuolen argumenttia. Tällaisia Jokisen (1999, 130, 133-153) listaamia retorisia keinoja ovat esimerkiksi toisto, kategorisointi, etäännyttäminen omista intresseistä ja ääri-ilmaisujen käyttäminen.

³²⁸ Media on tässä tapauksessa lehdistön ja television journalismi, ei tekninen väline.

³²⁹ Vesa-Matti Saarakkalan blogikirjoitus 14.09.2010 ”Mukana Presidenttifoorumissa 14.9”.

Lainauksessa kirjoittaja esittelee saamaansa huomiota televisiossa, ja käyttää samalla Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukuntaa auktoriteettisena perusteena. Samassa kirjoituksessa myöhemmin, kirjoittaja käyttää myös tasavallan presidentin asemaa, ikään kuin argumenttina omalle viestilleen.

”[...]Arvomme nousee kansallisesta kulttuuristamme, johon on kirjoitettu paljon sääntöjä, tapoja, normeja jne. Meillä on ikuinen oikeus vaalia näitä parhaita perinteitämme!

Alla linkki tasavallan presidentin sivuille juttuun Presidenttifooriumia koskien:

<http://www.tpk.fi/Public/default.aspx?contentid=200438&nodeid=41412&culture=fi-FI>”³³⁰

Auktoriteettina tai uskottavana pidettyyn henkilöön voidaan vedota käyttämällä muussa mediassa uutisoitua aihetta. Esimerkiksi vastustaessaan sotilaallista kriisinhallintaa Afganistanissa, kirjoittaja käyttää muun median tekemää uutista ja henkilön, tässä tapauksessa entisen Puolustusvoimain komentajan, uskottavuutta omaksi hyväkseen. Tällaisella argumentoinnilla pyritään vahvistamaan oman mielipiteen uskottavuutta.

”[...]Harvemmin olen ollut samaa mieltä puolustusvoimien entisen komentajan ja EU:n sotilaskomitean ensimmäisen puheenjohtajan Gustav Hägglundin kanssa. Vaan nyt olen. Hägglund nimittäin totesi tänään Iltalehdessä, että Afganistanin Nato-johtoinen ISAF-operaatio pitäisi mahdollisimman pian lopettaa.

- Afganistanin operaatiossa tuetaan korruptoitunutta hallitusta sodassa, eikä tämä oikein vastaa sitä, mikä minun käsitykseni on rauhanturvaamisesta, jatkoi kenraali Hägglund.

Naulan kantaan. Ei vastaa minunkaan käsitystäni, tuskin monen muunkaan suomalaisen. Siksi meidän tulee vetäytyä hallitusti pois Afganistanista: paino sanalla hallitusti. Ei terrorismin takia, vaan sen takia että operaatio on loputon suo.”³³¹

Muu media saa myös kritiikkiä osakseen kirjoittajilta. Samalla ikään kuin korjataan, ja jatketaan oman viestin esiintuomista. Kirjoittaja käyttää blogiaan tässä lisäperusteluiden antamiseksi esittämälleen näkökulmalle. Samalla tarkennetaan ja mahdollisesti korjataan omaa viestiä haluamakseen.

”[...]Eri tahot uutisoivat aiheesta kertoen, että eduskunnassa oli lähes liikuttava yksimielisyys siitä, että Suomen tulee lähettää joukkoja Unifil-operaation tueksi.”

³³⁰ Vesa-Matti Saarakkalan blogikirjoitus 14.09.2010 ”Mukana Presidenttifooriumissa 14.9”.

Mitä lehdet eivät niinkään huomioineet oli se, että usea kansanedustaja, minä mukaan lukien, nostivat puheenvuoroissaan esille operaation riskit.”

Toivon, että asiaa käsittelevä ulkoasiainvaliokunta ja ministeriö huomioivat nämä eri edustajien julkituomat huolenaiheet paremmin kuin media.”³³²

Esimerkissä ”lehdet” eivät olleet siis havainneet kirjoittajan mielestä oleellista seikkaa.

Blogeissa saatetaan siis jatkaa, tai kommentoida esimerkiksi median tapaa esittää asia.

”[...]Helsingin Sanomat kertoi eilen, että puolustusvoimien kalusto vanhenee ennätystahtia. Artikkelissa puhuttiin kategorisesti jopa maavoimien materiaalin ”massavanhenemisestä”. Väitettä on maanpuolustuksen edun nimissä syytä kriittisesti arvioida.”³³³

”[...]Tekikö Suomi väärin vai oikein ja onko kyseessä sellainen uusi linjaus ulkopoliitikassa kansallisen itsekkyyden puolesta, kuten Helsingin Sanomat toruu?”³³⁴

Turvallisuuspoliittisen keskustelun osalta lähdeaineistossa media³³⁵ vaikuttaa olevan siis keskustelukumppani, jonka kanssa ollaan eri mieltä, ja jonka kanssa ollaan myös samassa julkisuudessa. Vastaavalla tavalla kuin yllä olevissa esimerkeissä, ei lähdeaineistona olleissa blogeissa puhuta toisista poliitikoista tai henkilöistä. Aineistosta tulee esiin se, että kirjoittajat huomioivat, mitä media kirjoittaa heidän ajatuksistaan. Blogikirjoituksillaan kirjoittajat toimivat samassa julkisessa tilassa, kun he ottavat esiin jotakin mitä esimerkiksi Helsingin Sanomat on kirjoittanut. Strandbergin mukaan poliitikot käyttävätkin blogeja ja sosiaalista mediaa myös toimittajien tavoittamiseen.³³⁶

³³¹ Jussi Niinistön blogikirjoitus 16.02.2011 ”Suomi pois Afganistanista – hallitusti”.

³³² Leena Rauhalan blogikirjoitus 01.12.2011 ”Libanonin rauhanturvaamisoperaatiosta”.

³³³ Jussi Niinistön blogikirjoitus 05.04.2011 ”Onko massavanheneminen totta?”.

³³⁴ Erkki Tuomiojan blogikirjoitus 30.03.2011 ”Libya ja Suomi”.

³³⁵ Helsingin Sanomat on esillä juuri tässä kohtaa median edustajana. Kaikki lähdeaineiston tekstit, kuten tässäkin esitetyt esimerkit osoittavat, mainitsevat nimeltä juuri HS:n, kun kirjoittajat mainitsevat nimeltä jonkin median.

³³⁶ Strandberg 2012, 90.

5.2 Kategorisointi – sotilaat ja rauhanturvaajat

”Ei ole myöskään kyse siitä, etteivätkö suomalaiset rauhanturvaajat olisi tehneet hienosti ja uhrautuvasti työtään Afganistanissa.”³³⁷

Tutkimuksen kohteena olleissa teksteissä esiintyi selvästi eniten yhtä argumentaation- ja vakuuttamisen keinoa: kategorisointia. Kategorioilla vaikutetaan argumentaatiossa koko ajan. Kun puhutaan ihmisistä, tapahtumista tai asioista, käytetään erilaisia luonnehdintoja. Kategorisoimalla asiat joksikin, on yksi tapa käyttää vakuuttelevaa retoriikkaa.³³⁸ Kategorisoinnin käyttöä voi tarkastella eri näkökulmista. Yksi tapa on tarkastella kategorioiden käyttöä, kun ne palvelevat jotakin tiettyä funktiota tai kun niitä käytetään oikeuttamaan tai kritisomaan käsiteltävää asiaa, kuten esimerkiksi lainauksessa kritisoidaan nykyisenlaista operaatiota.³³⁹

Tutkielman aineistossa kategorisoinnin voi havaita juuri mainitulla tavalla. Kun kirjoittajat puhuvat suomalaisista sotilaista, esimerkiksi Afganistanissa, he käyttävät termejä ”rauhanturvaaja” tai ”suomalainen joukko”. Tällaisissa erilaisissa termeissä puhuja antaa kuvaa suhtautumisestaan kohteeseen. Suomalaisessa julkisessa keskustelussa on suhtauduttu historiallisella tasolla myönteisesti rauhanturvaamiseen.³⁴⁰

”Tutustuminen suomalaisten rauhanturvaajien toimintaan oli silmiä avaava kokemus. Ymmärtää konkreettisemmin millaisiin tehtäväolosuhteisiin suomalaista osaamista lähetetään. Kaverit tekevät fantastista työtä. Suomi kantaa oman vastuunsa maailmanrauhasta.”³⁴¹

Käyttämällä termiä ”rauhanturvaaja”, voi ajatella puhujan halusta vedota tällaisiin positiivisiin mielikuviin suomalaisista joukoista ulkomailla. Lähdeaineiston kirjoittajat käyttävät lähes poikkeuksetta termiä ”rauhanturvaaja”, oli kyseessä sitten Afganistanin- tai Tšadin-operaatio. Samalla rauhanturvaaja liitetään positiivisiin yhteyksiin puhumalla ”fantastisesta työstä” ja ”maailmanrauhasta”.

³³⁷ Jussi Niinistön blogikirjoitus 16.02.2011 ”Suomi pois Afganistanista – hallitusti”.

³³⁸ Jokinen 1999, 141 ja Potter 1996, 111.

³³⁹ Jokinen 1999, 142. Näissä huomioissa ei ole kiinnostuksen kohde se, mikä on ”oikea” tai ”sopivin” termi, vaan se miten kirjoittajat niitä käyttävät.

³⁴⁰ HS pääkirjoitus 08.05.2011 ”Silmät kosteina rauhanturvaamisesta”

”Saavuimme eilen Pohjois-Afganistaniin, Mazar-e-Sharifiin, jossa vierailin rauhanturvajoukkojemme luona.”³⁴²

Viime vuosina on kuitenkin esitetty vaihtelevia arvioita suomalaisesta kriisinhallinnasta, sen tavoitteista ja sen termistöstä. Puhujan viesti otetaan vastaan myös eri tavalla, kun ei puhuta ”suomalaisista sotilaista”. Rauhanturvaajalla halutaan tuoda esiin sitä positiivista mielikuvaa ”rauhanturvaamisen suurvallasta.” Rauhanturvaaminen ja rauhanturvaaja ovat termeinä sellaisia, että niillä voi ajatella olevan positiivinen mielikuva ja suosio³⁴³ kaikkien poliittistenkin puolueiden keskuudessa. YK:n johdossa tapahtuvaa UNIFIL -operaatiota ei puolustusvaliokunnan käsittelyssä pidetty erityisen riskialttiina.³⁴⁴ Sotilaat ja sotilasoperaatio sen sijaan ovat termejä, jotka eivät välttämättä esiinny virallisessakaan kielessä. Lähdeaineistossa ne ovat kriittisiä termejä, joita käytetään, kun halutaan luoda negatiivisia konnotaatioita.

”Naisten aseman kohentamiseen syvällä Afganistanin maaseudulla eivät ulkomaiset sotilaat pysty, mutta siviilikriisinhallinnan ja kehitysyhteistyön toimijat voisivat saada avun perille.”³⁴⁵

Termistä *sotilas* tai *sotilasoperaatio*, tehdään korostetun kielteinen käyttämällä sitä osana kritiikkiä, jolloin se on vastakohtana ”oikealle” rauhanturvaamiselle. Sotilas-sana synnyttää konnotaation jostain sellaisesta, jota ei pitäisi tapahtua suomalaiselle rauhanturvaajalle.

”Perussuomalaiset eivät kannata Afganistanissa olevien sotilaiden määrän kasvattamista. Me emme näe syytä, miksi Suomen pitäisi sotia muiden maiden sotia.”

”Suomalaisten joukkojen jatkaminen Afganistanin sodassa aiotaan ratkaista syksyllä vaalien jälkeen. Vasemmiston vaaliohjelmassa vaaditaan Suomen joukkojen pois vetämistä ja

³⁴¹ Alexander Stubbin blogikirjoitus 03.03.2009 ”Tshadissa joukkoja tapaamassa”.

³⁴² Alexander Stubbin blogikirjoitus 11.06.2010 ”Afganistanissa joukkojen kanssa”.

³⁴³ HS 01.12.2011 ”Eduskunta tuki rauhanturvaajien lähettämistä Libanoniin”.

³⁴⁴ Puolustusvaliokunta toteaa lausunnossaan Suomen osallistumisesta UNIFIL –operaatioon PTK 5/2011 vp: ”[...]Ottaen huomioon UNIFIL-operaation tehtävät sekä suomalaisen joukon kokoonpanon puolustusvaliokunta arvioi, että kyseessä ei ole ainakaan tässä vaiheessa osallistuminen sotilaallisesti erityisen vaativaan kriisinhallintatehtävään.”

³⁴⁵ Annika Lapintien blogikirjoitus 29.03.2011 ”Rahan haaskausta!”.

korvaamista siviilioperaatiolla, eikä Vasemmisto hyväksy muiden puolueiden taktiikkaa mennä vaaleihin sammutetuin lyhdyin.”³⁴⁶

Sotilas-sanaa käytetään, kun halutaan Suomen olevan ”sotimassa” tai ”sodan osapuoli”. Tällöin suomalaiset joukot eivät olekaan rauhanturvaajia. Tällaisessa kategorioiden käytössä voi ajatella taustalla olevan näkemyksen siitä, että olisi olemassa ”perinteinen rauhanturvaaminen”, johon Suomen tulisi palata.

”Perinteinen, oman päätöksentekovallan piirissä ja YK-mandaatilla tapahtuva rauhanturvaaminen on asia erikseen: sinibarettitoimintaa Perussuomalaiset kannattavat. Libanonille näytämme periaatteessa vihreää valoa. Uskomme, että Suomella on nimenomaan sotilasliittoon kuulumattomana maana edelleen merkittävä mahdollisuus edistää rauhaa ja olla jonkinmoinen ”rauhanturvaamisen suurvalta”, kuten taannoin tavattiin sanoa – tai ehkä paremminkin voidaan sanoa sama päivitettyssä, laaja-alaisemmassa muodossa: olla ”rauhanrakentamisen suurvalta”.”³⁴⁷

Kielellisten valintojen, kuten tässä esitetyt käsitteet *sotilas* ja *rauhanturvaaja*, voi nähdä siis heijastelevan kirjoittajan uskomuksia ja käsityksiä kohteena olevasta asiasta. Samalla ne kertovat kirjoittajan asennoitumisesta.³⁴⁸

5.3 Konfliktit ovat sairauksia – metaforien käyttö

Aineistosta on havaittavissa jonkin verran metaforien käyttöä argumentoinnin tukemiseen. Selkeimmillään tämä tulee esiin näkyvien ja helposti havaittavien metaforien myötä. Ihmisen tuttuihin kiputiloihin ja yleiseen terveyteen liittyvillä termeillä kuvataan sitä tilanteen mahdottomuutta ja tuskallisuutta, mikä liittyy ajankohtaisiin konflikteihin.

”[...]Koko Libya-operaatio on kuin valitsisi ruton ja koleran väliltä. Toisaalta halutaan välttää Ruandan kaltainen kansanmurha. Toisaalta kukaan ei halua Irakin kaltaista pitkittynyttä konfliktia.”³⁴⁹

³⁴⁶ Paavo Arhinmäen blogikirjoitus 27.01.2011 ”Afganistanista ei voi vaieta vaaleissa”.

³⁴⁷ Jussi Niinistön blogikirjoitus 09.02.2011 ”Kriisinhallinta ja terrorismi”.

³⁴⁸ Leiwo ja Pietikäinen (1998, 104) huomauttavatkin, ettei välttämättä ole olemassa neutraalia ilmaisua. Esimerkiksi termit soturi, sissi, vapaustaistelija tai terroristi, voidaan tulkita kiistanalaisiksi.

³⁴⁹ Sampsan Katajan blogikirjoitus 02.04.2011 ”Ruotsi sodassa”.

”[...]Afganistanin operatio on kuin orapihlajan piikki kantapäässä; poisottaminen sattuu, paikalla olo koskee ja jos mitään ei tehdä, mätä alkaa tirsua ja tilanne on entistäkin kipeämpi.”³⁵⁰

On luontevaa ajatella, että monimutkaisen konfliktin kuvaamisen käytetään ihmisen terveyteen liittyvää sanastoa. Tällä tavalla ne on helpompi lukijoiden ymmärtää ja on helpompi tiivistää ongelma puhumalla ”rutosta”, kuin tarkemmin kuvailla konfliktin taustalla vaikuttavia tekijöitä. Ihmisen terveyteen liittyvät termien käyttö on luontevaa osin myös siksi, että niitä käytetään puhuttaessa talousasioistakin³⁵¹.

Kuvailtaessa politiikkaa ja poliittisia toimia, usein toistetaan metaforia kilpailusta, pelistä ja kamppailusta. Tällaisia kielikuvia, joita on kutsuttu uinuviksi tai kuolleiksi³⁵² metaforiksi, ja jotka ovat niin arkipäiväisiä ja kuluneita, ettei niihin kiinnitä huomiota, on lähdeaineistosta myös havaittavissa. Tällaisesta on esimerkki puhuttaessa ulko- ja turvallisuuspoliittisesta linjasta. Linjalla kuvataan jotain, joka on selkeää, horjumatonta ja johdonmukaista.

”[...]Hon anser att partiet borde ha en tydlig och klar utrikespolitisk linje också i andra frågor än det som gäller ett eventuellt Natomedlemskap eller hur stor trupp Finland ska ha i Afghanistan.”³⁵³

Perelmanin mukaan tällaisten uinuvien metaforien, kuten linjan, käyttäminen sopii hyvin argumentointiin. Tutun termin käytön myötä asia tuntuu luontevalta ja seuraus vaikuttaa johtuvan asian luonteesta.³⁵⁴

”[...]Kanta on ymmärrettävä, kun tiedetään Afganistanin tilanne ja se, että kehitys siellä ei ainakaan viime aikoina ole välttämättä edennyt oikeaan suuntaan.”³⁵⁵

³⁵⁰ Sari Palmin blogikirjoitus 10.02.2010 ”Vaikea paikka”.

³⁵¹ Miettinen (2010, 212) käyttää esimerkkiä metaforien käytöstä talousuutisissa, joita seuratessa voi usein kuulla puhuttavan ihmisen terveyteen liittyvistä metaforista, kuten ”elvytys”, ”leikkaaminen” sekä ”hoito- ja tukimoodot”. Tällaiset lääketieteen termit eivät ole mikään uusi ilmiö keskusteluissa, vaan ovat Miettisen mukaan hahmoteltavissa jo Platonin kirjoituksista.

³⁵² Perelman 1996, 137.

³⁵³ Elisabeth Naucélin blogikirjoitus 14.06.2010 ”Naucélin kräver mera djup i SFP:s utrikespolitik”.

³⁵⁴ Perelman (1996, 137–138) käyttää esimerkkinä ”tuolin jalkaa” tällaisesta uinuvasta metaforasta. Hänen mukaan tällaiset metaforat paljastuvat esimerkiksi silloin, kun asioita käännetään kieleltä toiselle.

³⁵⁵ Vesa-Matti Saarakkalan blogikirjoitus 14.09.2010 ”Mukana Presidenttifoorumissa 14.9”.

Lähdeaineistossa Perelmanin kuvaamaa esimerkkiä uinuvasta metaforasta, on linjan lisäksi, puhuminen suunnasta. On olemassa siis jokin ”oikea” suunta, jota kohti ollaan kulkemassa.

”[...]Suomi vähentää joukkojaan ensi vuonna neljänneksellä. Suunta on oikea, mutta joukkojen täydellisen vetämisen aikataulu puuttuu.”³⁵⁶

”[...]Afganistanin sotilaallisen kriisinhallinnan, siviilikriisinhallinnan ja kehitysyhteistyön jatkumossa painopisteiden hallittu siirto on oikea suunta.”³⁵⁷

On huomattava, että opposition, kuin myös hallituspuolueen kansanedustaja käyttävät samoja kielikuvia puhuessaan samasta aiheesta. Suunnasta puhuminen onkin Lakoffin ja Johnsonin mukaan yksi yleisistä käytettävistä kielikuvista. Ajatus perustuu siihen, että kuvaamme elämää matkana. Yleisessä kielenkäytössä elämän suunnat, jotka viittaavat onnellisuuteen tai onnistumiseen, ovatkin juuri ”ylöspäin” tai ”eteenpäin”.³⁵⁸

5.4 Muita argumentin vahvistamisen tapoja

Vasta-argumentilta suojautuminen on myös yksi tapa vahvistaa omaa argumenttia. Sillä tarkoitetaan tilannetta, jossa omaa argumenttia pyritään suojamaan ja peittämään. Se ilmenee esimerkiksi mutta-sanan käytöllä.

”[...]Terrorismia emme pelkää, mutta ISAF-operaatio on loputon suo.”³⁵⁹

Kirjoittaja vahvistaa yleisöään puhumalla me-muodossa, jossa ensin vahvistaa, ”emme pelkää”, jonka jälkeen hän esittää, oman kantansa, ”mutta”. Suoninen kutsuu tällaista puhetapaa myös itsetodisteluksi³⁶⁰. Kirjoittaja ikään kuin puolustaa jotain mikä ei välttämättä suoraan vielä ole joutunut uhatuksi.

³⁵⁶ Jyrki Yrntiahon blogikirjoitus 12.12.2011 ”Valtioneuvoston selonteko Afganistanin tilanteesta ja Suomen konnaistuesta Afganistanille”.

³⁵⁷ Sari Palmin blogikirjoitus 12.12.2011 ”Maanantaina maakuntavaltuustoa ja Afganistania”.

³⁵⁸ Lakoff ja Johnson 1980, 14–18.

³⁵⁹ Jussi Niinistön blogikirjoitus 12.12.2011 ”Hallitusti ulos Afganistanista”

³⁶⁰ Suoninen (2004, 125–126) viittaa tällä diskursseihin, jotka ovat niin hallitsevassa asemassa, että niiden puolesta puhutaan, vaikkei kyseinen tilanne sitä edellyttäisi. Tässä se olisi terrorismidiskurssi.

*”[...]Suomi päätti lähettää Afganistaniin runsaat 50 uutta sotilasta. Päätös ei ollut helppo, mutta välttämätön.”*³⁶¹

Jokinen näkee tämän tavan myös suostuttelevana retoriikkana. Kirjoittaja ensin liittoutuu oletetun yleisön mielipiteen kanssa, toteamalla ”päätös ei ollut helppo”, jonka jälkeen paljastaa vasta oman mielipiteensä asiasta, joka tässä tapauksessa oli, ”välttämätön”.³⁶²

Sana ”välttämätön” on myös ääri-ilmaisu³⁶³, jonka käyttöä on aineistosta havaittavissa. Käytännössä tällaisia ilmauksia, kuten ”ei koskaan”, ”välttämätön” ja ”on päivän selvää” käyttämällä on tarkoitus kuvata asia vastaansanomattomasti.³⁶⁴ Tätä vakuuttamisen keinoa käytetään kaikissa diskursseissa, läpi koko aineiston.

*”[...]Rauhanturvaoperaatiot ovat aina vaarallisia.”*³⁶⁵

*”[...]Det är bra att påminna oss själva om att fredsbevarandet aldrig varit ofarligt eller riskfritt.”*³⁶⁶

Lainauksien mukaan rauhanturvaaminen on *aina* ollut riskinottoa vaativaa ja vaarallista. Asian osoittaminen pikemminkin säännönmukaiseksi, kuin satunnaiseksi kuuluu tähän keinoon.³⁶⁷ Ääri-ilmaisuja käyttämällä kirjoittaja voi siis korostaa käsiteltävästä asiasta haluamiin piirteitä ja tehostaa viestiään.

*”[...]Tämä edellyttää uusia poliittisia aloitteita sisällissodan osapuolten lähentämiseksi, sillä yksin sotilaallisin toimin ei maata koskaan saada rauhoitettua.”*³⁶⁸

Sotilaallisten keinojen mahdollisuuksista ei lainauksen mukaan kannata edes keskustella, koska niillä ”ei koskaan” saada tilannetta rauhoitettua.

³⁶¹ Sampsä Katajan blogikirjoitus 24.02.2010 ”Afganistanissa jatkaminen tärkeää”.

³⁶² Jokinen 1999, 155.

³⁶³ Jokinen 1999, 150.

³⁶⁴ Jokinen 1999, 151.

³⁶⁵ Pekka Haaviston blogikirjoitus 16.02.2011 ”Surulliset uutiset Afganistanista”.

³⁶⁶ Elisabeth Naucclérin blogikirjoitus 13.07.2009 ”Gruppanförande om Finlands internationella militära insatser”.

³⁶⁷ Jokinen 1999, 151.

³⁶⁸ Erkki Tuomiojan blogikirjoitus 17.02.2011 ”Suruviesti Afganistanista”.

*"[...]Maanpuolustuksesta huolta kantavien on ollut vaikea sulattaa sitä, että aina on pitänyt ensimmäisenä tinkiä kertausharjoituksista ja varusmiesten koulutuksesta eikä koskaan kansainvälisistä operaatioista."*³⁶⁹

Lainauksessa kirjoittaja puhuu kotimaan asioista, puhumalla kertausharjoituksista ja varusmiesten koulutuksesta. Vastakohtaksi hän asettaa kansainväliset operaatiot, jotka ääri-ilmaisua käyttäen, ”aina” välttyvät säästöiltä.

Tällainen argumentointi on myös kontrastiparin³⁷⁰ käyttämistä. Lainauksen mukainen kontrastipari, kotimaan puolustus ja kansainvälinen toiminta esiintyykin vahvasti aineistossa. Tämä tulee voimakkaimmin esiin talousdiskurssissa, jossa asetelma oli selkeästi näkyvillä.

Kontrastiparina voi nähdä myös aiemmin tässä luvussa esitetyn kategorisoinnin, *rauhaturvaa* ja *sotilas* kohdalla. Kumpikin rakentaa täysin vastakkaista kuvaa kirjoittajien kuvaamasta tilanteesta.

*"[...]Afganistanissa sotiminen ei ole halpaa lystiä. Se tulee kalliiksi suomalaiselle veronmaksajalle aikana, jolloin rahasta on muutenkin tiukkaa. Sotilaallisen kriisinhallinnan nimissä Afganistaniin käytettävät 33 miljoonaa euroa sekä muut sinne suuntautuvat kymmenet miljoonat eurot olisivat tarpeen omien puolustusvoimiemme menojen kattamiseksi."*³⁷¹

Tällaisia vastakkainasetteluja kirjoittaja käyttää esimerkkien luomiseen. Esimerkiksi kriittiseen puoleen painottuvan talousdiskurssin kohdalla, voi ajatella lukija ymmärtävän rahan olevan ”pois” jostakin, kun se esitetään hänelle esimerkkien kautta.³⁷²

Tähän mennessä tässä luvussa on käsitelty puolustavan retoriikan keinoja oman argumentin vahvistamiseksi. Näillä eri keinoilla on tarkoitus suojata oma esitetty näkemys hyökkäävältä retoriikalta, esimerkiksi ironian käytöltä.³⁷³

*"[...]Puolustusministeri Häkämiehen mukaan myös "kansainvälinen yhteisö on ymmärtänyt ns. exit-strategian merkityksen." Onko puolustusministeri itse ymmärtänyt saman?"*³⁷⁴

³⁶⁹ Jussi Niinistön blogikirjoitus 13.10.2011 ”Säästöehdotuksia puolustusmenoihin”.

³⁷⁰ Jokinen 1999, 153.

³⁷¹ Ville Vähämäen blogikirjoitus 18.02.2010 ”Pentti Oinosen puhe Eduskunnassa 18.2.2010”.

³⁷² Jokinen 1999, 154.

³⁷³ Potter 1996, 112.

Tällaisella hyökkävän retoriikan käytöllä on tarkoitus osoittaa vastapuolen viesti vääräksi ja se voi kohdistua vastapuolen esittämään kommenttiin tai itse kommentin esittäjään. Näitä eri keinoja, olivat ne sitten hyökkäviä tai puolustavia, on syytä nähdä yhtenä kokonaisuutena. Samassa kirjoituksessa, kuten tässäkin käytetyt esimerkit osoittavat, voidaan sujuvasti käyttää metaforaa, ääri-ilmaisua, samalla suojata omaa argumenttia ja silti hyökätä vastapuolen kirjoitusta kohtaan.³⁷⁵

³⁷⁴ Annika Lapintien blogikirjoitus 02.11.2009 ”Afganistanista päättäminen natoministereiltä eduskunnalle”.

6 LOPUKSI

Tutkielman tutkimusongelma tiivistyi muotoon: *miten poliitikot käyttävät blogejaan Suomen sotilaallisesta kriisinhallinnasta keskusteltaessa?* Toisin sanoen, millaisena sotilaallinen kriisinhallinta esiintyy blogiteksteissä ja miten poliitikot muokkaavat todellisuutta blogiteksteillään. Tämä tapahtui tarkastelemalla blogitekstejä kielenkäyttönä ja tekoina, jolloin oli syytä tutkia myös blogitekstien argumentaatio- ja retorisia keinoja, jotta olisi hahmotettavissa, että esitetyt kuvaukset sotilaallisesta kriisinhallinnasta, ovat vain yksi versio todellisuudesta. Tässä työssä käytetty aineisto ei olisi ollut riittävän kattava, jos tavoitteena olisi ollut tarkastella vain yhtä tiettyä kriisinhallinta-operaatiota. Tämä olisi rajannut aineiston koskemaan vain muutamaa kirjoittajaa, ja samalla vähentänyt tutkittavien tekstien määrää.

Tutkielman lopuksi tarkastelen vielä blogiteksteistä tulkitsemieni diskursseja, teksteissä havaitsemieni vaikuttamisen keinoja sekä tässä työssä käytetyn aineiston perusteella syntyneitä vaikutelmia poliitikkojen blogien käytöstä. Analyysin tuloksena tulkitsin aineistosta neljä diskurssia suomalaisesta sotilaallisesta kriisinhallinnasta. Suomen roolit diskursseissa voi jakaa kansainväliselle ja kansalliselle tasolle. Nämä ovat kansainvälisyys-, vaativuus-, kansallisuus- ja talousdiskurssit. Tämän tutkimuksen perusteella sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistuminen tarkoittaa Suomelle siis, paitsi entistä vaativampia operaatioita, myös kansainvälistä yhteistyötä ja samalla oman hyödyn tavoittelua, joka kuitenkin on riippuvaista resurssien vähäisyydestä.

Pääasialliseksi argumentoitavaksi eri diskursseissa vaikutti muodostuvan faktan konstruointi. Asian todellinen laita pyrittiin esittämään juuri kirjoittajan versioksi. Vaativuusdiskurssin retorisenä keinona esiintyi useimmiten faktan konstruointi. Kirjoittajat pyrkivät rakentamaan sotilaallisesta kriisinhallinnasta vaativamman, puhumalla esimerkiksi vaaratilanteista ja hyvästä koulutuksesta. Kansainvälisyysdiskurssin keskeisimpänä keinona voidaan pitää faktan konstruoinnin lisäksi kategorisointia. Toimijoiden osalta kategorisoidaan YK vastaan muut toimijat. Samalla kansainvälisyys kategorisoituu itsessään vastakkaiseksi kansalliselle turvallisuudelle ja puolustukselle. Kansallisuusdiskurssissa vakuuttaminen perustuu yleisön käyttöön. Kirjoituksissa vedotaan esimerkiksi ajatukseen³⁷⁶ Suomesta ”rauhanturvaamisen suurvaltana.” Samalla muodostetaan yhteenkuuluvuutta käyttämällä paljon me-pronominia.

³⁷⁵ Jokinen 1999, 156.

³⁷⁶ Vesa 2007, 524.

Talousdiskurssin käytetyimmäksi vakuuttamiskeinoksi voisi ennakkoon ajatella kvantifioinnin, jossa luvuilla rakennetaan argumentista uskottavampi. Tämä löytyykin käytetyistä keinoista. Kuitenkin vahvimpana keinona esiintyy kategorisointi kotimaan puolustuksen ja kansainvälisen kriisinhallinnan välillä. Myös ääri-ilmaisuja käytetään vahvistamaan tätä diskursia.

Tarkasteltaessa poliitikkojen blogien käyttöä julkisuudessa, voidaan tehdä muutamia havaintoja. Yleisellä tasolla voidaan todeta, ettei blogeissa arvostella toisia poliitikkoja juurikaan, eikä heidän kantojaan käsiteltävään asiaan. Kuten edellä mainituista vakuuttamisen keinoista käy ilmi, painotetaan enemmän omaa näkemystä puolustavaa retoriikkaa. Tulkituista diskursseista voidaan kuitenkin havaita avointa vastakkainasettelua. Vaikuttaa siltä, että tässä esitetyt diskurssit näkökulmina, antavat kirjoittajille pohjan, mihin tukeutua. Tukeutumalla omaan näkökulmaan ja tiettyihin retorisiin keinoihin, on helppo puolustaa omia kantoja.

Blogien käyttöä julkisuudessa voidaan tarkastella aiemmin luvussa kolme esitetyn Ikävalkon julkisuusstrategioiden³⁷⁷ kautta. Blogien käyttöä voidaan pitää tämän teorian mukaan sekä aktiivisena, että passiivisena. Aktiivista strategiaa edustaa se, että niissä esiintyy voimakasta argumentointia, eikä niinkään päiväkirjamaista pohdintaa, esimerkiksi suomalaisesta ulko- ja turvallisuuspolitiikasta. Passiivista strategiaa edustaa taas blogikirjoitusten vähyys. Vaalikauden 2011 kansanedustajista alle neljäsosa kirjoitti blogeissaan ulko- ja turvallisuuspolitiikasta.

Blogien yleisösuhteen tarkastelu ei myöskään ollut niin suoraviivaista, kuin sen aluksi olisi voinut mieltää. Blogien mahdollista yleisöä voikin tarkastella eri näkökulmista. Sitä voidaan tarkastella esimerkiksi kirjoitustyylin tai julkisuuden kautta. Aineiston perusteella, blogien käytöllä ei yritetäkään saavuttaa uutta yleisöä. Esimerkiksi äidinkielenään ruotsia puhuvat kansanedustajat olivat kirjoittaneet blogitekstinsä ruotsinkielisinä, ja suomenkielellä löytyi joko lyhennelmä, tai ei lainkaan tekstiä. Jos kansanedustajan blogi on vain esimerkiksi ruotsinkielisenä, yritetäänkö silloin tavoittaa mahdollisimman suurta lukijakuntaa? Mitä taas kertoo kirjoittajan olettamasta yleisöstä, jos hän toivottaa ”hyvää alkanutta viikkoa maakuntaan”?

Oli kirjoittajan tavoiteltava yleisö mikä tahansa, yhteinen yleisö kaikille blogeille vaikutti kuitenkin olevan julkisuus ja media. Analyysin perusteella kirjoittajat esiintyivät blogeissa kuin olisivat esiintyneet medialle. Medialle esiintymisen voi nähdä esimerkiksi siinä, että mediaa

³⁷⁷ Ikävalko 1996, 28–29.

käytettiin yhtenä argumentin vahvistamisen keinona. Lisäksi mediassa esitettyä uutista saatettiin korjata tai lisätä siihen omia kommentteja. Kirjoittajat toivat uutisten kommentoinnin lisäksi kirjoituksissaan esiin näkyvyyttään muussa mediassa. Tietoisesta julkisuuden käytöstä kertoo myös se, että kirjoittajat julkaisevat sivuillaan eduskunnassa pitämiään puheita. Eduskunnassa esitettyjen puheenvuorojen löytyessä myös sen omilta verkkosivuilta, on kyseessä siis omalle puheenvuorolle huomion ja julkisuuden hakeminen. Näin voi ajatella olevan varsinkin, jos puheenvuoron pitäminen on jäänyt aikomuksen asteelle. Julkisuus, jossa kirjoittajat toimivat on näin ollen sama, missä esimerkiksi Helsingin Sanomat toimii. Yleisesti poliitikkojen blogien ja median suhde vaikuttaa tämän tutkielman ulkopuolellakin olevan molemminpuolinen, koska media uutisoi blogikirjoituksia sellaisenaan.

Blogeihin liitetään määritelmässä usein ominaisuuksia, kuten linkittyminen muihin blogeihin, kommentointimahdollisuus ja nopea päivitystahti. Kansanedustajien blogit eivät pääosassa tarkasteltavien blogien osalta sijaitse yleisimmillä blogisivustoilla. Samoin on havaittavissa, etteivät tässä tarkastellut blogit kirjoittajineen muodosta blogosfääriä³⁷⁸, kuin osittain. Voidaan ajatella, etteivät poliitikot halua kerätä kommentteja keneltä tahansa, tai mille tahansa heidän kirjoittamalleen viestille. Kommentointi oli mahdollista kuitenkin joillakin sivustoilla.

Poliitikkojen käymä keskustelu verkossa bloginsa lukijoiden kanssa voisi olla mahdollisesti oma tutkimuskohteensa. Tutkielmassa ei huomioitu eikä kartoitettu blogiteksteihin mahdollisesti kirjoitettuja kommentteja. Tämän voi samalla nähdä kritiikkinä tälle tutkimukselle. Kritiikkinä voi esittää myös sen, ettei tutkimuksessa tarkastella kvantitatiivisella analyysillä juurikaan aineistoa tai tulkittuja diskursseja. Aineistosta tehdyt havainnot olisivat saattaneet mahdollistaa tilastointia kirjoittajien puoluetustoista ja painotuserojen tarkastelua eri diskursien osalta. Yleisesti blogin määritelmäksi tarjotaan usein henkilökohtaisuutta. Poliitikon blogille havaintojen perusteella julkisuus on määrittelevämpi tekijä kuin henkilökohtaisuus.

³⁷⁸ Blogosfäärin määritelmästä esimerkiksi Lietsala & Sirkkunen 2008, 31.

AINEISTO JA LÄHTEET

BLOGIAINEISTO

Kansanedustajien blogilista Eduskunnan verkkosivuilla

[<http://web.eduskunta.fi/Resource.phx/eduskunta/organisaatio/kansanedustajat/blogit.htx>] Luettu 12.02.2013.

Kansanedustajien blogit:

Arhimäki, Paavo [<http://www.paavoarhinmaki.fi/blogi/arkisto/>] Luettu 25.01.2012.

11.03.2008 ”Hei, meitä natotetaan! ”

06.04.2008 ”Nato-hampaat”

27.07.2009 ”Hei, me ei puhuta sodasta”

03.11.2010 ”Sotajoukot pois Afganistanista”

25.01.2011 ”Hyvinvointia NATO-aseiden sijaan”

27.01.2011 ”Afganistanista ei voi vaieta vaaleissa”

11.10.2011 ”Nato tulisi kalliiksi”

25.11.2011 ”Parveketupakointi ja YK:n rooli”

Blomqvist, Thomas [http://www.thomasblomqvist.com/thomas_funderingar.htm] Luettu 16.12.2011.

”Vecka 48/2008”

”Vecka 11/2008”

Gestrin, Christina [http://gestrin.blogspot.fi/2009_01_01_archive.html] Luettu 05.01.2012.

23.01.2009 ”FREDAG, JANUARI 23, 2009”

Gran-Laasonen, Sanni [<http://sanni2011.fi/blogi/>] Luettu 17.03.2012.

15.02.2011 ”Suru-uutisia Afganistanista”

Gästgivars, Lars [<http://www.lasseg.fi/index.php?mID=5>] Luettu 17.03.2012.

13.08.2011 ”Tal till krigsinvaliderna Carpella”

Haavisto, Pekka [http://www.pekkahaavisto.net/?page_id=92] Luettu 16.12.2011.

02.08.2010 ”Rypäleaset ja Suomi”

12.08.2010 ”Miksi YK-operaatiot ovat Suomelle tärkeitä?”
28.09.2010 ”Valikoiva asepalvelus on vaihtoehto”
18.11.2010 ”Venäjistä”
16.02.2011 ”Surulliset uutiset Afganistanista”
09.03.2011 ””Meniskö rauhanturvaajaks vai sivariin?””
18.03.2011 ”YK:n vahva Libya-päätös”
07.09.2011 ”Jalkaväkimiinoista luovuttava”

Hakola, Juha [http://www.juhahakola.fi/index.php?p=1_6_Ajankohtaista] Luettu 17.03.2012.
03.12.2009 ”VÄITE RAUHANTURVAAJIEN LIIAN VARHAISESTA KOTIINPALUSTA
ON PERUSTEETON (3.12.2009)”

Halla-Aho, Jussi [<http://www.halla-aho.com/scripta/>] Luettu 05.01.2012.
06.10.2010 ”NATO-jäsenyys, maanpuolustus, asevelvollisuus””

Henriksson, Anna-Maja [<http://www.anna-maja.fi/>] 16.12.2011.
30.09.2010 ”Visst skall vi ha allmän värnplikt !”
13.10.2010 ”Utdimmitterad från försvarskursen”

Häkämies, Jyri [<http://www.hakamies.fi/blogi/2011/09/>] Luettu 17.03.2012.
23.05.2010 ”Säkylästä Begeniin”
16.02.2011 ”Pysäyttävä tieto”
24.03.2011 ”Maltilla Libyasta”
30.03.2011 ”Kyyhkyt ja haukat”

Immonen, Olli [<http://immonen.puheenvuoro.uusisuomi.fi/>,
<http://olliimmonen.net/kirjoitukset.html>] Luettu 05.01.2012.
29.11.2011 ”Aika vetäytyä Afganistanista”
12.12.2011 ”P: Toivoton tehtävä Afganistanissa”

Kaikkonen, Antti [<http://www.anttikaikkonen.fi/blogi.html>] Luettu 05.01.2012.
07.02.2010 ”Puhemiesvaalia ja Afganistania”
14.04.2010 ”Kansanedustaja Antti Kaikkonen: Nato –kansanäänestys presidentinvaalien
yhteyteen 2012”

Kantola, Ilkka [<http://www.ilkkakantola.net/paivakirja>] Luettu 05.01.2012.

04.12.2009 ”Kestävä Afganistan tavoitteeksi”

23.08.2011 ”Suomi idän ja lännen rajalla”

Kataja, Sampsu [http://www.sampsakataja.fi/blogi_n.php] Luettu 05.01.2012.

27.03.2008 ”NRF lisää turvallisuutta”

17.04.2008 ”Turvatakuille takuut”

27.08.2008 ”Propagandasotaa Georgiasta”

11.02.2009 ”Nato-jäsenyydelle vahvat perusteet”

24.02.2010 ”Afganistanissa jatkaminen tärkeää”

02.04.2011 ”Ruotsi sodassa”

Kiljunen, Kimmo [<http://kiljunen.puheenvuoro.uusisuomi.fi/>] Luettu 17.03.2012.

08.09.2010 ”Suurvallaksi julistautumalla”

Kontula, Anna [<http://annakontula.fi/blogi/>] Luettu 17.03.2012.

17.10.2009 ”Rauhanaseet Afganistanissa”

Korkeaoja, Juha [<http://www.korkeaoja.net/>] Luettu 16.12.2011.

30.11.2009 ”Talvisodan alkamisen 70-vuotis muistotilaisuus”

12.12.2009 ”Suomi rauhanturvaajana – mikä on roolimme tulevaisuudessa”

10.04.2010 ”Juhlapuhe Sallan Jälleenrakennus- ja sota-ajan museon avajaisissa 10.4.2010”

31.05.2010 ”Afganistan askarruttaa”

18.07.2010 ”VPL Pyhäjärven pitäjäjuhlassa pidetystä puheesta Kauvatsalla 18.7.2010”

15.09.2010 ”Nato-jäsenyyden vaikutus yleiseen asevelvollisuuteen”

15.03.2011 ”Keskusta puolustaa yleistä asevelvollisuutta”

Koskinen, Johannes [<http://johanneskoskinen.fi/kirjoitukset/blogi/>] Luettu 17.03.2012.

02.01.2008 ”Pilkkuvirheen tuolla puolen”

10.04.2008 ”Vakautta tarvitaan ulkopoliitikassa”

30.09.2010 ”Sotilasmenot karsintaan”

Kurvinen, Esko [<http://www.eskokurvinen.fi/>] Luettu 17.03.2012.

06.12.2009 ”Kunnioitetut sotiemme veteraanit, arvoisat...”

15.11.2011 ”Uudistuksella rakennetaan 2020-luvun puolustusvoimat.”

Lapintie, Annika [<http://lapintie.vas.fi/>] Luettu 13.01.2012.

- 29.05.2008 ”Täyskielto rypäleiseille”
- 25.06.2008 ”Voimapolitiikan aika on ohi”
- 20.09.2008 ”Sinivihreä hallitus militarisoi Suomea”
- 31.10.2008 ”Rypäleasepäätös vesittää Ahtisaaren Nobel-palkinnon”
- 02.11.2009 ”Afganistanista päättäminen natoministereiltä eduskunnalle”
- 02.12.2009 ”Sotilaiden sijaan lisää siviiliapua Afganistanille ”
- 27.01.2010 ”Haluaako kokoomus sotaa?”
- 02.03.2010 ”Sotilasliitto Nato kokousta Helsingissä”
- 10.06.2010 ”Mitä suomalaiset joukot oikein tekevät Afganistanissa?”
- 24.08.2010 ”Puhuuko Urpilainen Nato-jäsenyydestä vai Afganistanista?”
- 29.03.2011 ”Rahan haaskausta!”
- 10.04.2011 ”Suomesta ei Libyan sisällissodan osapuolta”
- 01.12.2011 ”Kehitysyhteistyö ja YK:n operaatiot jäsenmaksua kuulumisesta ihmiskuntaan”
- 12.12.2011 ”Suomi takaisin perinteiseen YK:n rauhanturvaamiseen”

Naüclér, Elisabeth [<http://www.naücler.ax/category/veckobrev/>] Luettu 25.01.2012.

- 11.03.2008 ”Finlands deltagande i Natos snabbinsatsstyrkas verksamhet”
- 26.03.2008 ”Anförande om Finlands deltagande i Natos snabbinsatsstyrkas verksamhet”
- 29.04.2008 ”Anförande om civilpersonals deltagande i krishantering”
- 10.09.2008 ”Anförande om Georgiens situation”
- 26.09.2008 ”Budgetmotion om civil krishantering”
- 06.03.2009 ”Naüclér i plenidebatt om Afghanistan och självstyrelselagen”
- 13.06.2009 ”Finlands säkerhets- och försvarspolitik (replik)”
- 30.06.2009 ”Säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen”
- 30.06.2009 ”Finlands deltagande i ISAF-operationer i Afghanistan”
- 13.07.2009 ”Gruppenförande om Finlands internationella militära insatser”
- 23.07.2009 ”Naüclér om krishantering”
- 01.10.2009 ”Debatt om Afghanistan”
- 08.10.2009 ”Naüclér i plenidebatt om Afghanistan”
- 18.12.2009 ”Naüclér i plenidebatt om Afghanistan”
- 13.04.2010 ”Naüclér höll gruppenförandet om Finlands deltagande i ISAF-operationen”
- 14.04.2010 ”Naüclér i aktualitetsdebatt om Afghanistan”
- 07.06.2010 ”Finlands säkerhets- och försvarspolitik”

14.06.2010 ”Nauc ler kr aver mera djup i SFP:s utrikespolitik”
30.09.2010 ”Nauc ler aktiv i krishanteringsdebatt”
30.09.2010 ”Nauc ler ställde fråga om krishantering”
05.04.2011 ”Utrikesminister Stubb, svar på Nauc lers sp rsm l om säkerheten i Adenviken”
06.06.2011 ”Vecka 22 – Det är det som kallas demokrati”
23.08.2011 ”Vecka 33 – Från Savolax  ver Tibet och  land till Afghanistan”

Niinistö, Jussi [<http://jussiniinisto.fi/>] Luettu 16.12.2011.

27.08.2010 ”Ruotsin tie ei ole meidän tiemme”
30.09.2010 ”Nelj n kuukauden intti?”
12.11.2010 ”Operaatio Atalanta”
23.01.2011 ”Vanhat puolueet leikkaamassa puolustuskyvystä”
09.02.2011 ”Kriisinhallinta ja terrorismi”
16.02.2011 ”Suomi pois Afganistanista – hallitusti”
08.03.2011 ”Varuskuntaverkon oltava kattava”
13.03.2011 ”Umpikuja uhkaa...”
05.04.2011 ”Onko massavanheneminen totta?”
06.04.2011 ”Merirosvojahtia Arabianmerell ”
07.04.2011 ”Nato-jäsenyys: tosiasiat tunnustettava”
15.05.2011 ”Koko kansan puolustusvoimat”
28.06.2011 ”S st t rapauttavat puolustuskykyä”
30.09.2011 ”Politiikkaa puolustusuudistukseen”
03.10.2011 ”Ruotsin puolustusvoimauudistus ja Suomi”
13.10.2011 ”S st ehdotuksia puolustusmenoihin”
27.10.2011 ”Eriävä mielipide puolustusvaliokunnassa”
10.11.2011 ”Puolustus pidettävä kohtuullisella tasolla”
01.12.2011 ”Onko Libanoniin lähtijöitä?”
12.12.2011 ”Hallitusti ulos Afganistanista”

Oinonen, Lauri [<http://laurioinonen.blogspot.fi/>] Luettu 17.03.2012.

15.02.2011 ”helmikuun 15.päivän illalla”

Palm, Sari [<http://www.saripalm.net/kirjoitukset/>] 17.03.2012.

10.02.2010 ”Vaikea paikka”

12.12.2011 ”Maanantaina maakuntavaltuustoa ja Afganistania”

Pelkonen, Jaana [<http://www.jaanapelkonen.com/blogit>] Luettu 05.01.2012.

28.03.2011 ”Suomen paikka Natossa

Rauhala, Leena [<http://www.leenarauhala.fi/ajankohtaista>] Luettu 25.01.2012.

28.03.2011 ”Suomen rooli Libyassa”

01.12.2011 ”Libanonin rauhanturvaamisoperaatiosta”

Reijonen, Eero [<http://www.eeroreijonen.net/category/paivakirja/>] Luettu 17.03.2012.

08.10.2010 ”Mietteitä puolustuksesta ja koulutuksesta”

Räsänen, Päivi [<http://www.paivirasanen.fi/ajankohtaista>] Luettu 05.01.2012.

24.11.2009 ”Presidentin vieraana”

Saarakkala, Vesa-Matti [<http://www.saarakkala.fi/>] Luettu 25.01.2012.

14.09.2010 ”Mukana Presidenttifoorumissa 14.9”

24.11.2011 ”Suomi on astumassa todelliseen miinaan”

Savolainen, Pertti [<http://www.perttisalolainen.fi/fi/Blogi/>] Luettu 17.03.2012.

21.08.2008 ”Georgian sota 21.8.2008”

31.03.2011 ”Suomen jättäminen ulos Naton Lontoon kokouksesta ihmetyttää!”

Satonen, Arto [<http://www.satonen.fi/>] Luettu 25.01.2012.

26.11.2009 ”Puhe Paasikivi-Seurassa”

24.05.2010 ”Puhe Nuijasodassa”

Savola, Mikko [<http://www.mikkosavola.fi/>] Luettu 25.01.2012.

01.11.2011 ”Kertausharjoitusten alasajo vaarantaa maanpuolustuksen!”

Seurujärvi, Janne [<http://www.seurujarvi.fi/index.php?name=News&nodeIDX=114243>]

Luettu 17.03.2012

16.06.2009 ”Janne Seurujärven turvallisuus- ja puolustuspoliittista selontekoa koskeva puhe”

23.09.2010 ”Janne Seurujärven vastaukset Lapin Kansan puolustusvoimia koskevaan kyselyyn”

Sinnemäki, Anni [<http://annisinnemaki.net/>] Luettu 05.01.2012.

26.11.2009 ”Puhe Paasikivi-Seurassa”

24.05.2010 ”Puhe Nuijasodassa”

Soukola, Ismo [<http://www.ismosoukola.fi/blogi.html>] Luettu 17.03.2012.

07.09.2011 ”Ottawan sopimus takaa liukumiinat ”

Stubb, Alexander [<http://www.alexstubb.com/fi/#.USytm6KGFqw>] Luettu 05.01.2012.

03.03.2008 ”EU, Suomi ja Kosovo”

18.04.2008 ”Pohjoismaista yhteistyötä”

18.06.2008 ”Afganistania Pariisissa”

27.06.2008 ”Natossa”

06.09.2008 ”Gymnich”

18.09.2008 ”Keski-Aasia keskiössä”

03.10.2008 ”Amerikan ja Aasian osastolla”

25.11.2008 ”Removearms.com”

15.01.2009 ”Erityisedustaja Afrikan alueelle”

23.01.2009 ”Selonteko paketissa”

02.02.2009 ”10 teesiä Euroopasta”

23.02.2009 ”Ulkoministerikokous Brysselissä”

03.03.2009 ”Tshadissa joukkoja tapaamassa”

09.03.2009 ”Huomioita Afrikan matkalta”

10.03.2009 ”Ihmisoikeuksia”

18.03.2009 ”Maailmanpolitiikan galna dagar I”

28.03.2009 ”Mietteitä Gymnichistä”

31.03.2009 ”Afganistan-päivä Haagissa”

01.07.2009 ”Ruotsi puheenjohtajamaaksi”

19.08.2009 ”Vaalien aattona”

21.08.2009 ”Reykjavik meno-paluu”

24.08.2009 ”Suurlähettiläspäivien satoa”

28.08.2009 ”R2P”

03.09.2009 ”Ihmisoikeudet ulkopoliitikamme keskiössä”

05.09.2009 ”Lähi-idästä ja Afganistanista”

15.09.2009 ”Brysselin saldo”

27.10.2009 ”Luxin tuomisia”

03.11.2009 ”Afganistania Kiinasta”
23.11.2009 ”Puhelu EU:n ulkoministerille”
18.01.2010 ”Afganistania Riadissa”
22.01.2010 ”Päätös Afganistanista”
28.01.2010 ”Lontoon Afganistan-konferenssi”
03.02.2010 ”Camp Ville”
07.02.2010 ”Pohdintoja Balkanin matkalta”
04.03.2010 ”Nato-semma”
23.03.2010 ”Afrikkaa”
31.03.2010 ”Tshadin tilanne”
23.04.2010 ”Tallinnassa”
26.06.2010 ”Luxissa”
11.06.2010 ”Afganistanissa joukkojen kanssa”
11.09.2010 ”Huippukokouksia Lissabonissa”
24.11.2010 ”EU:n taistelujoukot”
03.12.2010 ”Euroopan turvallisuuspolitiikassa tapahtuu”
22.03.2011 ”Japani, Afganistan ja Perässähiittäjä”
23.03.2011 ”Libyasta jälleen”
04.04.2011 ”Kolme vuotta”
16.05.2011 ”Turvallisuusneuvostokampanjaa ja kaukaisia vieraita”
22.06.2011 ”Jäähyväisiä ja rauhanvälitystä”

Sumuvuori, Johanna [<http://www.sumuvuori.net>] Luettu 17.03.2012.

11.03.2008 ”Ryhmäpuhe: Valtioneuvoston selonteko Suomen osallistumisesta Naton nopean toiminnan joukkojen (Nrf) täydentävään toimintaan”
11.02.2009 ”Sumuvuori ryhmäpuheessa Turvallisuuspoliittisesta selonteosta: Ase- ja siviilipalveluksesta kokonaisvaltainen selvitys”
11.02.2009 ”Ryhmäpuhe: Turvallisuuspoliittisen selonteon lähetekeskustelu”
16.09.2010 ”Täysistuntopuheenvuoro: Vuoden 2011 talousarvion lähetekeskustelu”
23.11.2010 ”Täysistuntopuheenvuoro: Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan, Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön Suomen valtuuskunnan toimintakertomukset 2009”
24.11.2010 ”Sumuvuori ryhmäpuheessa: Unionin kriisinhallintakykyä käytettävä joustavammin”

13.12.2010 ”Täysistuntopuheenvuoro: Vuoden 2011 talousarvion
palautekeskustelupuheenvuoro”

12.02.2011 ”Maata ei puolusteta varuskunnista käsin”

Tennilä, Esko-Juhani [<http://tennila.vas.fi>] Luettu 17.03.2012.

03.05.2010 ”Natoa tarkkailemassa - kolumni kansan tahdossa”

Tossavainen, Reijo [<http://www.reijotossavainen.net/blogi.html>] Luettu 05.01.2012.

28.07.2010 ”Venäjä haluaa alistaa naapurimaat”

05.01.2011 ”Suomalaisten paras pysics erossa Naton sodista”

16.02.2011 ”Suomalaissotilaat pois Afganistanista”

19.02.2011 ”Suomalaiset sotilaat pois Afganistanista mahdollisimman pian”

22.02.2011 ”Kataisella väärät Afganistan perusteet”

21.03.2011 ”Suomen Hornetit Libyaan?”

11.10.2011 ”Eduskunnassa keskusteltiin maanpuolustuksesta”

Tuomioja, Erkki [<http://www.tuomioja.org/index.php?mainAction=showPage&id=1>] Luettu

16.12.2011. Tuomiojan vuosien 2009–2010 materiaali saatu käyttöön eduskunta-avustajalta.

Materiaali tekijän hallussa.

26.05.2009 ”Suomi rauhanturvaajana”

26.08.2009 ”Kypäräpappikokoomus taas vauhdissa”

30.09.2009 ”Suomi Afganistanissa”

23.10.2009 ”Puolustusministeri sekoilee”

17.02.2010 ”EU ei ole eikä siitä tule sotilaallista supervaltaa”

29.05.2010 ”Suomi ja Ruotsi Afganistanissa”

14.09.2010 ”Suomi rauhanvälityksen suurvallaksi?”

27.01.2011 ”Turvalausekkeista”

17.02.2011 ”Suruviesti Afganistanista”

30.03.2011 ”Libya ja Suomi”

01.10.2011 ”Suomi ja rauhanvälitys”

Tuppurainen, Tytti [<http://tytti.info/kirjoitukset/>] Luettu 05.01.2012.

01.12.2011 ”Libanon-operaatio on perusteltu”

Tynkkynen, Oras [http://www.orastynkkynen.fi/?page_id=2697] Luettu 17.03.2012.

13.06.2009 ”Usein kysytyt kysymykset”

Tölli, Tapani

[http://park.xxshouldbe.com/tolli/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=23&Itemid=136] Luettu 17.03.2012.

02.09.2008 ”Vastatuuleen”

Uotila, Kari [<http://www.kariuotila.fi/blogi.html>] Luettu 16.12.2011.

18.12.2009 ”Kielletty aihe ”

19.02.2010 ”Pakkoarmeija puhuttaa”

15.10.2010 ”Asevelvollisuuskeskustelussa vaiettu keskeisistä asioista”

17.02.2011 ”Eri mieltä Soinin kanssa”

Urpilainen, Jutta [<http://www.juttaurpilainen.fi/blogi.php?id=71&arkisto>] Luettu 17.03.2012.

21.03.2011 ”Humanitaarinen apu ja tuki YK:lle ensisijaista”

Vahasalo, Raija [<http://www.vahasalo.fi/blog/>] Luettu 16.03.2012.

15.04.2009 ”Rauha ei ole sodan puutetta”

02.12.2010 ”Mikä on maanpuolustuksen arvo?”

Viitanen, Pia [http://www.piaviitanen.net/mita_mielta/blogini/?x121456=b119587] Luettu 16.12.2011.

14.02.2009 ”JAA, EI, VAARINHOUSUT”

Virolainen, Anne-Mari [<http://www.annemarivirolainen.fi/>] Luettu 20.03.2012.

11.02.2009 ”Turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko eduskunnan syynissä”

27.04.2009 ”Ilmatorjuntaa maan huipulla”

29.09.2010 ”Ryhmäpuhe kriisinhallintaoperaatio Atalantasta”

Vähämäki, Ville [<http://vahamaki.puheenvuoro.uusisuomi.fi/>] Luettu 20.03.2012.

18.02.2010 ”Oinonen: Afganistan on sotilasoperaatio”

Wallin, Stefan [<http://stefanwallin.blogsome.com/>] Luettu 16.12.2011.

02.06.2011 ”Dagen efter den trettonde dagen”

28.06.2011 ”Ett väntat besked - i väntan på följande”

16.07.2011 ”Hur spara på ett trovärdigt försvar?”

14.08.2011 ”Vår fantastiska Nato-debatt”

Wikman, Sofia [<http://www.sofiavikman.fi/blogi/>] Luettu 16.12.2011.

20.12.2011 ”Puolustusvoimia uudistetaan”

Yrttiaho, Jyrki [<http://jyrkiyrttiaho.fi/>] Luettu 20.03.2012.

30.06.2011 ”Täysistuntopuheenvuoro: Hallitus ei ole haudannut Nato-haaveita”

20.10.2011 ”Suomalaisten sotilaiden kotiuttaminen Afganistanista”

12.12.2011 ”Valtioneuvoston selonteko Afganistanin tilanteesta ja Suomen kokonaistuesta Afganistanille”

15.12.2011 ”Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2012 – puolustusministeriön hallinnonala”

Östman, Peter [<http://www.peterostman.fi/fi/blogi/>] Luettu 17.03.2012.

07.01.2010 ”Halutaanko kääntää katseet muualle, pois omista ongelmista?”

01.11.2011 ”Suomen rooli Afganistanissa”

LEHDISTÖ

Helsingin Sanomat. 29.12.1994. ”Puolustusoppi omista lähtökohdista”. Pääkirjoitus.

Helsingin Sanomat. 03.04.2006 ”Parikymmentä kansanedustajaa pitää netissä avointa päiväkirjaa”. s. A6.

Helsingin Sanomat. 21.07.2007 ”Ulkoministeri Ilkka Kanerva haluaa vahvistaa Suomen läsnäoloa Afganistanissa”. s. A5.

Helsingin Sanomat. 16.03.2008 ”Vajaa puolet kansanedustajista bloggaa” s. C1.

Helsingin Sanomat. 08.05.2011. ”Silmät kosteina rauhanturvaamisesta”. Pääkirjoitus.

Helsingin Sanomat. 01.12.2011. ”Eduskunta tuki rauhanturvaajien lähettämistä Libanoniin”. s. A10.

Helsingin Sanomat.13.01.2013. ”Jussi Niinistö: Suomella ei ole maanpuolustuksessa varaa sinisilmäisyyteen”. Verkkouutinen.

[<http://www.hs.fi/politiikka/Jussi+Niinist%C3%B6+Suomella+ei+ole+maanpuolustuksessa+v+araa+sinisilm%C3%A4isyyteen/a1305637210077>] Luettu 13.01.2013.

TUTKIMUSKIRJALLISUUS

Alasuutari, Pertti. 1996. *Toinen tasavalta. Suomi 1946–1994*. Tampere: Vastapaino.

Berger, Peter & Luckmann, Thomas. 1994. *Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen*. Suom. Vesa Raiskila. Helsinki: Gaudeamus.

Burr, Vivien. 1998. *An Introduction to Social Constructionism*. 3.painos. London: Sage.

Domingo, David, & Heinonen, Ari. 2008. "Weblogs and journalism. A typology to explore the blurring boundaries". *Nordicom Review* 29(1), s. 3–15.

Donnelly, Jack. 2005. "Realism". Teoksessa Burchill, Scott & Devetak, Richard & Linkletter, Andrew & Paterson, Matthew & Reus-Smith, Christian & True, Jacqui (toim.). 2005. *Theories of international relations*. 3.painos. s. 29–54. New York: Palgrave.

Eriksson, Päivi & Kovalainen, Anne. 2008. *Qualitative methods in business research*. London: Sage.

Eskola, Jari. 1995. "Faktorianalyysi ja diskursiiviset tulkinnat". Teoksessa Jari Eskola & Jukka Mäkelä & Juha Suoranta (toim.). *Ihmistieteiden 1990 luvun metodologiaa etsimässä*. Lapin yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja C8. s. 247–258. Rovaniemi.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha. 1999. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. 3. painos. Jyväskylä: Gummerus.

Fairclough, Norman. 1997. *Miten media puhuu*. Suom. Virpi Blom ja Kaarina Hazard. Tampere: Vastapaino.

Fairclough, Norman. 2003. *Analysing Discourse. Textual Analysis for Social Research*. London: Routledge.

Fiske, John. 1996. *Merkkien kieli. Johdatus viestinnän tutkimiseen*. 4. painos. Tampere: Vastapaino.

Forsberg, Tuomas & Vaahtoranta, Tapani. 1993. "Suomen ulkopoliittikka tutkimuksen kohteena". Teoksessa Forsberg, Tuomas & Vaahtoranta, Tapani (toim.). *Johdatus Suomen ulkopoliittikkaan : kylmästä sodasta uuteen maailmanjärjestykseen*. s. 9–24. Helsinki: Gaudeamus.

Foucault, Michel. 1970. "The order of discourse". Teoksessa Shapiro, Michael (toim.). 1984. *Language and Politics*. Oxford: Basil Blackwell publisher.

Hakovirta, Harto. 2002. *Maailmanpolitiikka: Teoria ja todellisuus*. Jyväskylä: Kustannus 54.

Hall, Stuart. 2002. *Identiteetti*. Suom. Mikko Lehtonen & Juha Herkman. 2.painos. Tampere: Vastapaino.

Haverinen, Karoliina. 2009. *Kansanedustajaehdokkaiden julkisuuskuvan rakentuminen ehdokkaiden blogeissa ennen vuoden 2007 eduskuntavaaleja*. Pro gradu –tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Heiskala, Risto. 1990. ”Tulkinnan koeteltavuus ja aikakauslehden analyysi.” Teoksessa Mäkelä, Klaus (toim.). *Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta*. s. 242–263. Helsinki: Gaudeamus.

Hellsten, Iina. 1999. ”Monistettu Dolly. Johdatusta metafora-analyysiin. Teoksessa Kantola, Anu & Moring, Inka & Väliverronen, Esa. *Media-analyysi. Tekstistä tulkintaan*. s. 64–92. Tampere: Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.

Herkman, Juha. 2008. ”Politiikan viihteellistymistä vai professionalisoitumista? Haastattelututkimus vuoden 2006 presidentinvaaleista”. *Politiikka : Valtiotieteellisen Yhdistyksen Julkaisu*, 2(50), s. 87–99.

Isotalus, Pekka. 1998. ”Euroehdokkaat kotisivuillaan” Teoksessa Isotalus, Pekka (toim.). 1998. *Kaveri vai peluri. Poliitikko mediassa*. s. 152–171. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.

Jackson, Thaddeus & Krebs, Ronald R. 2007. “Twisting Tongues and Twisting Arms: The Power of Political Rhetoric”. *European Journal of International Relations*. Vol. 13(1) s. 35–66. Sage.

Jackson, Robert & Sørensen, Georg. 2010. *Introduction to International Relations, Theories and Approaches*. Oxford: Oxford University Press.

Jokinen, Arja. 1999. ”Vakuuttelevan ja suostuttelevan retoriikan analysoiminen”. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 1999. *Diskurssianalyysi liikkeessä*. s. 126–159. Tampere: Vastapaino

Jokinen, Arja. 2004. ”Poliitikkojen puheet puntarissa: kaupunginvaltuutettujen asunnottomuuspuheiden retoriikka”. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 2004. *Diskurssianalyysin aakkoset*. s. 189–226. Tampere: Vastapaino.

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi. 1999. ”Diskurssianalyttisen tutkimuksen kartta”. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 1999. *Diskurssianalyysi liikkeessä*. s. 54–97. Tampere: Vastapaino

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 2004a. ”Johdanto”. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 2004. *Diskurssianalyysin aakkoset*. s. 9–14. Tampere: Vastapaino.

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 2004b. ”Diskursiivinen maailma. Teoreettiset lähtökohdat ja analyttiset käsitteet”. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 2004. *Diskurssianalyysin aakkoset*. s. 17–47. Tampere: Vastapaino

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 2004c. ”Päätelmiä”. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 2004. *Diskurssianalyysin aakkoset*. s. 227–232. Tampere: Vastapaino.

Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise. 2002. *Discourse Analysis as Theory and Method*. London: Sage.

Juhila, Kirsi. 1999. ”Kulttuurin jatkuvasti rakentuvat kehät: Tilanteisesta kulttuuriseen kontekstiin”. Teoksessa Jokinen, Arja. & Juhila, Kirsi. & Suoninen, Eero. 1999. *Diskurssianalyysi liikkeessä*. s. 160–198. Tampere: Vastapaino.

- Juhila, Kirsi. 1999. ”Tutkijan positio”. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 1999. *Diskurssianalyysi liikkeessä*. s. 202–203. Tampere: Vastapaino.
- Juhila, Kirsi. 2004. ”Miten tarinasta tulee tosi? Faktuaalistamisstrategiat viranomaispuheessa”. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 2004. *Diskurssianalyysin aakkoset*. s. 51–188. Tampere: Vastapaino.
- Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 1999. ”Kymmenen kysymystä diskurssianalyysistä”. Teoksessa Jokinen, Arja, Juhila Kirsi. & Suoninen, Eero. 1999. *Diskurssianalyysi liikkeessä*. s. 233–252. Tampere: Vastapaino.
- Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa. 1998a. ”Kysymys–vastaus–menetelmä analyysin apuna”. Teoksessa Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa (toim.). *Argumentti ja kritiikki*. s. 34–59. Helsinki: Gaudeamus.
- Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa 1998b. ”Retoriikka”. Teoksessa Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa (toim.), *Argumentti ja kritiikki*. s. 233–272. Helsinki: Gaudeamus.
- Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa & Halonen, Ilpo. 1999. ”Argumentaatioanalyysi ja hyvän argumentin ehdot”. Teoksessa Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa (toim.). *Argumentti ja kritiikki*. s.60–113. Helsinki: Gaudeamus.
- Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa ja Ylikoski, Petri. 1998. ”Merkitys ja tulkinta”. Teoksessa Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa (toim.). *Argumentti ja kritiikki*. s.24–33. Helsinki: Gaudeamus.
- Kilpi, Tuomas. 2006. *Blogit ja bloggaaminen*. Jyväskylä: Readme.fi.
- Koivula, Tommi & Joonas Sipilä. 2011. ”Missing in action? EU Crisis management and the link to the domestic political debate”. *Cooperation and Conflict* 46 (4). s. 521–542. Sage.
- Kovalainen, Anne. 2005. ”Sosiologian metodologinen anti liiketaloustieteille”. Teoksessa Räsänen, Pekka & Anttila, Anu-Hanna & Melin, Harri (toim.). *Tutkimus menetelmien pyörteissä*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kunelius, Risto. 2003. *Viestinnän vallassa. Johdatusta joukkoviestinnän kysymyksiin*. 5. painos. Helsinki: WSOY.
- Kuusisto, Riikka. 1998a. *Oikeutettu sota ja julma teurastus. Läntisten suurvaltajohtajien sotaretoriikkaa Persianlahdella ja Bosniassa*. Helsinki: Like ry.
- Kuusisto, Riikka. 1998b. ”Sodan retoriikasta – Persianlahden ja Bosnian konfliktit läntisten suurvaltajohtajien lausunnoissa”. Teoksessa Palonen, Kari & Summa Hilikka (toim.). *Pelkkää retoriikkaa – Tutkimuksen ja politiikan retoriikat*. 2. painos. s. 267–292. Tampere: Vastapaino.
- Laitinen, Kari. 2005. ”Suomalainen asevelvollisuus. Historiallinen kaari, kehitys ja kansallinen olemus”. Teoksessa Laitinen, Kari & Nokkala, Arto. *Suomen asevelvollisuus, historiaa, haasteita ja tulevaisuutta*. Puolustusministeriön julkaisuja 1/2005. Helsinki: Puolustusministeriö.

- Lakoff, George & Johnson, Mark. 1980. *Metaphors We Live By*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Lehtonen, Mikko. 2000. *Merkitysten maailma. Kulttuurisen tutkimuksen lähtökohtia*. Tampere: Vastapaino.
- Leiwo, Matti ja Pietikäinen, Sari. 1998. ”Kieli vuorovaikutuksen ja vallankäytön välineenä”. Teoksessa Palonen, Kari & Summa Hilikka (toim.). *Pelkkää retoriikkaa – Tutkimuksen ja politiikan retoriikat*. 2. painos. s. 85–108. Tampere: Vastapaino.
- Leiwo, Matti & Luukka, Minna-Riitta & Nikula, Tarja. 1992. *Pragmatiikan ja retoriikan perusteita*. Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitoksen julkaisuja 8. Jyväskylä.
- Levy, Jonathan & Margolis, Michael & Resnick, David. 2003. “Major parties dominate, minor parties struggle. US elections and the internet”. Teoksessa Gibson, Rachel & Nixon, Paul & Ward, Stephen (toim.). *Political parties and the Internet: net gain?* s. 53–69. London: Routledge.
- Lietsala, Katri & Sirkkunen, Esa. 2008. *Social Media. Introduction to the Tools and Processes of Participatory Economy*. Hypermedia Laboratory Net Series 17. Tampere: Tampere University Press.
- Limnell, Jarno. 2009. *Suomen uhkakuvapolitiikka 2000-luvun alussa*. Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos, julkaisusarja 1. Väitöskirja. Helsinki.
- Limnell, Jarno & Salenius-Pasternak, Charly. 2009. Miksi Afganistan on tärkeä Suomelle? Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos, julkaisusarja 4: Työpapereita No 30. Helsinki.
- Luostarinen, Heikki & Väliaverron, Esa. 1991. *Tekstinsyöjät. Yhteiskuntatieteellisen kirjallisuuden lukutaidosta*. Tampere: Vastapaino.
- Luostarinen, Heikki. 1998. ”Vahvojen asialla? Julkisuuden hallinnan mekanismit ja journalismin itsenäisyys”. Teoksessa Kivikuru, Ullamaija, & Kunelius, Risto (toim.). *Viestinnän jäjillä*. s. 189–206. Juva: WSOY.
- Luostarinen, Heikki. 2002. ”Propaganda, media ja sota”. Teoksessa Huhtinen, Aki-Mauri (toim.). *Propagandan renessanssi – Julkisen manipulaation paluu*. Julkaisusarja 2, artikkelikokoelmat nro 8. s. 31–47. Helsinki: Maanpuolustuskorkeakoulu: Johtamisen laitos.
- Majava, Jere. 2006. *Suomalaisten weblogien verkosto keskustelevana julkisuutena*. Pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto.
- Mearsheimer, John J. 1995. “The False Promise of International Institutions”. *International Security*, Vol. 19, No. 3, s. 5–49.
- Miettinen, Timo. 2010. “Taantuma, sairaus, kriisi – talouden uusi anatomia”. *Liiketaloudellinen aikakausikirja* 2, 2010. s. 210–214.
- Möttölä, Kari. 1993. ”Puolueettomuudesta sitoutumiseen: turvallisuuspoliittisen perusratkaisun muutos kylmästä sodasta Euroopan murrokseen”. Teoksessa Forsberg, Tuomas & Vahtoranta, Tapani (toim.). *Johdatus Suomen ulkopoliittikkaan : kylmästä sodasta uuteen maailmanjärjestykseen*. s. 62–135. Helsinki: Gaudeamus.

- Nieminen, Hannu & Pantti Mervi. 2012. *Media markkinoilla: johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen*. 3. painos. Tampere. Vastapaino.
- Ollila, Anne. 2007. ”Ammattina kansan edustaminen”. Teoksessa Ollila, Anne & Paloheimo, Heikki (toim.). *Kansanedustajan työ ja arki*. s. 9–171. Helsinki: Edita Prima oy.
- Onuf, Nicholas. 1998. ”Constructivism: A User’s Manual”. Teoksessa Kubalkova, Vendulka & Onuf, Nicholas & Kowert, Paul (ed.). *International Relations in a Constructed World*. s. 58–79. USA: M.E Sharpe Inc.
- Paloheimo, Heikki & Wiberg, Matti. 2008. *Politiikan perusteet*. WSOY.
- Palonen, Kari. 1997. *Kootut Retoriikat. Esimerkkejä politiikan luennasta*. SoPhi; Yhteiskuntatieteiden, valtio-opin ja filosofian julkaisuja 11. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.
- Palonen, Kari. 1998. ”Retorinen käänne poliittisen ajattelun tutkimuksessa. Quentin Skinner, retoriikka ja käsitehistoria”. Teoksessa Palonen, Kari & Summa Hilka (toim.). *Pelkkää retoriikkaa – Tutkimuksen ja politiikan retoriikat*. 2. painos. s. 137–160. Tampere: Vastapaino.
- Perelman, Chaïm. 1996. *Retoriikan valtakunta*. Suom. Leevi Lehto. Tampere: Vastapaino.
- Pernaa, Ville. 2012. ”Vaalikamppailu mediassa”. Teoksessa Borg, Sami (toim.). *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö. Selvityksiä ja ohjeita 16/2012. s. 29–42. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Potter, Jonathan & Wetherell, Margaret. 1987. *Discourse and Social Psychology. Beyond Attitudes and Behaviour*. London: Sage.
- Potter, Jonathan. 1996. *Representing Reality. Discourse, Rhetoric and Social Construction*. London: Sage.
- Pääkkönen Irmeli & Varis, Markku. 2000. *Kriittinen lukutaito*. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.
- Pyykönen, Juha. 2008. ”Sotilaallisen kriisinhallinnan kuvan muutos”. Teoksessa Raitasalo, Jyri & Sipilä, Joonas (toim.). *Sota – teoria ja todellisuus : Näkökulmia sodan muutokseen*. s. 99–135. Helsinki: Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos.
- Raitasalo, Jyri. 2008. *Turvallisuusympäristön muutos ja Suomen puolustus*. Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos, julkaisusarja 1, No 23, Helsinki.
- Remes, Liisa. 2006. ”Diskurssianalyysin perusteet”. Teoksessa Metsämuuronen, Jari (toim.). 2006. *Laadullisen tutkimuksen käsikirja*. s. 288–374. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Salonius-Pasternak, Charly, ”Suomi on paraikaa sotaa käyvä maa”. *Helsingin Sanomat*. Vieraskynä 24.07.2009.
- Sirén, Torsti. 2006. ”Konfliktit ja sotilaallinen voimankayttö”. *Politiikka. Valtiotieteellisen Yhdistyksen Julkaisu*, 4(47). s. 308–316. Helsinki.
- Skinner, Quentin. 1974. ”Some Problems in the Analysis of Political Thought and Action”. *Political Theory*, 3 (3). s. 227–303.

- Skinner, Quentin. 1988. "Meaning and understanding in the history of ideas". Teoksessa Tully, James (toim.). *Context and Meaning. Quentin Skinner and His Critics*. s. 29–67. UK: Polity Press.
- Skinner, Quentin. 2006a. "Interpretation and the understanding of speech acts". Teoksessa Skinner, Quentin. *Visions of Politics. Volume 1: Regarding Method*. s. 103–127. Cambridge: Cambridge University Press.
- Skinner, Quentin. 2006b. "Moral principles and social change". Teoksessa Skinner, Quentin. *Visions of Politics. Volume 1: Regarding Method*. s.145-157. Cambridge: Cambridge University Press.
- Strandberg, Kim. 2009. "Internet vaalikampanjassa – etulinjassa vai marginaalissa?" Teoksessa Borg, Sami & Paloheimo, Heikki (toim.). *Vaalit yleisdemokratiassa. Eduskuntavaalitutkimus 2007*. s. 60–93. Tampere: University Press.
- Strandberg, Kim. 2012. "Sosiaalisen median vallankumous? Ehdokkaat, valitsijat ja sosiaalinen media vuoden 2011 eduskuntavaaleissa". Teoksessa Borg, Sami (toim.). *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö. Selvityksiä ja ohjeita 16/2012 s. 79–93. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Summa, Hillka. 1998. "Kolme näkökulmaa uuteen retoriikkaa – Burke, Perelman, Toulmin ja retoriikan kunnian palautus". Teoksessa Palonen, Kari & Summa Hillka (toim.). *Pelkkää retoriikkaa – Tutkimuksen ja politiikan retoriikat*. 2. painos. s. 51–84. Tampere: Vastapaino
- Suoninen, Eero. 1999a. "Näkökulmia sosiaalisen todellisuuden rakentumiseen". Teoksessa Jokinen, A., Juhila, K. & Suoninen, E. (toim.) *Diskurssianalyysi liikkeessä*. s. 17–36. Tampere: Vastapaino.
- Suoninen, Eero. 1999b. "Vuorovaikutuksen mikromaiseman analysoiminen". Teoksessa Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi. & Suoninen, Eero. (toim.) *Diskurssianalyysi liikkeessä*. s. 101–125. Tampere: Vastapaino.
- Tainio, Susanna. 1998. "Täällä porukka ojentautuu kun kamerat tulee". Teoksessa Isotalus, Pekka (toim.). *Kaveri vai peluri. Poliitikko mediassa*. s. 172–200. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.
- Tuomioja, Erkki. 2006. "Peacekeeping in Finnish Foreign and Security Policy". Teoksessa Ojanen, Hanna (toim.). *Peacekeeping – Peacebuilding Preparing for the future*. Ulkopoliittinen instituutti 14/2006. s. 21–26. Helsinki.
- Valtonen, Sanna. 1999. "Hyvä, paha media. Diskurssianalyysi kriittisen mediatutkimuksen menetelmänä". Teoksessa Kantola, Anu & Moring, Inka & Väliaverron, Esa (toim.). *Media-analyysi. Tekstistä tulkintaan*. s. 93–121. Tampere: Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.
- Vesa, Unto. 2007. "Continuity and Change in the Finnish Debate on Peacekeeping". *International Peacekeeping*, 14(4). s. 524–537.
- Wendt, Alexander. 1992. "Anarchy Is What States Make of It: The Social Construction of Power Politics". *International Organisation*, vol 46, no: 2, s. 391–425.

Wendt, Alexander. 1999. *Social Theory of International Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Vuori, Juha A. 2008. ”Luomisen hurmaa? Konstruktivistinen tiede kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa”. Teoksessa Hakovirta, Harto & Vuori, Juha A (toim.). 2008. *Tieteenteorioiden ja kansainvälisten suhteiden oppialan kehitys*. s. 93–136. Turku: Turun yliopisto.

Väliaverronen, Esa. 1999. ”Mediatekstistä tulkintaan”. Teoksessa Kantola, Anu & Moring, Inka & Väliaverronen, Esa. *Media-analyysi. Tekstistä tulkintaan*. s. 13–39. Tampere: Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.

Weber, Max. 1978. ”The types of legitimate domination”. Teoksessa Roth Guenther & Wittich, Claus (Ed.). *Max Weber Economy and Society vol.1*. s. 212–215. USA: University of California Press.

Wright, Scott. 2009. ”Political blogs, representation and the public sphere”. *Aslib Proceedings*, Vol. 61, Iss: 2. s. 155–169.

MUUT

Eduskunnan täysistuntopöytäkirja. PTK 157/2001 vp.

Laki sotilaallisesta kriisinhallinnasta 211/2006.

Puolustusvaliokunnan lausunto. 08/2005 vp. ”Hallituksen esitys laiksi sotilaallisesta kriisinhallinnasta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi”

Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 2001. Valtioneuvoston selonteko Eduskunnalle 13.06.2001, VNS 2/2001 vp, Helsinki 2001.

Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 2004. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle 24.09.2004, VNS 6/2004 vp, Helsinki 2004.

Ulkoasiainministeriö. 2009. Suomen kokonaisvaltainen kriisinhallintastrategia.

Ulkoasiainministeriö. Keskeisiä käsitteitä liittyen EU:n sotilaalliseen kriisinhallintaan. Verkkosivu. [<http://www.formin.fi/public/?contentid=70031&contentlan=1&culture=fi-FI>] Luettu 12.02.2013.